

T.C
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

SPOR EĞİTİMİ KURUMLARINDA GÖREV YAPAN
AKADEMİK PERSONEL VE SPOR EĞİTİMİ GÖREN
ÖĞRENCİLERİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emine ARAS

2019

ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Mustafa KAPLAN

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Bu tez Yüksek Lisans Tezi standartlara uygun bulunmuştur.

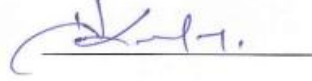

Prof. Dr. Cengiz ARSLAN

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanı

Tez tarafımızdan okunmuş, kapsam ve kalite yönünden Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Yunus Emre KARAKAYA

Danışman

Yüksek Lisans Sınavı Jüri Üyeleri

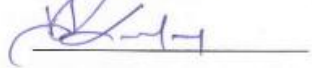
Doç. Dr. Cemal GÜNDOĞDU

Doç. Dr. Atalay GACAR

Doç. Dr. Yunus Emre KARAKAYA

ETİK BEYAN

Kendime ait çalışmalar ile bu tez çalışmasını gerçekleştirdiğimi, çalışmaların planlanmasından, bulgularının elde edilmesine ve yazım aşamasına kadar tüm aşamalarında etiğe aykırı davranışım olmadığını, bu tezdeki tüm bilgileri ve verileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışması içinde yer alan ancak bu tez çalışmasının bulguları arasında yer almayan verilere, bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

Emine ARAS

07.01.2019

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "Emine ARAS", written over the printed name and date.

Danışman Doç. Dr. Yunus Emre KARAKAYA

Beden Eğitim ve Spor Anabilim Dalı

ELAZIĞ

TEŞEKKÜR

Araştırma sürecinde yardım ve desteklerini esirgemeyen, her daim bilgilendiren ve yönlendiren danışmanım Sayın Doç. Dr. Yunus Emre KARAKAYA 'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans öğrenimim sürecinde emeğini ve değerli bilgilerini benimle paylasan ve paylaşmaya da devam eden Beden Eğitimi Anabilim Dalı'ndaki değerli hocalarıma sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Araştırmam sürecinde her daim desteklerini esirgemeyen tüm arkadaşlarıma sonsuz sevgilerimi sunarım.

En önemlisi hayatım boyunca her şartta benimle olan ve hep desteğini hissettiğim canım aileme yürekten teşekkür ediyorum ve sevgilerimi sunuyorum.

Emine ARAS

Şubat- 2019

İÇİNDEKİLER

KAPAK SAYFASI	i
ONAY SAYFASI	ii
ETİK BEYAN	ii
TEŞEKKÜR	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLO LİSTESİ	viii
ŞEKİL LİSTESİ	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ	xiv
1.ÖZET	1
2. ABSTRACT	3
3. GİRİŞ	5
3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi	8
3.2. Uzaktan Eğitim	9
3.3. Uzaktan Eğitimle İlgili Temel Kavramlar	13
3.3.1.Geleneksel Öğrenme	13
3.3.2.Karma Öğrenme	13
3.3.3.Uzaktan Öğrenme	14
3.3.4.Mobil Öğrenme	14
3.3.5.Bilgisayar Tabanlı Öğrenme	14
3.3.6.Web Tabanlı Öğrenme	14
3.3.7.Teknoloji Destekli Öğrenme	15
3.4. Uzaktan Eğitimin Avantajları, Dezavantajları ve Sınırlılıkları	15

3.4.1. Avantajları	15
3.4.2. Dezavantajları	18
3.4.3. Sınırlılıkları	19
3.5. Dünyada Uzaktan Eğitimin Gelişimi	21
3.5.1. Açık Üniversite: Birleşik Krallık (Open University)	26
3.5.2. Kore Ulusal Açık Üniversite (Korea National Open University)	27
3.5.3. Sukhothai Tahammathiart Ünivesitesi: Tayland	28
3.5.4. Indira Gandhi Açık Üniversitesi: Hindistan	28
3.5.5. Ulusal Uzaktan Eğitim Üniversitesi (The Universidad Nacional de Educacion a Distancia): İspanya	29
3.6. Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Gelişimi	30
3.6.1. Kavramsallaşma Süreci	32
3.6.2. Mektupla Öğretim Süreci	33
3.6.3. İletişim Teknolojilerini Kullanma Süreci	37
3.6.4. Yükseköğretim Kanunu Sonrasında Açık ve Uzaktan Eğitim Süreci	38
3.6.5. Türkiye’de Yükseköğretimde Uzaktan Eğitim Süreci	45
3.6.5.1. Uzaktan Eğitim Yoluyla Yürütülen Programlar	46
3.6.5.1.1. Ön lisans Programları	47
3.6.5.1.2. Lisans Programları	47
3.6.5.1.3. Yüksek Lisans Programları	48
3.6.5.2. Uzaktan Eğitim Sertifika Programları	48
3.7. Spor Sektörü ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları	49
3.7.1. Online Sertifikalı Step ve Aerobik Eğitimi	49
3.7.1. Uzaktan Eğitim ile Oyun Terapisi Programı	50

3.7.2.Uzaktan Eğitim İle Fitness Eğitimi Programı	50
4.GEREÇ VE YÖNTEM	52
4.1.Nicel Verilere İlişkin Yöntem	52
4.2. Nitel Verilere İlişkin Yöntem	57
5. BULGULAR	60
5.1.Spor Eğitimi Gören Öğrencilerden Elde Edilen Bulgular	60
5.1.1. Araştırmaya Katılanların Demografik Özellikleri İle İlgili Bulgular	60
5.1.2. Uzaktan Eğitimin Öneminin Değerlendirilmesine Yönelik Bulgular	77
5.1.3. E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeğiyle İlgili Bulgular	103
5.2. Spor Eğitimi Kurumlarında Görev Yapan Akademik Personelden Elde Edilen Bulgular:	111
6.TARTIŞMA	123
7. KAYNAKLAR	137
8. EKLER	148
9.ÖZGEÇMİŞ	154

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Anket Maddelerine Yönelik Normallik Testi Sonuçları (Çarpıklık ve Basıklık Değerleri)	54
Tablo 2: Ölçeğin Normallik Testi Sonuçları (Çarpıklık ve Basıklık Değerleri)	56
Tablo 3: Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre Genel Dağılımı	60
Tablo 4: Araştırma Grubunun Yaşlarına Göre Genel Dağılımı	61
Tablo 5: Araştırma Grubunun Medeni Duruma Göre Genel Dağılımı	61
Tablo 6: Araştırma Grubunun Bölümüne Göre Genel Dağılımı	62
Tablo 7: Araştırma Grubunun Sınıfa Göre Genel Dağılımı	62
Tablo 8: Araştırma Grubunun Bilgisayarı Kullanma Konusunda Kendilerini Nasıl Gördüklerine İlişkin Genel Dağılımı	63
Tablo 9: Araştırma Grubunun İnterneti Kullanma Konusunda Kendilerini Nasıl Gördüklerine İlişkin Genel Dağılımı	64
Tablo 10: Araştırma Grubunun Bilgisayarı Ne Kadar Süredir Kullandıklarına İlişkin Genel Dağılımı	64
Tablo 11: Araştırma Grubunun İnterneti Ne Kadar Süredir Kullandıklarına İlişkin Genel Dağılımı	65
Tablo 12: Araştırma Grubunun Bilgisayarı Günlük Kaç Saat Kullandıklarına İlişkin Genel Dağılımı	66
Tablo 13: Araştırma Grubunun İnterneti Günlük Kaç Saat Kullandıklarına İlişkin Genel Dağılımı	66
Tablo 14: Araştırma Grubunun İnterneti Kullanmada İletişim Kurma Amacına İlişkin Genel Dağılımı	67

Tablo 15: Araştırma Grubunun İnterneti Kullanmada Sosyalleşme Amacına İlişkin Genel Dağılımı	68
Tablo 16: Araştırma Grubunun İnterneti Kullanmada Eğlence ve Oyun Amacına İlişkin Genel Dağılımı	68
Tablo 17: Araştırma Grubunun İnterneti Kullanmada Araştırma ve Bilgilendirme Amacına İlişkin Genel Dağılımı	69
Tablo 18: Araştırma Grubunun İnterneti Kullanmada Diğer Amaçlarına İlişkin Genel Dağılımı	70
Tablo 19: Araştırma Grubunun İnternet Uygulaması Olan Facebook’u Kullanma Sıklığına İlişkin Genel Dağılımı	70
Tablo 20: Araştırma Grubunun İnternet Uygulaması Olan Twitter’ı Kullanma Sıklığına İlişkin Genel Dağılımı	71
Tablo 21: Araştırma Grubunun İnternet Uygulaması Olan Instagram’ı Kullanma Sıklığına İlişkin Genel Dağılımı	72
Tablo 22: Araştırma Grubunun İnternet Uygulaması Olan Messenger’ı Kullanma Sıklığına İlişkin Genel Dağılımı	72
Tablo 23: Araştırma Grubunun İnternet Uygulaması Olan Skype’ı Kullanma Sıklığına İlişkin Genel Dağılımı	73
Tablo 24: Araştırma Grubunun İnternet Uygulaması Olan E-posta’yı Kullanma Sıklığına İlişkin Genel Dağılımı	74
Tablo 25: Araştırma Grubunun Birebir Öğrenme Durumuna İlişkin Genel Dağılımı	74
Tablo 26: Araştırma Grubunun Yapararak Yaşayarak Öğrenme Durumuna İlişkin Genel Dağılımı	75

Tablo 27: Araştırma Grubunun Diğer Öğrenme Durumlarına İlişkin Genel Dağılımı	76
Tablo 28: Araştırma Grubun Anketin 1. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı	77
Tablo 29: Araştırma Grubun Anketin 2. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı	78
Tablo 30: Araştırma Grubun Anketin 3. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı	79
Tablo 31: Araştırma Grubun Anketin 4. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı	80
Tablo 32: Araştırma Grubun Anketin 5. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı	81
Tablo 33: Araştırma Grubun Anketin 6. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı	82
Tablo 34: Araştırma Grubun Anketin 7. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı	83
Tablo 35: Araştırma Grubun Anketin 8. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı	84
Tablo 36: Araştırma Grubun Anketin 9. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı	85
Tablo 37: Araştırma Grubun Anketin 10. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı	86
Tablo 38: Araştırma Grubun Anketin 11. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı	87

Tablo 39: Araştırma Grubun Anket Maddelerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler	88
Tablo 40: Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenleri Arasında Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan İlişkili Grup t Testi Sonuçları	90
Tablo 41: Araştırma Grubun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	91
Tablo 42: Araştırma Grubun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	94
Tablo 43: Araştırma Grubunun Bölümlerine Göre Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	96
Tablo 44: Araştırma Grubunun Sınıf Düzeylerine Göre Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	100
Tablo 45: E-öğrenmeye Yatkınlık Alt Boyutunda Yer Alan Maddelerin Tanımlayıcı İstatistikleri	103
Tablo 46: E-öğrenmeden Kaçınma Alt Boyutunda Yer Alan Maddelerin Tanımlayıcı İstatistikleri	104
Tablo 47: Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenleri Arasında Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan İlişkili Grup t Testi Sonuçları	105
Tablo 48: Araştırma Grubun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	106

Tablo 49: Araştırma Grubun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	107
Tablo 50: Araştırma Grubunun Bölümlerine Göre Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	108
Tablo 51: Araştırma Grubunun Sınıf Düzeylerine Göre Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	110

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. Birinci Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model	111
Şekil 2. İkinci Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model	113
Şekil 3. Üçüncü Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model	114
Şekil 4. Dördüncü Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model	116
Şekil 5. Beşinci Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model	118
Şekil 6. Altıncı Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model	119
Şekil 7. Yedinci Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model	121

KISALTMALAR LİSTESİ

- ANOVA** : Tek Yönlü Varyans Analizi
- BİT** : Bilgi ve İletişim Teknolojileri
- CDLP** : California Distance Learning Project (California Uzaktan Eğitim Projesi)
- EÖK** : E-öğrenmeden Kaçınma
- EÖY** : E-öğrenmeye yatkınlık
- EÖYT** : E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği
- İÖLP** : İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı
- MEB** : Milli Eğitim Bakanlığı
- MIT** : Massachusetts Institute of Technology
- NUCEA** : Wisconsin Ulusal Yükseköğrenim Birliği
- NUNT** : National University Teleconferencing Network(Ulusal Üniversite Telekonferans Ağı)
- USDLA** : United States Distance Learning Association(Amerika Birleşik Devletleri Uzaktan Eğitim Birliği)
- SPSS** : Statistical Package for the Social Sciences(Sosyal Bilimler İçin İstatistiksel Paket)
- TRT** : Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
- YAYKUR** : Yaygın Yükseköğretim Kurumu
- YÖK** : Yükseköğretim Kurulu

1. ÖZET

Bu araştırmada, karma yöntem (nicel ve nitel yöntem) uygulanarak, yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi alan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumları ve bu kurumlarda görev yapan akademik personelin uzaktan eğitime yönelik görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Nicel yöntemde araştırma deseni olarak ilişkisel tarama türü tercih edilmiştir. Nitel yöntemde ise olgubilim (fenomenoloji) araştırmasıyla desenlenmiş ve görüşme tekniğı kullanılmıştır.

Spor eğitimi alan öğrencilere (N=1198), Wilkinson ve ark. (2010) tarafından geliştirilen ve Haznedar (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlanan, geçerlilik/güvenirlik çalışması yapılmış "E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeğı (EÖYT)" uygulanmıştır. Elde edilen verilerle SPSS 22.0 paket programı kullanılarak, ilk olarak EÖYT ölçeğinin ve alt boyutlarda elde edilen verilerin normallik varsayımını gerçekleştirip gerçekleştirmediğini görmek için normallik testi yapılmış ve sonucunda parametrik ve non-parametrik analizler yapılmıştır.

Spor eğitimi kurumlarında görev yapan akademik personelle (N=20) ise yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesi nitel içerik analiz süreçleriyle yürütülmüş ve çıkan durumun modellenmesi ise QSR NVIVO-10 programıyla yapılmıştır.

Spor eğitimi alan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarında; EÖYT ölçeğinde ve e-öğrenmeye Yatkınlık (EÖY) alt boyutunda cinsiyet değişkeninde, E-öğrenmeye Yatkınlık (EÖY) alt boyutunda medeni durum ve öğrencilerin eğitim aldıkları bölüm değişkenine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Akademik personelin görüşleri doğrultusunda ise akademik personele

e-öğrenmeyle ilgili detaylı bir eğitim verilmesi gerçeği ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, akademik personelin ve öğrencilerin e-öğrenmeye yönelik görüşlerine göre spor eğitim kurumların gerekli donanım ve alt yapının yanında, uzaktan eğitimle ilgili detaylı bir eğitim verilmesi gereği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Spor Eğitimi, Yükseköğretim, Beden Eğitimi ve Spor, Akademik Personel, Öğrenciler.

2. ABSTRACT

ANALYSING IDEAS AT DISTANCE EDUCATION OF THE STUDENTS WHO STUDY EDUCATION OF SPORT AND WORK FOR ACADEMIC STAFF AT THE SPORT EDUCATION INSTITUTIONS

In this study, It is aimed to reveal by applying mixed method (quantitative and qualitative procedure), of students taking sports training at higher education degree, manner towards distance education and academic staffs' opinion towards distance education. It is opted for relational screening model as research design at quantitative procedure.

As for qualitative procedure It is used meeting way and designed with phenomenology study.

It is applied e-learning approach to scale (EÖYT), Treasurer (2012) is worked through and improved by Wilkinson and ark.(2010) to students taking sports training. By using SPSS 22.0 Package Software with the datas obtained, first of all normalcy test is made to see whether or not realize given normalcy hypotesis of EÖYT Scale and datas obtained and consequently parametric and non-parametric analyses are carried out.

Academic staffs (N=20), on the other hand, working in sports training institutions are talked face to face. Anlyses of the datas obtained are runned by qualitative content process and output situation design, in other respects is made with QSRNVIVO-10 programme.

At the manner of distance education of students taking sports training: at EÖYT scale and e-learning predisposition (EÖY) at subdimension gender factor,

to e-learning predisposition (EÖY) sub-dimension at marital status meaningful differences are detected according to department factor of students get training. Toward academic stuffs' opinion, on the other hand, the fact come to exist that they must be taken education in detail about e-learning. As a consequence, according to the academic staff and students 'opinion oriented e-learning It showed up a must that sports training institutions must provide training for both necessary equipment and background beside detailed training about distance education.

Key Words: Distance Education, Sport Training, Higher Education, Physical Education and Sport, Academic Staff, Students.

3. GİRİŞ

Günümüz dünyası, bilgi işlem ve haberleşme teknolojilerindeki büyük gelişimin insanlık tarihinde sosyal, bilimsel ve ekonomik değişimin sürecini tekrar düzenlediği ve giderek ağ topluluğunun gün yüzüne çıktığı bilgi çağı olarak adlandırılmaktadır (1).

İletişim ve medya araçlarının henüz bulunmadığı geçmiş asırlarda bilginin geniş kitlelere yayılması uzun bir zaman alırken bu zamanda edindiğimiz yeni bilgiler çok kısa zamanda eski bilgi konumuna gelebilmektedir. Öğrenme kavramı bilim insanları açısından birbirine yakın anlamlarda tarif edilmiştir. Öğrenme, insanoğlunun buldukları ortam ile etkileşimi neticesinde oluşan duyuş, davranış ve düşünce değişikliklerinin bütünüdür (2). Farklı bir şekilde izah edilirse öğrenme, yaşantı ürünü olan eylemler ve müebbet devam eden tutum değişikliğidir (3). Uygulamalı, işitsel veya görsel olarak yapılan bilgilenme sürecinin etkililiğinin yanında bilgi alma devamlılığı daha fazla önem kazanmıştır. Zira içinde olduğumuz asrın gerektirdiği en gerekli fonksiyonlardan birisi de devamlı öğrenmedir. Öğretim faaliyetleri eğitim kuruluşlarında örgün olarak verilirken büyüyen teknolojiyle daha etkili ve kalıcı öğretim yöntemleriyle öğretme gerçekleştirilebilmektedir (4). Hızla yayılan yeni bilgilerle insanlar bilinçlenmeye ve kendini yenileme ihtiyacı duymaktadır.

İçinde bulunduğumuz yüzyılda insanoğlunun bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmelere bağlı olarak medya ve teknolojiyi de yoğun olarak kullanmaktadır. Her geçen gün artan internet kullanım oranının bir

sonucu olarak da bu platformlara olan bağıllık kaçınılmaz hale gelmektedir. İnternet kullanımının bu denli artmış olması beraberinde birçok farklı alanları da etkilemiştir. Örneğin, eğitim faaliyetlerinde teknolojiden ve buna bağılı olarak da internetten daha fazla yararlanılır hale gelinmiştir. Günümüzde eğitim, sınırsız bilgi içerisinde bireylerin kendileri için gerekli olanları elde etmelerini ve bu bunlarına amaçlarına uygun şekilde kullanabilmelerini sağlayacak becerileri kazandırmayı hedeflemektedir (5,6). Son yıllarda kullanımı giderek artan ve eğitim sisteminin zamandan ve mekandan bağımsız şekilde yürütülmesinde oldukça büyük bir etkiye sahip olan internet teknolojisi, dört duvar arasından çıkıp bilgisayarlara, tabletlere hatta akıllı cep telefonları ile kullanılabilir hale gelmiştir. Bunun bir sonucu olarak kullanım oranı gittikçe artan internet teknolojisi bağıllık derecesine varan zamanların bu ortamlarda geçirilmesine neden olmuştur. Ancak bu geçirilen zamanın olumlu bir şekilde eğitimsel amaçla kullanılması son yıllarda üzerinde araştırmaya değer bir konu haline gelmiştir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin gün geçtikçe önem kazandığı bu sanal dünyada internet kullanımı da artmaktadır. İlk dönemlerinde kullanım amacı bilgiye erişme, kişiler arası iletişim ve ticari işlemleri kolaylaştırmak olsa da internet, günümüzde birçok kullanıcı için hayatın merkezi ve karşı koymanın mümkün olmadığı bir platform durumunu almıştır (7). Pek çok gelişmiş devlette, insan kaynaklarını büyütebilmek ve bundan dolayı hızla bir şekilde büyüeyebilmek için eğitim masraflarını geniş oranda artırmıştır. Bununla beraber, bilginin hızlı, kolay ve az masrafla akışına imkan sağlayan ve iletişim ile enformasyon teknolojileri ismi verilmiş genel kasıtle teknolojilerdeki gelişimler, eğitim kuruluşları ve öğrenim almak isteyen insanlar için yeni imkanlar sunmaktadır. Böylece teknolojideki bu

gelişmeler eğitim sektörüne fazlasıyla büyük etkiler oluşturmaya başlamaktadır. İnterneti de içine alan bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim etkinliklerinde ortaya çıkarmış olduğu en mühim tesirlerden biride, bilgisayar ağları ile internet yoluyla yürütülen ve yeni çıkan bir öğrenme yolu olan e-öğrenmedir (8). Geleneksel sınıf düzeninde yapılamayanlar, uzaktan eğitimle birlikte ortaya koyularak verilen eğitim güçlendirilmeli ve de yaygınlaştırılmalıdır. Uzaktan eğitimde görsel nesne ve simülasyonlarla birlikte kullanıp daha sağlam temelli bir eğitim gerçekleştirilebilirken aynı zamanda bir konunun öğretilmesi sırasında ayrılması gereken zaman diliminde de % 50'lere varan kazançlar gözlemlenmektedir (9). Günümüz teknolojilerinin ve öğrencilerin değişen özelliklerine uygun eğitim anlayışlarını geliştirme amaçlı araştırmalar alan yazında yer almaktadır. Yapılan bu çalışmaların asıl amacı eğitim ile teknolojiyi birleştirerek eşzamanlı ya da eş zamansız öğrenme ortamları sağlamaktır. Öğrencinin ilgi ve dikkatini çekebilecek web siteleri, masaüstü yazılımları ve mobil uygulamalar geliştirilerek oluşturulan e-öğrenme ortamları ile eğitim faaliyetleri yürütülebilmektedir. Sosyal medya, son yıllarda insanoğlunun iletişimini, işbirliğini, çalışmasını, etkileşimini ve üstelik öğrenme sürecini dahi baştan şekillendirmiştir. Sosyal ağ internet sayfaları, rahat ve kullanıcı dostu olması nedeniyle diğer öğretimsel sistemlere oranla daha rahat kullanılabilir. Pek çok öğrencinin kolay adımları izleyerek bir topluluğu oluşturmaları, birbirleriyle paylaşımlar gerçekleştirmeleri, dönüt ve iletişim açısından fazlasıyla kolaylık sağlamaktadır. Bu kolaylıkların yanı sıra, harmanlanmış öğrenim deneyimlerini bollaştırması, öğrencilerin öğrenme

süreçlerini desteklemesi ile öğretmenin değerlendirme ve öğretim sürecine destek olması gibi özelliklerinden ötürü eğitim kurumlarına da fayda sağlamaktadır (10).

Günümüz bilişim teknolojisinde yaşanan hızlı değişimler sonucu, internet üzerinden uzaktan eğitim programları, bankacılık işlemleri, e-devlet uygulamaları, otomasyon sistemlerinin uzaktan kontrolü, güvenlik sistemleri programı gibi farklı uygulamaların işleve geçmesi mümkün olmaktadır. Bu programların birçoğu toplumsal hayatta hızlilik, kolaylık, zaman ve insan gücünden artırım sağlamakta, inceleme ve geri bildirim almada mühim olan bilgilerin saklanabilmesi ile çalışabilmesi gibi programlarda pratik ve esnek çareler sunulmaktadır. İnternet teknolojisinden faydalanıldığı ve son derece mühim yararların sağlandığı alanlardan bir diğeri de uzaktan eğitimidir. Daha önceden mektupla başlayan uzaktan eğitim programları; değişen zamanla televizyon, radyo, video gibi görsel yöntemleri kullanmaya başlamıştır. Fakat bütün bu yöntemlerin en büyük eksikliği, bilginin kaynaktan alıcıya doğru tek yönlü iletilmesidir. İnternetin kullanıldığı uzaktan eğitim programlarında, internet teknolojilerinin ortaya koyduğu imkânlar ve avantajlar ile bilgi karşılıklı olarak paylaşılabilmekte ve tartışılabilmektedir (11).

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın yapılmasında ki temel amaç Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde görev yapan akademik personel ile spor eğitimi alan lisans öğrencilerinin görüşleriyle uzaktan eğitimin değerlendirmesini yapmak ve bu kapsamda öneriler sunmaktır. Yapılan bu araştırmayla, uzaktan eğitim alanında verilere ulaşarak durum tespiti yapılması, spor eğitimi alanında uzaktan eğitim ile

ilgili planlama yapmaya katkı sağlamak da amaçlanmıştır. Bu temel amaçlar doğrultusunda alt amaçlar şu şekilde belirlenmiştir.

Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde görev yapmakta olan akademik personel ile spor eğitimi alan öğrencilerin;

- Kişisel özellikleri,
- Sosyal özelliklere yönelik bilgiler,
- Uzaktan eğitimin öneminin değerlendirilmesi,
- Uzaktan eğitime yönelik tutum ile ilgili bilgiler doğrultusunda uzaktan eğitimi değerlendirmek.

Ayrıca, “*Türkiye’de spor eğitiminde uzaktan eğitim önemli mi?*”, “*Türkiye’de eğitim alanında yaşanan problemler nelerdir?*” gibi sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır. Araştırmanın önümüzdeki süreçte uzaktan eğitim ortamlarının daha fazla faydalı bir şekilde tasarlanıp ve gerekenlerin yapılmasında önem arz ettiği düşünülmektedir.

Yine literatür de yükseköğretim alanında uzaktan sporda eğitim ile ilgili çalışmalara ulaşılamaması ve yükseköğretim düzeyinde sporcu eğitiminde uzaktan eğitimin öneminin artması bu çalışmayı zorunlu kılmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda alt amaçlar şu şekilde belirlenmiştir.

3.2. Uzaktan Eğitim

Günümüzde hızlı oranda gelişen alanlardan bir tanesi de bilişim teknolojileridir. Bilişim teknolojileri içinde en büyük payı internet almaktadır. Özellikle 1980’li yıllarda üzerinde en çok çalışılan alanlar bilgisayar kontrollü

sistemler olmuştur. Bir başka ifadeyle tasarımı ve uygulaması yapılan sistemlerin birçoğunda bilgisayarla kontrol edilebilirlik özelliğinin de olmasına dikkat edilmiştir. 1990'lı yıllardan sonra üzerinde çalışma yapılan pek çok sistemin bilgisayar kontrollü olmasının yanı sıra internet tabanlı tasarlanması yönünde çalışmalar artmıştır. Bu gelişmelerle birlikte bilginin paylaşılması sürecinde artık geleneksel eğitim yöntemleri yerine web tabanlı eğitim olanaklarının kullanılması kaçınılmazdır. Bu durumda eğitimin, bilgisayar teknolojisiyle bütünleşmesini sağlayan internete dayalı eğitim modelleri, yaygın eğitim sürecinde kaliteli ve etkili sonuca ulaşılmasını sağlayan önemli bir araç haline almıştır (12).

Toplumların gelecekteki bilim ve teknoloji alanlarında sonuçları başarılarla bağlı olup, yaşanan teknolojik gelişmelerle beraber yapılan eğitim faaliyetleri öğrencinin merkeze alındığı bir temeli oluşturmaktadır. Dünyada üçüncü kuşak olarak adlandırılan üniversitelerin tekrardan yapılanmasında öğrenme ve öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşım gün yüzüne çıkmaktadır (13).

Bu yaklaşımda eğitim ve araştırmayla beraber yenilikçilik ve girişimcilik becerilerinin de aşılması da önemli olduğu vurgulanmaktadır. Genç nüfusun eğitilmesi, çalışmakta olan nüfusun eğitime devam edebilmesi ve bölgesel olarak eğitim kurumlarına yakın olmayan bireyler düşünüldüğünde uzaktan eğitimin kaçınılmaz olduğu ve geleceğin okullarının zaman ve mekandan bağımsız olarak uzaktan eğitim teknolojiler kullanılan okullara dönüşeceğinden söz edilmektedir (14).

Yapılan kapsamlı araştırmalar sonucunda literatürler de birden fazla uzaktan eğitim tanımına rastlamak mümkündür. İfadeler birbirinden değişik olsa da, tanımlardan benzer anlam çıkmaktadır. Bazı tanımlar aşağıdaki gibidir;

Ertuğrul (15)'a göre uzaktan eğitim, “*bir hocanın bedensel olarak öğrencilerin bulunduğu ortamlarda bulunmasına gerek olmadan, teknolojinin fırsatlarından faydalanarak, öğretmen ve öğrencilerin bir sanal dersane ortamında farklı tarzlarda karşı karşıya getirildiği, planlı ve programlı bir eğitim seklidir*”.

Alkan (16)'a göre; uzaktan eğitim, “*geleneksel öğrenme-öğretme metotlarındaki engeller sebebiyle sınıf içi faaliyetlerin yürütme fırsatı bulunmadığı zamanlarda, eğitim çalışmalarını uygulayanlar ve planlayanlarla öğrenenler arasında etkileşim ve iletişimin özel olarak hazır edilmiş öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar aracılığıyla belirli bir merkezden sağlandığı bir öğretim yöntemidir*”.

Demiray (17)'a göre; uzaktan eğitim, “*öğreten ve öğrenci birbirlerinden uzakta olmalarına rağmen, eş zamanlı veya ayrı zamanlı şekilde bir araç ile iletişim kurmaya çalıştıkları bir eğitim sistemidir*”.

California Distance Learning Proj,ect (CDLP); “*Uzaktan eğitim programı eğitsel kaynaklar ile öğrenci arasında iletişim kurmaya çalışarak eğitimi gerçekleştiren bir sistemdir*”. United States Distance Learning Association (USDLA)'nın tanımı ise; “*Uydu, audio, bilgisayar, grafik, video, multimedya teknolojisi gibi elektronik aletlerin desteğiyle, uzaktaki öğrencilere eğitimin iletilmesidir*” (18).

Uzaktan eğitim, geleneksel öğrenme-öğretme metotlarındaki engeller sebebiyle sınıf içi faaliyetlerin yürütme imkanı olmadığı zamanlarda eğitim çalışmalarını uygulayanlar ve planlayanlarla öğrenenler arasında etkileşim ve iletişim özel olarak sağlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yolu ile belirli merkezden sağlandığı bir öğretim yöntemidir (19).

Eğitim-öğretim amacıyla bilginin, iletişim organlarıyla yani bilgisayar, internet, radyo, televizyon ve benzeri araçlar ile elektronik ortamda istenilen yere iletilmesine “uzaktan eğitim” denilmektedir. Bu çıkarımla, eğitmen ve öğrenci birbirinden farklı ortamlarda bulunarak öğretme işlevi veya bilgi akışı, iletişim teknolojileriyle yapılmaktadır (20).

Teker (21)'in tanımına göre uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrencinin birbirinden oldukça bağımsız ortamlarda bulunurken, öğrencinin öğrenme etkinliklerinin yarısından fazlasını özel olarak hazırlanmış çeşitli öğrenme materyalleri ve iletişim araçları aracılığıyla değişik zamanlarda etkileşime girerek gerçekleştirdiği planlı, dizgi sel ve düzenli eğitim etkinlikleridir.

Araştırmacıların yaptığı bu tanımlar incelendiğinde ortak noktaları bulmak mümkündür. Tanımlardan elde edilen ortak noktaları aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Fiziksel olarak öğrenci ile öğretmenin ayrı yerde olması,
- Bilişim teknolojilerinden faydalanılması,
- Birbirinden bağımsız ortamlar,
- Sanal ortamlar,

Aynı zamanda bu tanımlarda ortak noktaların olduğu gibi farklı ifadelere de yer verilmiştir. Örneğin, bazı araştırmacılar uzaktan eğitimi bir eğitim sistemi olarak görürken bazıları bir öğrenme yöntemi, çalışma, eğitim etkinliği olarak tanımlamışlardır. Bu tanımlardan yola çıkarak uzaktan eğitim; fiziksel olarak öğretmen ve öğrencinin ayrı olduğu bağımsız ve sanal ortamlarda bilişim teknolojilerinden yararlanılarak, eş ya da ayrı zamanlı yapılan eğitim faaliyetleri olarak tanımlayabilir (22).

3.3. Uzaktan Eğitimle İlgili Temel Kavramlar

Uzaktan eğitimle alakalı temel kavramları aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:

3.3.1. Geleneksel Öğrenme

Geleneksel öğrenme; sınıflarda ya da uygulama ortamlarında yapılan öğrenmeyi tabir etmek için kullanılan terimdir. Geleneksel öğrenme, “*yüz-yüze öğrenme*” olarak da tanımlanmaktadır. Bu öğrenmede, derslerde ve uygulama yapılırken teknolojik imkanlar kullanılmakla beraber tamamıyla teknolojiye dayanan ve teknoloji desteklenmiş olması söz konusu olmamaktadır (23).

3.3.2. Karma Öğrenme

Her şekilde teknolojinin kullanılabilirdiği, geleneksel ve uzaktan öğrenmenin değişik biçimlerinin bir araya getirilerek biçimlendiği eğitim şeklidir (23). Karma öğrenme, e-öğrenme ve geleneksel öğrenmenin dezavantajlarını ortadan kaldırması sebebiyle birçok görüşe göre en uygun öğrenme şeklidir.

3.3.3.Uzaktan Öğrenme

Bilgisayar ortamında uzaktan öğrenme, eğitmenlerin ve öğrencilerin coğrafik mesafe veya zaman açısından birbirlerinden ayrı oldukları bir öğrenme yöntemidir. Bu öğrenme aktivitesi genelde televizyon, video, bilgisayar, internet veya e-posta gibi iletişim teknolojileriyle desteklenmektedir (24).

3.3.4.Mobil Öğrenme

Mobil öğrenme, başka öğrenme türleriyle karşılaştırıldığında mobil öğrenmeyi ötekilerden ayrı kılan ayırım bulunmaktadır. En belirgin, fakat en mühim ayırım kullanıcının devamlı hareket halinde olmasıdır (25). Teknolojideki hızlı gelişmelerle birlikte, bilginin her yerden ulaşılmasını sağlaması açısından mobil öğrenmenin önemi her geçen gün daha da artmaktadır.

3.3.5.Bilgisayar Tabanlı Öğrenme

Bilgisayar tabanlı öğrenmeyi, bilgisayar yönteminin öğretimi öğrenmeleri ölçme, planlama, öğrencilerle ilgili bilgileri kaydetme ve öğrenme bilgileri üstünde istatistiksel incelemeler yapma gibi öğretim faaliyetlerini idare etmek amacıyla kullanılması olarak tanımlanabilir (26). Bir başka ifadeyle, öğrenme faaliyetlerinde bilgisayarların kullanılmasına “*bilgisayar tabanlı öğrenme*” denmektedir.

3.3.6.Web Tabanlı Öğrenme

Uzaktan eğitim yapılması amacı ile her çeşit internet imkanlarının kullanılmasına web tabanlı öğrenme denir (27). Web tabanlı öğrenme; sanal gerçeklik, animasyon ve eğitilenler arasında iletişimi görsel ve işitsel olarak

desteklemektedir (28). Web tabanlı öğrenme hem e-öğrenmede hem de uzaktan öğrenmede kullanılmaktadır.

3.3.7. Teknoloji Destekli Öğrenme

Dersliklerde veya sınıflarda her çeşit elektronik teknoloji ve uygulamalardan çok faydalanıldığı geleneksel öğrenmedir. Teknoloji destekli öğrenmede elektronik kütüphane ve veri tabanları gibi çeşitli öğrenme içerikleri kullanılmaktadır (23). Teknoloji destekli öğrenme, genellikle örgün eğitim kuruluşlarında kullanılmaktadır.

3.4. Uzaktan Eğitimin Avantajları, Dezavantajları ve Sınırlılıkları

3.4.1. Avantajları

E-Öğrenme kurumların iş sonuçları üzerinde, eğitim fonksiyonu üzerine ve çalışanlar üzerinde olumlu avantajlar sağlamaktadır. Bu avantajlar şu şekilde ifade edilebilir:

Eğitime katılmak için yapılan masraflar azalır; şehir dışında ya da şirket dışında yapılacak eğitimlere işletmeye seyahat gideri olarak da yansıtacaktır. Şirketler, e-öğrenme sayesinde bütün giderleri en düşük seviyeye indirebilirler. Özellikle coğrafi yayılım işletmeler için e-öğrenme seyahat, yol gibi giderlerin azalması açısından oldukça faydalıdır (29). Çalışanların iş dışında geçirdikleri zamanı azaltır ve zamandan tasarruf sağlar. Ortamlarından uzakta kalma süresi kısalmır: E-öğrenme uygulamaları, sınıf eğitimiyle verilen bir eğitim programının yarısı ile üçte ikisi kadar zaman almaktadır (30). Çalışanlar ayrıca bu eğitimleri istedikleri yerde alma şansına sahiptirler.

Zamandan tasarruf sağlar; faydalanacak kişiler, e-öğrenme sayesinde istedikleri eğitimi, sınıf içinde alacakları zamandan daha kısa bir sürede tamamlayabilirler (31).

Sürekli değişime uyum sağlamak kolaylaştır; bugünün rekabetçi ortamı şirketlerin sürekli kendilerini yenilemelerini gerektirmektedir. Bu da ancak kısa zamanda tamamlanacak yoğun eğitim programları ile mümkün olabilmektedir (30).

Daha fazla çalışana daha hızlı eğitim verilebilir; e-öğrenme sınıflarında eğitici ve sınıf kapasitesi sorunu olmadığı için birçok insana kısa sürede eğitim verilebilmektedir. Bu durum aynı zamanda eğitim maliyetlerinin düşürülmesini de sağlamaktadır (32). Çalışanların kısa sürede öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması işletmelerin verimliliğinin artırılmasını sağlayacaktır.

Eğitim sürekli bir fonksiyon haline gelir; bilgi çağı, özellikle orta ve üst düzey yöneticilerin bireysel gelişimlerini ön plana çıkarmaktadır. E-öğrenmenin sağladığı eğitim konularındaki çeşitlilik sayesinde bu kişilerin bireysel gelişimleri sağlanabilir, kurumlarında tutulabilir ve motive edilebilir. E-öğrenme ile eğitim konularının çeşitliliği artmakta, böylelikle kişilerin bireysel gelişimlerine imkan tanınmaktadır (30). Kısaca e-öğrenme, çalışanların kariyer gelişimine katkı sağlamaktadır.

Eğitimin rolünü değiştirir; eskiden çalışanların hangi eğitime ihtiyaç duyduğunu yöneticiler belirlerken, bugün çalışanların kendi eğitim gereksinimlerinin farkına varıp, gerekli eğitimleri üstlerinden arz ettikleri bir düzen görülmektedir. E-öğrenme, işletmelerdeki insan kaynakları eğitim sürecinin

yapısını da değiştirmektedir (30). Bu da eğitim departmanın rolünü olumlu yönde değiştirmektedir.

Daha tutarlı ve zengin eğitim içeriği sunmayı sağlar; sınıf içi eğitimlerde çok sayı da kişinin kısa sürede eğitilmesi gerektiği durumlarda eğitmen ihtiyacı da artmaktadır. Ayrıca, eğitim programına katılan bütün eğitmenlerin aynı kalitede olması beklenemeyeceğinden, katılımcıların öğrenme düzeylerinde farklılıklar oluşabilmektedir. E-öğrenmede, çok sayıda insanlar nitelikli eğitmenlerle aynı standart eğitim programına katılmakta, eğitmenlerden kaynaklanan değişiklikler ortadan kalkmaktadır. Eğitim içeriklerin geliştirilmesi ve sürekli olarak güncellenebilmesi sınıf metodu ile karşılaştırıldığında çok daha ucuz ve hızlı olmaktadır. Bu sayede eğitimin kalitesi artmakta, içeriği zenginleşmektedir. Kısaca, e-öğrenme öğrencilere standart ve içeriği zengin eğitim imkanı sağlamaktadır (33).

Öğrenme derecesi artar; internette çoklu ortam teknolojilerinin kullanılması, e öğrenme programının içeriğini ve sunumunu katılımcılar açısından daha etkileyici hale getirmekte ve öğrenme derecesini artırmaktadır. İnteraktif öğrenme yöntemi kullanıldığında, katılımcıların ders içeriğini anlama düzeyinin sınıf eğitimlerine göre daha yüksek olduğu belirtilmektedir (30). E-öğrenmenin amaca uygun kullanılması öğrenme derecesini artırmaktadır.

Öğrenme yönetim sistemi katılımcıları izlemeyi kolaylaştırır; katılımcıların hangi eğitimlere kayıt oldukları, eğitimleri kaç ders izlediklerini, tamamlayıp tamamlamadıklarını, sınavlardan aldıkları notları izlemeye yarayan "Eğitim Yönetim Sistemi" ile öğrencilerin eğitim sürecindeki gelişimini takip etmek daha

da kolaylaşmaktadır (30). Öğrenme yönetim sistemi e-öğrenmenin takibini sağlamada önemli bir yere sahiptir.

Kişiselleştirilmiş eğitim imkanı sağlar; e-öğrenme aracılığıyla kişiler kendi istekleri doğrultusunda konuları tekrar etme imkanı bulabilirler. Aynı zamanda, ön testler sayesinde kişinin bilgileri ölçülerek ve eğitimden sadece ihtiyacı kadar olanını alması sağlanabilir. Kişi her bölümü bitirdiğinde bilgilerini ölçer, eğer başarılı olursa, devam edebilir, başarılı olamaz ise aynı bölümü istediği hızda tekrarlayabilir (29). E-öğrenmede tüm sorumluluk bir anlamda öğrenciye aittir.

Eğitimin kalitesini artırır; eğitimin kalitesi, öğrencilerin neyi, nasıl, ne zaman ve nerede öğreneceklerine kendi isteklerine göre karar verebilmesi nedeniyle artmaktadır. Öğrenci öğrenme kapasitesine göre konuyu istediği derinlikte öğrenmektedir (30).

Özet olarak, e-öğrenme, kurumların iş sonuçları, eğitim fonksiyonları ve çalışanları üzerinde olumlu avantajlar sağlamaktadır.

3.4.2. Dezavantajları

Yukarıda her ne kadar e-öğrenmenin avantajlarından bahsedilse de olsak da e-öğrenmenin de birtakım sakıncalarının olduğunu göz önüne almak yapılan çalışmaların daha etkin ve başarılı olmasını sağlayacaktır. Bu sakıncalar aşağıda sıralanmıştır (34):

Teknolojik eksiklikler; başlangıç olarak, mevcut teknoloji altyapısının eğitim hedeflerini karşılar nitelikte olup olmadığı saptanmalıdır. Ek teknoloji harcamalarının gerekip gerekmeyeceği ve tüm yazılım ve donanımın uyumlu olup olmadığı gibi birtakım teknolojik sorunlar yaşanabilir.

İlk yatırım maliyeti; e-öğrenme, geleneksel eğitime göre daha düşük maliyete sahip olmasına rağmen, e-öğrenme sistemine geçiş aşamasında, başlangıç olarak, yüklü bir ilk yatırım yapmak söz konusudur. Eğitimin süresi ve katılımcı sayısı ne kadar çok olursa bir öğrencinin maliyeti o kadar düşük olmaktadır.

Sosyal ve kültürel etkileşim; e-öğrenme sosyal ve kültürel etkileşimlerde azalmalara sebep olabilir. Bu durumda, bireyler arasında iletişim de bazı sorunlara, başka bir deyişle iletişimsizliğe yol açabilir.

Eğitim içeriği; bazı eğitimlerde mimiklerin ve beden dilinin kullanılması önemli rol oynamaktadır. Örneğin davranışsal etkileşim eğitimleri, güvenlik görevlileri eğitimi vb. eğitimler için e-öğrenme uygun değildir.

E-öğrenme planlaması yapılırken e-öğrenmenin dezavantajları da gözetilen bir yol haritası belirlenirse daha etkin ve başarılı projeler ortaya çıkacaktır.

3.4.3. Sınırlılıkları

E-öğrenmenin sınırlılıklarını şu şekilde özetlemekte mümkündür (35);

Tek eğitim aracı olarak düşünülemez; e-öğrenme sadece eğitim de bir araç olarak düşünülmemelidir. Çünkü e-öğrenme kurumların gelişimine ilişkin ihtiyaçların tümüne cevap veremeyebilir.

Ulaşım, haberleşme ve iletişime bağımlılık; e-öğrenme teknolojik engellere ve başarısızlığa karşı dirençsiz kalmaktadır. Bu anlamda güçlü bir teknolojik alt yapı gerektirmektedir. Bilhassa yüksek bant genişliği isteyen görüntü ile sesi iletmede problemler yaşanabilmektedir. Bu sebeplerin bir kısmı

giderilmekle birlikte bir kısmı alt yapı yetersizlikleri veya mali boyutu çok yüksek olması sebebiyle engel olarak kalmaktadır.

Eğitsel ihtiyaçların tamamını karşılayamaz; bazı verilerin elektronik ortam ile iletilmesinin mümkünatı olmayabilir. Bazı bilgilerin yüz yüze oturumlar ile bir eğitimci nezaretinde kağıt-kalem alıştırmalarıyla gerçekleştirilmesi gerekebilmektedir.

Çalışanların adaptasyon zorluğu; çalışan insanlar için fiziksel alanda eğitim, alışkanlıklar nedeniyle daha cazip gelebilmektedir. E-öğrenme daha ilgi çekici ve daha eğlenceli duruma getirilerek, bu engelin üstesinden gelinecek önlemler alınabilmektedir.

Çalışanların niteliği; e-öğrenmenin belirli personel vasfı gerektirmesi engel görülebilmektedir. Bu durumda personelin eğitim için eğitilmesi gereksinimi doğabilecektir.

Beşeri etkileşim sınırlılığı; e-öğrenmede beşeri etkileşim sınırlılığı genellikle bir sınırlılık olarak kalmaktadır. Web tarzı bir yaşamın kalıplaşmış alışkanlıkları değişime uğrattığı düşünülürse bu tür yaşam tarzında beşeri etkileşimin eksikliği ikinci planda kalmaktadır.

Karşılıklı etkileşim ve anında pekiştirme sınırlılığı; bahsi geçen bu sınırlılık daha çok asenkron e-öğrenme biçimlerinde göze çarpmaktadır. Sanal sınıf, video konferans, tartışma formları gibi senkron uygulamalarla bu engeller belli bir miktarda olsa ortadan kaldırılabilir.

Eğitimin içeriğine göre senkron veya asenkron e-öğrenme türlerinin ya da her ikisinin bir arada kullanılmasıyla bazı sınırlamalar ortadan kaldırabilmektedir.

3.5. Dünyada Uzaktan Eğitimin Gelişimi

Bu bölümde dünyadaki uzaktan eğitim anlayışının tarih içerisindeki gelişimi incelenecektir. Uzaktan eğitimini internet ile başlamadığı bilinmesi gereken önemli bir noktadır. Uzaktan eğitimin çeşitli aşamaları söz konusudur. Bunları kronolojik olarak söyle sıralamak mümkündür (36);

- Mektupla Eğitim
- Radyo ve Televizyon
- Açık Üniversiteler
- Telekonferans
- İnternet/ Web

Uzaktan eğitimin başlangıç dönemi sayılabilecek mektupla öğrenim, yetkili kurum veya bir okul tarafından posta yoluyla uygulanan öğretim yöntemidir. Mektupla öğrenim, mesleki eğitim ve kültürel gelişim için hemen hemen her bilim branşın da eğitim vermiştir. Özellikle eve bağlı olanlar ile fiziksel engelliler için uygun bulunan mektupla öğrenim kursları, sağır ve görme engelli insanların anne-babalara göre de özel programlar hazırlanmıştır. İş çevreleri, silahlı kuvvetler ve de dernekler, mektupla öğrenmeden çok fazla miktarda faydalanmış olan kurumlardır. Maliyetinin az miktarda olması sebebiyle ilk olarak Amerika'da (Chautauqua Correspondence College'de) yürütülen mektupla sonrasında ise öncelikle İngiltere olmak üzere birçok ülkede hızlı bir şekilde yayılmıştır (36).

20. yüzyılın başlarında radyonun yeni teknolojiler arasına katılmasından sonra bu teknolojinin eğitim alanında kullanılabileceği öngörüsü doğmuştur. 1921

yılında Amerika’da Salt Lake City Üniversitesi “*eğitim radyosu*” lisansını alan ilk üniversite olmaktadır. 1925 yılında ise Iowa State Üniversitesi 80 öğrenciye radyo aracılığıyla uzaktan eğitim ilk kez verilmiştir.1934 yılında ilk eğitim televizyonu Iowa Üniversitesi’nde kurulmuştur. 5 yıl sonra ise aynı üniversite kendine ait televizyon istasyonundan 400’den çok eğitim program yürütmeye başlamıştır. Kablolulu televizyon ilk olarak, 1952 yılında faaliyete başlamış ve Federal iletişim komisyonu 1972 yılında bütün kablolu televizyon kanallarına tele-ders adlı eğitim veren kanal açma mecburiyeti getirmiştir (36).

İngiltere’ de ilk kez 1969 yılında Açık Üniversite (Open University) ilk ulusal uzaktan eğitim kurumu olarak eğitim faaliyetlerine başlamıştır. Başka üniversitelere oranla daha çok öğrencinin üniversite eğitiminden faydalanmasını sağlayan bu sistem aracılığıyla beraber eğitim faaliyetlerini düşürmüştür. Açık üniversiteler sayesinde eğitimde mekan bağımsızlığı ortaya çıkmıştır. Açık üniversitelerin başarılı olması sonucunda açık üniversitelerin ve bu eğitim kurumlarında okuyan öğrencilerin sayısında artış olmuştur. Telekonferans teknolojisindeki ilk kullanım şekli olan sesli konferans 1970li yıllarda karsımıza çıkmaktadır. Sesli konferans, evlerinde veya iş yerlerinde olan öğrenciler için ahize, mikrofon ve hoparlörden oluşmakta olan bir donanım vasıtasıyla uygulanmıştır. Uydudan haberleşmeye geçişte Early Bird uydusunun 1965 yılında uygulamaya geçmesi ile başlanılmıştır. 1982 yılında ortak bir Ulusal Telekonferans Ağı (National University Teleconferencing Network NUNT) tasarlanmıştır (36). Teknolojinin gelişmesi telekonferansında gelişmesine katkı sağlamıştır. İki yönlü video konferanslarla karşılıklı iletişim sağlanmaya çalışılmıştır.

İnternet / web olayı ile uzaktan eğitim en modern çağına ulaşmıştır. İnternet kaynağını 1962 yılında Joseph Carl Robnett Licklider (klinik psikiyatrist)'in Amerika'nın en önemli üniversitelerinden biri olan Massachusetts Institute of Technology'de (MIT) tartışmaya açtığı Galaktik Ağ kavramında bulunabilir. Galaktik ağ kavramıyla küresel olarak bağlanmış bir sistemde arzu eden herkesin istediği yerden programlara ve verilere erişebilmesi izah edilmiştir.1990'lı yıllarda uydu teknolojilerinin bilgisayarla bir arada kullanılmasının ardından bilgisayar ağının büyümüş ülkelerin (Amerika, İngiltere, Kanada vd) uzaktan eğitim programlarında ciddi bir rol almaya başlamıştır. Günümüzde ise uzaktan eğitim gözde eğitim programlarından ve geleceğin eğitim anlayışı olarak algılanmaktadır (37).

Önceleri küçük ve sınırlı alanlarda kullanılan bilgisayar aracılığı ile uzaktan eğitim şimdi uluslararası eğitim amacı ile büyük kitlelere uydu aracılığı ile ulaşmaktadır. Bu anlayış teknolojinin yetişilemez hızı ile birlikte kendini sürekli olarak yenilemekte ve geliştirmektedir (30).

Uzaktan eğitim uygulamalarının tarihi geçmişini aşağıdaki gibi sıraya koymak mümkündür (18, 38);

- ✓ 1728 yılında ilk Uzaktan eğitim çalışmaları Boston gazetesinde "*Steno Dersleri*" ile başlamaktadır.
- ✓ 1833 İsveç Üniversitesinde kadınlara "*Mektupla Kompozisyon Dersleri*" verilmiştir.
- ✓ 1837 İngiliz eğitimci Sir Isaac Pitman postayla stenografi öğretmiştir.

- ✓ 1870 Illinois Wesleyan Üniversitesi evde başarılı bir öğrenim programına başlamıştır.
- ✓ 1883 Newyork-Ithaca'da bir "*Mektupla Öğretim Üniversitesi*" kurulmuştur.
- ✓ 1892 Chicago Üniversitesi'nde ilk mektupla eğitim bölümü açılmıştır.
- ✓ 1898 yılında İsveç' te temeli atılan ve Uzaktan Eğitim'de dünyanın en kaliteli kurumlarından olan "*Hermans*" kurulmuştur. Bu kuruluşta dil eğitimi verilmiştir.
- ✓ 1906 yılında yazışmalı ilköğretim Amerika'da başlatılmıştır.
- ✓ 1915 yılında Madison okullarının mektupla öğrenim kurslarını yönetmek için Wisconsin'de ulusal yükseköğrenim derneği (NUCEA) kurulmuştur. NUCEA üyeleri genelde kolej seviyesinde evde öğrenim kursları düzenlemekteydi.
- ✓ 1919 yılında Amerika'da ilk eğitimle ilgili radyo istasyonu kurulmuş.
- ✓ 1920 yılında Amerika'da 176 tane eğitim vermek amacıyla radyo istasyonu yapılmıştır.
- ✓ 1921 yılında "*eğitim radyosu*" lisansını alan ilk üniversite Amerika'da Salt Lake City Üniversitesi olmuştur.
- ✓ 1923 yılında Amerika'da Mektupla Lise Eğitimi başlamıştır.
- ✓ 1926 yılında Federal programların en büyüğü Amerika Air Force Extention Course Institute'dür. 400'den fazla mesleki, akademik ve genel kurs 450 binden fazla öğrenciye vermekteydi. Insruction Abroad Correspondence kuruluşuna ise Güney Afrika, Avusturya, Almanya,

İngiltere, İskandinavya, eski Sovyetler Birliği ülkeleri, Yeni Zelanda, ve Japonya'dan erişmek mümkün olmuştur.

- ✓ 1932-1937 yıllarında Amerika'da eğitim televizyonu yayınları Iowa Üniversitesinde başlamıştır (1934 yılında ilk eğitim televizyonu Iowa Üniversitesi'nde kurulmuştur).
- ✓ 1939 yılında Fransa'da savaş dönemlerinde uzaktan eğitimle öğrencilerin eğitimini yürütmüştür.
- ✓ 1965 yılında telekonferans ile uydudan iletişime geçilmiştir.
- ✓ 1969 yılında İngiltere'de "*British Open University*" açılmıştır.
- ✓ 1970 yılında Dr. Bernard Luskin, California eyaletinde TV üzerinden bir "*Telecourse*" tasarlanmıştır.
- ✓ 1982 yılında Ulusal Telekonferans Ağı (National University Teleconferencing Network) yapılmıştır.

Gelişmiş ülkelerin uzaktan eğitim anlayışlarını incelendiğinde; Amerika Birleşik Devletleri'nin uzaktan eğitime yönelme nedenlerinin basında eğitimde artan maliyettir. Pennsylvania ve South Carolina Üniversiteleri Amerika'da uzaktan eğitimin öncüsüdür. Televizyon ve bilgisayar sistemleriyle öğrencilere ulaşılarak eğitim gerçekleştirilmiştir. Avrupa Konseyi, Avrupa ülkelerinde açık öğretim yapan üniversiteler aracılığı ile beş farklı dilde, dil öğretimi ve yabancıların eğitimi için faaliyetlerini devam ettirmektedir. İngiltere, Açık Üniversite'yi (Open Univesity) kuran ilk ülkedir. BBC aracılığı ile tüm ülkeye yayın yapılmaktadır. Japonya da tıpkı İngiltere gibi açık üniversite anlayışını benimsemiş bir ülkedir. Televizyon yayınları ile eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir. Almanya, Hagen, Tübingen ve Telekolleg Üniversiteleri ile açık

yükseköğrenim faaliyetlerini sürdürmektedir. Dünyada önemli bir eğitim faaliyeti haline gelen uzaktan eğitimi uygulayan eğitim kurumları ve bu kurumların genel özelliklerini şu şekilde sıralanabilir. Bu kurumların ilk sırasında İngiltere’de bulunan Open University gelmektedir. Kurum ülkedeki resmi ilk uzaktan eğitim kurumudur (22).

3.5.1.Açık Üniversite: Birleşik Krallık (Open University)

Merkez ofisi Buckinghamshire'de bulunan, İngiltere'nin açık öğretim üniversitesi hakkında bilgiler aşağıdaki gibidir(36);

- Geleneksel üniversitelerde öğrenim göremeyenler (çalışanlar, çocuğu olanlar) için kurulmuş ve uzaktan eğitim veren bir üniversitedir.
- Üniversitenin eğitim sistemi "*Desteklenmiş Açık Öğretim*" dir.
- Öğretim boyunca öğrenciler kendilerine uygun olan biçimde (yer, zaman), kendilerine verilmiş öğretim materyallerine çalışmaktadırlar.
- Bu üniversitedeki çoğu ders için herhangi bir giriş şartı bulunmamaktadır. İngiltere içinden ve birçok Avrupa ülkesinden öğrencileri bulunmaktadır.
- Üniversite sistemine bakıldığında tamamen uzaktan eğitim ile ilgili olduğu görülmektedir. Fakat üniversite kapsamında öğrenci kulüpleri, çalışma grupları kurulmaktadır.
- Öğretim materyalleri öğrencilere posta yoluyla gelmektedir.
- Üniversite boyutunda yüz yüze dersler de bulunmakta ancak öğrencinin tercihinin bırakılmıştır. Üniversitede aldığınız her ders için ücret ödemek zorundasınız. Ücretler; aldığınız ders sayısı, dersin kapsamı ve nerede yaşadığınıza göre

belirlenmektedir. Örneğin 9 aylık İspanyolca dersinin ücreti İngiltere’de yaşayan bir öğrenci için 395 Pound’dur. Uzak doğu ülkelerinde de uzaktan eğitim anlayışı yaygın olarak devam etmektedir. Kore, Endonezya, Tayland uzaktan eğitim kurumlarının bulunduğu ülkelerdir.

3.5.2.Kore Ulusal Açık Üniversite (Korea National Open University)

Güney Kore de bulunan bu üniversite için bazı bilgiler aşağıdaki gibidir(36);

- Üniversitede öğrenci olmanın şartı Kore vatandaşı olmaktır. Üniversite Kore dışında yaşayan Kore vatandaşlarına da eğitim vermektedir.
- Televizyon ve radyo yoluyla dersler verilmektedir. Bu kayıtlar kütüphanelerde bulunmaktadır. Öğrencilere devamlı olup açık bırakılan bu kayıtlar öğrencinin tercihiyle evlere de yollanabilmektedir.
- Bu üniversitenin 13 tane uzaktan eğitim merkezi vardır. Hatta 34 adet çalışma merkezi bulunmaktadır. Bütün bu uzaktan eğitim merkezleri öğrencilerin en iyi şekilde faydalanacağı şekilde yapılmıştır (video laboratuvarı, bilgisayar laboratuvarı, çoklu ortam kütüphanesi,...)
- Üniversiteye giriş için lise diploması gereklidir.
- Giriş formları bölgesel merkezlerden ve posta hanelerden alınmaktadır.

Ücretin ödendiğine dair belgeyle beraber bölgesel servislere teslim edilmektedir.

- Eğitim materyalleri; basılı materyaller, yayın materyalleri, kayıt materyalleri ve bilgisayar-internet tabanlı materyallerden oluşmaktadır.

- Zor coğrafi şartlar nedeniyle (kırsal kesim, çok ufak adalar,) radyoyla eğitim yaygınlaşmıştır. Eğitim içeriği yerel radyolara gönderilmekte ve böylece uzaktan eğitim gerçekleştirilmektedir.
- Ülke içerisindeki diğer üniversitelerle kredi transferi mümkündür.

3.5.3.Sukhothai Tahammathirat Ünivesitesi: Tayland

Sukhothai Thammathirat Open University, herkes için hayat boyu öğrenim sağlamak amacıyla uzaktan eğitim sistemini kullanan dünya çapında bir açık üniversite olmayı hedefleyen bu üniversite hakkındaki bazı bilgiler aşağıdaki gibidir(36);

- Eğitim materyalleri ana materyaller ve destekleyici materyaller olarak ikiye ayrılmıştır.
- Ana materyalleri basılı materyaller oluşturmaktadır. Bu materyallerde dersin içeriği hakkında, işleyişi hakkında, öğretim yöntemleri hakkında bilgiler de verilmektedir. Ayrıca alıştırmalar ve çeşitli ödevler bulunmaktadır.
- Destekleyici unsurlar ise, radyo ve tv programları, sesli ve yazılı materyaller (kasetler), bilgisayar ortamında oluşturulmuş materyaller ve yüz yüze derslerden oluşmaktadır. Bölgesel merkezlerde kütüphaneler ve eğitim materyal servisleri, bulunmaktadır. Ayrıca rehberlik verilmektedir.

3.5.4.Indira Gandhi Açık Üniversitesi: Hindistan

Merkezi Hindistan'da olan bu üniversite hakkındaki bilgiler aşağıdaki gibidir (36);

- Öğrenci Merkezli Eğitim, danışmalık hizmetleri, yüz yüze dersler ve video konferans modellerini içermektedir.
- Üniversiteler arası kredi transferi yapılabilmektedir.
- Ödevler ve dönem sonu sınavları zorunludur.
- 24 saat boyunca televizyon yayını bulunmaktadır.

3.5.5. Ulusal Uzaktan Eğitim Üniversitesi (The Universidad Nacional de Educacion a Distancia):İspanya

Merkezi İspanya'da olan bu üniversite hakkında bazı bilgiler aşağıdaki gibidir (34);

- Öğrenciler mutlaka lise diplomasına ve üniversite sınav sonucuna sahip olmalıdırlar.
- Eğitim sistemi “*Öğrenci Merkezli Eğitim*” ve iletişim üzerine kurulmuştur.

Basılı materyal, sesli ve görsel materyal ve yüz yüze dersler kullanılmaktadır.

- Öğrencilere ödevler verilmektedir.
- Yazılı ve yüz yüze sınavlar yapılmaktadır.
- Öğrenciler daha çok kütüphane aktivitelerine, seminerlere, konferanslara, grup çalışmalarına yönlendirilmektedirler.

İspanya'da ise kurumun daha sistematik çalıştığı görülmektedir. Özellikle değerlendirme konusunda örgün sınavların tercih edildiğini görülmektedir.

Dünya'da uzaktan eğitim bilindiği gibi sadece bu eğitim kurumları ile sınırlı değildir. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da birçok

uzaktan eğitim kurumu bulunmaktadır ve eğitimlerini ilerleyen teknoloji ile paralel sürdürmektedirler. Dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de uzaktan eğitim gelişerek ve hızla yayılarak yerini almaktadır (22).

3.6. Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Gelişimi

Türkiye’de uzaktan eğitim çalışmalarının bulunduğu vaziyeti yeterince anlamak ve değerlendirebilmek için, bu hususa tarihsel bir bakış açısından bakabilmek ve problemi bu görüşten incelemekte fayda bulunmaktadır. Türk tarihindeki son iki yüzyıllık süreçte toplumsal, çağdaşlaşma ve yapısal tarihidir. Osmanlı’da modernleşme üzerinde, orduda yapılan ilk sınırlı değişiklikleri tanımlayan ıslahat hareketi sonraki yıllarda Cumhuriyet döneminde, Atatürk ile beraber inkılap faaliyetine dönüşmüştür. İnkılap kavramı, toplumun geleneksel yaşam biçimini, kavramlarını çağdaş batı akılcılığının düşüncelerine göre baştan düzenlemeyi amaç edinen bir devlet kuramını belirtmektedir (39).

Uzaktan eğitim coğrafi olarak farklı mekanlarda ki öğrenci, öğretmen ve eğitim malzemelerini buluşturarak eğitim süreçlerinin oluşturulmasını sağlayan bir eğitim modelidir. Uzaktan eğitimin en yaygın ve bilinen modeli “*Açık Üniversite*” dir. İlk olarak İngiltere’de, yaş sınırlaması ve formel öğrenim geçmişi gibi kısıtlamalar olmaksızın, isteyen herkesin yükseköğretim yapmasına olanak veren “*Açık Üniversite*” girişimi, zamanla birçok ülkede kitlesel eğitim modeli olarak yaygınlaşmış, radyo, televizyon ve internet teknolojileri ile bütünleşmiştir. Cumhuriyet dönemi yükseköğretim tarihinin iki devre olarak ortaya çıktığı bilinmektedir. Birincisi, yükseköğretim sisteminin sorumluluğunun Milli Eğitim

Bakanlığı'na ait olduğu dönemdir. İkinci dönem ise 1981 yılında Yükseköğretim Kurulu'nun kurulmasıyla başlayan, devam etmekte olan süreçtir (40).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 1961 yılında Mesleki ve Teknik Öğretim bünyesinde faaliyete geçen, uzaktan eğitim konusunda geniş kitlelere yönelik ilk ve kapsamlı yapı Mektupla Öğretim Merkezi girişimdir. Yükseköğretimdeki kapasite yetersizliğine çözüm getirmiş olması, yetişkin ve çalışanlara sunduğu eğitim imkanı nedeniyle Açık öğretim, öngörülenin üzerinde bir ilgi görmüştür. Tüm yükseköğretim öğrencilerinin yaklaşık %35'inin tek bir kurumun çatısı altında uzaktan eğitim öğrencisi olması da, Türk Yükseköğretim Sistemine dünyada benzeri olmayan bir özellik kazandırmaktadır (40).

Yapılan pek çok araştırma şu durumu gösteriyor ki, gelişmekte olan Türkiye, eğitim alanında çağdaşlık ve uygarlık sunan gelişmeleri kendi eğilim düzeninde faaliyete sokmaktan geri kalmamıştır. Bu çağdaş gelişmelerden biri de uzaktan eğitimdir. Türkiye'de 1924 yılında ilk uzaktan eğitim çalışmaları John Dewey'in tanıttığı "*öğretmen eğitimi raporu*" ile gündeme gelmiş ve 1927 yılında kavram olarak oluşmaya başlamıştır (41). Daha sonraları bu faaliyetler durma durumuna gelmiştir. Ancak 1950 yılından sonra çalışmalar hız kazanmış ve bu husustaki uygulama faaliyetlerinin hazırlıkları başlamıştır (42).

John Dewey'in öğretmen hizmet içi eğitiminde mektupla öğretime yönelik, "*bugün tedris hayatında bulunan muallimlerin bilmuhabere ders almaları da muvafık olunur...*" şeklindeki önerisi (43) Türk Eğitim Sisteminin kavramsal olarak uzaktan eğitimle ilk tanışıklığıdır.

Ülkemizde eğitim teknolojisi ve uzaktan eğitim konusunda öncü çalışmalar yapmış olan Cevat Alkan, 1980 yılında yayınlanan “*Açık Üniversite*” başlıklı kitabında (44) Türkiye’de uzaktan eğitim alanındaki çalışmaların:

- Bu mevzunun öneriler geliştirilmesi ve fikir olarak tartışılması (1927-1960),
- Ortaöğretim seviyesinde faaliyete geçmesi (1960-1974),
- Yükseköğretim seviyesinde büyütme çalışmaları (1974 yılı ve sonrası) olmak üzere üç yönlü ve aşamalı olarak ortaya çıktığını belirtmektedir.

Karayalçın(45)’a göre uzaktan eğitim konusunda Türkiye’deki ilk adım, Türkiye İş Bankasının Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde tesis etmiş olduğu Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü tarafından atılmış ve banka personeline mektupla uzaktan eğitim verilmiştir.

Türk Eğitim Sistemindeki gelişme süreçleri üç ana başlıkta araştırılmaktadır (46):

- Kavramsallaşma süreci,
- Mektupla öğretim süreci,
- İletişim teknolojilerini kullanma süreci.

3.6.1.Kavramsallaşma Süreci

Türkiye’de uzaktan eğitim alanındaki büyümeler ülkenin sosyoekonomik durumuyla uygun bir şekilde gitmektedir. Bu konuyla ilgili gelişimlerin Cumhuriyetin ilan edilmesinden sonra başlatılan yenileşme hareketleriyle Türkiye’ye çağrılan yabancı uzmanların önerileriyle başladığı görülmektedir.

1924 yılında yabancı uzmanların raporları ve de özellikle de John Dewey'in öğretmen yetiştirme hususunda uzaktan eğitimi önermesiyle uzaktan eğitim kavramı ile tanışmamıza ön ayak olmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı içerisinde uzaktan eğitim çalışmalarını, ilk olarak 1960 yılında mektup ile öğretim adıyla ve deneme öğretimi olarak başlamaktadır (39). Bu denemeden sonra 1966 yılında Mektupla Öğretim ve Teknik Yayınlar Genel Müdürlüğü faaliyete geçirilmiştir (39).

3.6.2.Mektupla Öğretim Süreci

1974 yılındaki önemli gelişmelerden bazıları da Mektupla Yüksek Öğretim Merkezinin faaliyete geçirilmesi, Deneme Yüksek Öğretmen Okulunun (8 Mayıs 1974) eğitime başlamasıdır. 1974-1975 yılları arasında ki eğitim-öğretim yılında orta öğretim kurumlarından mezun olan yaklaşık 45.000 öğretmen adayı Deneme Yüksek Öğretmen Okuluna kayıt olup uzaktan yükseköğretime başlamıştır. Mektupla Yüksek Öğretim Merkezinin faaliyete geçmesiyle üniversitelerdeki yığılmaları engellemek amaç edinmiş ve merkezin çalışmaları televizyonla desteklenmesi amaçlanmıştır. Ancak zaman içerisinde iki faaliyetinde de yetersiz olduğu düşünülerek 1975 yılında uygulamalara son verilmiştir (46).

Mektupla eğitim çalışmaları, Alkan(44)'in ifadesiyle 1960'lı yıllar da, belirli bir mesleki alana yönelik deneysel bir girişimler olarak başlatılan bu uygulamalar, bir dizi olumsuz etkiler altında henüz büyük kitlelere ulaşma olanağı bulamadan, büyük bir sosyal baskıya dönüşen yükseköğretim talepleri karşısında bu kademeye kaydırılmıştır. Kalkınmanın gerekli kıldığı kritik insan gücü ihtiyacını karşılamak, yükseköğretim kurumlarındaki öğrenci birikimini ortadan

kaldırarak yeni kapasite yaratmak, televizyon ve radyodan yararlanarak geniş kitleye eğitim hizmeti götürebilmek ve öğretimin etkisini çoğaltmak gibi esaslarla, 1974 yılında “*Mektupla Yükseköğretim Merkezi*” kurulmuştur.

Mektupla Yükseköğretim Merkezi, Türk Yükseköğretim Sistemi içerisinde uzaktan eğitimden yararlanılmasına yönelik ilk kapsamlı uygulama olarak ortaya çıkmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olarak kurulan bu merkezin amacı; lise ve dengi okullardan mezun olup var olan yükseköğretim kurumlarına girme olanağı bulamamış gençlere, toplumun gereksinim duyduğu alanlarda uzaktan öğretim yöntemiyle yükseköğrenim olanağı yaratmak olarak belirlenmiştir. Böylece en kısa zamanda, üniversiteler önünde birikmiş gençlere hızla eğitim olanağı yaratılarak kapasite yönünde meydana gelen darboğazın aşılması öngörülmüştür. Sistemin yapısını ve işleyişini tanımlamak üzere de “*Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Mektupla Öğretim Yapan Yüksekokullar Geçici Yönetmeliği*” hazırlanmıştır (40).

Fidan’ın (47) mektupla yükseköğretim konusundaki izlenimleri ise şu şekildedir: Zamanın yetkilileri dünyada bu alandaki gelişmeleri dikkate alarak özellikle televizyonla öğretimin ağırlık taşıyacağı, mektupla öğretim (sınıf öğretimi) ve yüz yüze öğretimin bir arada bütünleştirilmesinden yaratılacak bir Açık Okul’un, (Açık Yüksekokul veya Açık Üniversite) aşamalı plan içerisinde geliştirilmesini hedef almışlardır. Televizyonun ağırlık taşıyacağı bir sistemin yaratılması uzun süreli bir yatırım planlamasını, teknik personel yetiştirilmesini ve çok iyi bir örgütlenmeyi gerektirmişti. Diğer yandan ise en kısa zamanda, üniversiteler önünde birikmiş gençlere süratle eğitim imkanı yaratma söz

konusuydu. Her iki ihtiyacı da karşılamak üzere iki ayrı kuruluş meydana getirilmiştir:

1.Mektupla Öğretim Merkezi: Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına servis hizmeti, görerek mektupla öğretim ve yaz uygulaması ile bütünleştirilmiş bir öğretim programının geniş bir öğrenci grubuna uygulanması ile yükümlü kılınmıştır.

2.Deneme Yüksek Öğretmen Okulu: İlerleyen zamanlarda bir açık öğretim kurumuna dönüştürülecek bir yüksekokul veya üniversitenin çekirdeğini teşkil edecek, televizyonla öğretime ağırlık veren bir sistemin kurulması için gerekli malzemeleri ve düzenlemeleri denemeler yaparak geliştirecek kurum (40).

Alkan (44) ve Fidan (47) bu ikili yaklaşımın altında yatan temel düşüncenin:

- Deneme Yüksek Öğretmen Okulunu ileride oluşturacak bir açık öğretim kurumunun çekirdeği olarak geliştirmek,
- Mektupla Öğretim Merkezini de başlangıçta yükseköğretim kurumlarına kapasite artışında bir hizmet birimi olarak düzenlemek,
- Sonraları her iki kurumu bir çatı altında birleştirerek ileri düzeyde çağdaş bir uzaktan eğitim kurumu yaratmak olduğunda birleşmektedirler.

Ortaya çıkan olumsuzluklar nedeniyle Mektupla Yükseköğretim Merkezi, 15 ay gibi kısa bir süre içerisinde yerini Yaygın Yükseköğretim Kurumu (YAYKUR) içerisindeki Açık Yükseköğretim Dairesi Başkanlığı'na bırakmıştır. YAYKUR'un kurulmasından sonra o zamana kadar Mektupla Öğretim

Merkezince yapılan hizmetlerin Açık Yükseköğretim Dairesi Başkanlığınca yürütülmesi öngörülmüştür (40).

1975 yılında Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu (YAYKUR) açılmış ve Deneme Yüksek Öğretmen Okulu ile uzaktan öğretim alan öğrenciler bu kuruluşa aktarılmıştır. Açık yükseköğretim, dışarıdan bitirme, mektupla öğretim ve örgün yükseköğretim programlarını kendi içerisinde toparlayan YAYKUR bu programlar aracılığıyla birçok alanlarda ilkokul öğretmenliği, orta öğretim öğretmenlikleri, yabancı diller ile teknik ve sosyal bilimler bölümlerinde uzaktan yükseköğretim hizmetinden vermiştir. YAYKUR' un bu eğitimi içerisinde, radyo ve ses bantları, danışmanlık hizmetleri ve uygulamalarında televizyon, yazılı materyallerden faydalanılmıştır. Ancak Milli Eğitim Temel Kanunu 42.maddesinde "Genel, mesleki ve teknik yaygın eğitim alanında görev alan özel, resmi ve gönüllü kuruluşların çalışmaları ve arasındaki koordinasyon Milli Eğitim Bakanlığı'nca sağlanır." ifadesi YAYKUR' un bağımsız ve açık bir üniversite olma durumunu engelleyerek beklenildiği kadar yayılmasına engel olmuştur. İsmi Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu olmasına rağmen beklenen yaygınlık ve gelişme ilerletemeyen YAYKUR' un 1979 senesinde faaliyetlerine son verilmiştir (46).

Gerek Mektupla Öğretim Merkezinin, gerekse Deneme Yüksek Öğretmen Okulunun yapılmasındaki temel amaç Türkiye'ye özgü çağdaş uzaktan eğitim kuruluşu ortaya koymaktır. Fakat bu çalışmaların akademik çevrede ve kamuoyunca aksi karşılanması, sadece Milli Eğitim Bakanlığı'nın öğretmen eksikliğini karşılamak amacıyla, sadece öğretmen yetiştirmeyle sınırlı kalmasına sebep olmuştur. Bu uygulamanın ilk senesinde öğrenciler bilgiye ulaşmada

kaynak olarak sadece ders notu, basılı materyaller ve kitaplar faydalanmışlardır. 1975 senesinin sonuna doğru sadece basılı materyallerle yapılmış olan uzaktan eğitimin yeteri derecede olmadığına inanmışlar ve bu nedenle uygulama Bakanlıkça durdurulma kararı alınmıştır (48). Bir süre sonra yapılan çağdaş ve planla uygulamalarla, mektup ile öğretme yöntemi bu zamana kadar, "Açık Öğretim Fakültesi" ve "Açık Lise" uygulamaları ile gelmiştir.

1982 senesinde yürürlüğe giren 2547 sayılı Yüksek Öğretim Yasasıyla Anadolu Üniversitesi içinde Açık Öğretim Fakültesi kurmuşlardır (46).

3.6.3. İletişim Teknolojilerini Kullanma Süreci

Teknolojik büyümeler ve gelişimlere paralel olarak eğitim gereksinimlerinde değişiklikler ve artış görülmektedir. Teknolojiyle birlikte gelen ve gündelik yaşamla devamlı iç içe bulunduğumuz yeni gelişimler kısıtlı zaman ve kaynaklar ile yeni yöntemlerin etkili kullanılması Türkiye'nin eğitim programları ve eğitim hedeflerinin içerisinde yer almaktadır. Hele hele son yirmi otuz yıllık sürece bakacak olursak teknolojik gelişimlerle birlikte uzaktan eğitimin gelişiminde bir paralellik görülmektedir. Yaşanılmakta kültürlerden bağımsız bir eğitim programı düşünülemeyeceği gibi yeni teknolojik gelişmelerden etkilenmeyen eğitim programı da düşünülemez. Bu sebeple eğitim ve öğretime ayrılmış kaynaklar zaman içerisinde fazlalaşmakta, geniş toplulukların eğitim durumu daha da ön plana çıktığı görülmektedir (46).

Tarihsel değişimi sebebiyle dünyada uygulanmakta olan uzaktan eğitim projelerinden (ilk uygulama 1728 yılında yapılmış) ortalama iki asır sonrasında ülkemize ancak gelebilen, uzaktan eğitimdeki yeni teknolojik gelişmelerin de

ülkemize girmesi için bir o kadar sene daha bekleme lüzumu yoktur. Bu sebeple teknolojik gelişimler takip ederek en etkili biçimde kullanılmalı, Türk Milli Eğitimine yön verenler bu husustaki gereken çaba ve çalışmaları ciddi bir şekilde izlemelidir (46).

3.6.4. Yükseköğretim Kanunu Sonrasında Açık ve Uzaktan Eğitim Süreci

Yükseköğretim kanunu sonrasında açık ve uzaktan eğitim 1981 yılında çıkartılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunuyla Türkiye’de tüm yükseköğretim kurumları Yükseköğretim Kurulu (YÖK) adı altında toplanmış, eğitim enstitüleri eğitim fakültelerine, akademiler üniversitelere dönüştürülmüş ve konservatuarlar ile iki yıllık meslek yüksekokulları üniversitelere bağlanmıştır.

Yükseköğretim Kanununun yürürlüğe girmesiyle Eskişehir İktisadi Ticari İlimler Akademisi de Anadolu Üniversitesi olarak tekrardan düzenlenirken bu üniversite içerisinde örgün programlar yanında Açık Eğitim yapılması öngörülen Açık öğretim Fakültesi kurulmuştur. YAYKUR’un görevleri ve 10 bine yakın öğrencisi Anadolu Üniversitesi’ne bağlanıp Açık Öğretim Fakültesi’ne devredilerek uzaktan eğitimin Türkiye’de yaygınlaşmasının hızlandırılması öngörülmüştür. Kanunla aynı zamanda yükseköğretimde eğitim türleri de tanımlanmış, bunlar arasında Açık Eğitime de yer verilmiştir.

Açık öğretim Fakültesi’nin kuruluşundan kısa bir süre sonra çıkartılan Açık Yükseköğretim Yönetmeliği, Türkiye’de Açık ve Uzaktan Eğitim konusunda iki tür uygulama modeli ortaya çıkarmıştır. Bunlardan birincisi “*Anadolu*

Üniversitesinde Merkezi Açık Yükseköğretim”, ikincisi de “Diğer Üniversitelerde Açık Yükseköğretimdir” (40).

Açık öğretimin bir eğitim türü olarak yükseköğretim kanununda yer almasında, dönemin Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Başkanı Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen’in, 1978 yılında açık öğretim konusunda hükümete verdiği raporun (49) önemli etkisi olmuştur. Her ne kadar raporun verildiği hükümet görevde olmasa da, 12 Eylül 1980 müdahalesi ardından askeri yönetim ve Yükseköğretim Kurulu tarafından açık öğretimin yükseköğretime girişte darboğazların aşılması için bir fırsat olarak görüldüğü anlaşılmaktadır. Çünkü 1981 senesinde Türkiye’de yükseköğrenime artan istek 420 bin iken, üniversitelere kayıt yapabilen öğrenci rakamı 54 bin civarındaydı. Demek ki zamanlarda bulunan üniversite sayıları isteklerin ortamala %13’ünü karşılayabilmekteydi.

Diğer yandan, eğitim teknolojisindeki büyümeler, eğitimin duvarların dışına çıkarılması düşüncesini başka bir ifadeyle uzaktan eğitim modelini zorunlu kılmaktaydı. Büyükerşen, raporunda eğitim sorunlarını ve eğitim teknolojisindeki gelişmeleri değerlendirdikten sonra, televizyonun eğitim teknolojisi ve dünyadaki örneklerine değinmekte ve televizyon ile eğitimi Türkiye açısından irdeleyerek Türkiye için yeni bir model olarak televizyon ile eğitim modelini önermektedir (40).

Her ikisi de kısa süren “*Mektupla Yükseköğretim*” ve YAYKUR girişimleri sonrasında Türk Yükseköğretim Sistemi içerisinde üçüncü kapsamlı uzaktan eğitim girişimi Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Sistemi olmuştur.

Yükseköğretimde açık eğitimin yasal olarak olanaklı kılınmasının ardından, 20 Temmuz 1982 yılında çıkartılan ve Türk yükseköğretim Sistemini yeniden yapılandıran 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi kuruldu. Böylece yüz yüze eğitim yapan geleneksel yapıdaki bir üniversite içerisinde uzaktan eğitim yapan bir fakülte faaliyete geçirildi ve Anadolu Üniversitesi de ikili sistemde yükseköğretim modeli uygulayan bir üniversiteye dönüşmüştür (40).

Başlangıç yıllarında Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Sistemindeki eğitim çalışmaları dört başlıkta gelişmiştir (50):

- Lisans ve önlisans programları,
- Sertifika programları,
- Kurumların hizmet içi eğitim ihtiyaçlarına yönelik programlar,
- Milli Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu için üretilen programlar,

1982-1983 öğretim yılında Açık Öğretim Fakültesi bünyesinde iktisat ve iş idaresi lisans programlarının iktisat ve işletme fakültelerine dönüşmesinden sonra, bu fakülteler bünyesinde yedi lisans programı ortaya çıkmıştır. İktisat Fakültesi bünyesinde İktisat, Kamu Yönetimi Maliye, Endüstriyel ilişkiler ve Çalışma Ekonomisi bölümleri; işletme Fakültesi'nde ise Muhasebe-Finansman, Yönetim, Pazarlama ve Organizasyon alanları yer almaktaydı. 2000-2001 yılında İşletme Fakültesinin Bölümleri, İşletme Bölümü altında birleştirilerek tek bölümlü fakülte haline dönüştürülmüştür (40).

İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı İngilizce öğretmeni açığının hafifletilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı ve Anadolu Üniversitesi tarafından, bir protokol çerçevesinde ortaklaşa gerçekleştirilen ve 2001-2002 öğretim yılından itibaren öğrenci kabul edilen bir öğretmen yetiştirme projesidir. Program ilk iki senesi yüz yüze eğitim, son iki senesi ise uzaktan eğitim olmak üzere iki aşamalı bir eğitim sürecinden oluşmaktadır. Programın özellikle yüz yüze eğitim aşamasında Milli Eğitim Bakanlığı ve Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesinin yoğun ve etkin bir işbirliği gerçekleştirilmiştir. Yüz yüze eğitimler farklı illerde yerel üniversitelerin akademik koordinasyonunda çoğu Milli Eğitim Bakanlığı'na ait binalarda gerçekleştirilmiş, dersler Milli Eğitim Bakanlığı'nın deneyimli öğretmenleri ve öğretim elemanları tarafından verilmiştir. Önce 7 ilde başlayan uygulama daha sonra 16 ile çıkartılmıştır. Programın uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilen süreci ise büyük ölçüde bilgi ve iletişim teknolojileri ile desteklenmiştir. 2009 yılı itibari ile İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Eskişehir dahil 8 ilde sürdürülmektedir. Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı da, benzer şekilde bu alandaki öğretmen ihtiyacının daha kısa sürede giderilmesi amacıyla hazırlanmış ve 2001-2002 öğretim yılından itibaren eğitime başlamıştır. Tüm bu lisans programlarının dışında hizmet içi eğitim programları, sertifika programları, batı Avrupa programları, bilgi yönetimi programı, ikinci üniversite projesi, Yunus Emre öğrenme portalı da bulunmaktadır (40).

Moore ve Kearsley (51)'e göre, Türkiye'de Anadolu Üniversitesi hem yerinde hem uzaktan eğitim veren çift yönlü bir üniversitedir. 2010 yılı rakamlarına göre toplam 1.524.000 öğrencisiyle dünyanın en büyük uzaktan eğitim üniversitelerinden biridir. Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin yüzde 40'ı

Anadolu Üniversitesi'nin Açık Eğitim sistemindedir ve açık eğitim bugüne kadar 1.200.000 öğrenciyi fakülte veya eşdeğer diploma mezunu yapmıştır. Türkiye'de öğrenciler üniversitelere ülke çapında yapılan standart bir sınavla alınmaktadır. Anadolu üniversitesi açık eğitim sistemi üniversitelerde kendileri için yeterli kontenjan bulunmayan öğrencilere alternatif bir eğitim fırsatı olarak 1982 yılında kurulmuştur. Anadolu Üniversitesi zamanla, birçok diğer açık üniversite gibi, çalışan insanlar için eğitimlerine devam etmenin bir yolu haline gelmiştir. Şu anda Anadolu Üniversitesi'nin Açık Eğitim sisteminde 3 lisansüstü program, 12 fakülte, 50 eşdeğer derece, çok çeşitli disiplinlerde 34 sertifika programı bulunmaktadır. Bunlara ek olarak 15 Avrupa ülkesinde yaşayan Türk vatandaşları için özel programlar mevcuttur. Anadolu Üniversitesi'nin açık eğitim sistemi fiziksel, işitsel ve görsel özürleri olan insanlara ve cezaevi mahkumlarına da eğitim imkanları sunmaktadır.

Anadolu Üniversitesi öğrencilerine basılı malzeme, CD, TV kursları, temas büroları, yüz yüze veya online akademik dersler, video konferansları ve web sitesindeki e-öğrenim platformuyla ulaşmaktadır. Bütün malzeme Eskişehir'deki kurs tasarımcıları ve üreticileri ekibi tarafından yapılmaktadır. Programların çoğunda temel ders aracı, kendi kendine öğrenme formatında yapılmış ders kitaplarıdır. Her derste, gerekli metin, televizyon temelli dersle uyum içinde olacak şekilde üretilmiştir. Bugüne kadar beş yüz elli TV eğitim programı tasarlanmış ve yayınlamıştır. Televizyon yayını devlete ait Radyo Televizyon şirketi Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından yapılmaktadır. Toplamda 92 ofisi 81 ile dağılmıştır. Ayrıca Almanya ve Kuzey Kıbrıs'ta büroları bulunmaktadır. 81 üniversite ile işbirliği içinde 90 irtibat bürosunda 12 farklı

derste yüz yüze ders seansları sunmaktadır. Buna ilaveten, bir danışma merkezi öğrencilerin sorularına telefon, e-posta ve faksla yanıt vermektedir. Öğrenciler yukarıda bahsedilen medyalara e-kitaplar (232 kitap ve 2.922 ünite), e-televizyon (1.482 program), e-sınav (136 ders için 11.600 soru), e-alıştırma (88 ders ile 1204 egzersiz), e-işitsel kitap (62 kitap) ve e-danışma (23 farklı site için) gibi içeriklere sahip bir e-öğrenme portalı yoluyla ulaşabilmektedir. Ayrıca Master Business Administration İngilizce Öğretmenliği, Bilişim Yönetimi Yüksek Okulu, Türkçe Sertifika Programları gibi web destekli veya web temelli programlar sunulmaktadır.

Birçok programda öğrencilerin durumları Sınav bölümü tarafından üretilen çoktan seçmeli testlerle değerlendirilmektedir. Bu sınavlar yaklaşık 315.000 personelle 92 merkezde, 11 Avrupa kentinde ve Kuzey Kıbrıs'ta gerçekleştirilmektedir. Bazı küçük web temelli veya web destekli derslerde öğrencinin performansını ölçmek için ödevler, portföyler, yazılı ve sözlü sınavlar, öğrencinin online tartışmalara katılım oranı kullanılmaktadır (51).

1990'lı yıllardan itibaren, uzaktan eğitimi geliştirmek, Anadolu Üniversitesine bağlı Açıköğretim Fakültesi dışında, diğer üniversitelerin de bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı olanakları kullanarak yükseköğretim öğrenci kontenjanlarını artırmak ve hayat boyu öğrenmeyi desteklemek üzere, yeni girişimler başlamıştır.

Yükseköğretim Kurumu faaliyet raporları, diğer konularda olduğu gibi uzaktan eğitim alanında da, nelerin beklendiği ve nelerin gerçekleştiğini özetleyen dokümanlardan birisidir. 2000 yılından 2005 yılına kadar YÖK faaliyet

raporlarının tümünde; “Yirminci yüzyılın son zamanlarına iz bırakan bilgi çağı, insanları farklı yönlerden ve içten etkilemiştir. Bilgi ve iletişim teknolojisi, birçok sektörde olduğu gibi, yükseköğretimde de yeni bir yol açmıştır. Üniversitelerimizde az miktarda öğretim elamanı kaynağının etkili ve verimli kullanılmasının yanında, daha yaygın ve değişik öğrenci topluluğuna hitap edebilme durumundan ötürü bilgi ve iletişim teknolojilerine dayanan uzaktan yükseköğretimin dünyadaki büyümelere paralel ve eş zamanlı olarak ülkemizde de büyük bir şekilde yayılacağı beklenilmektedir.” ifadesi yer almaktadır (40).

Prof. Dr. Kemal Gürüz tarafından hazırlanan “Higher Education in the Global Knowledge Economy-Küresel Bilgi Toplumunda Yükseköğretim” başlıklı bir diğer raporda (52) endüstri toplumundan bilgi toplumuna dönüşüm ve bağlı olarak küresel bilgi ekonomisinin ortaya çıkışı değerlendirilmekte, uzaktan eğitim tarihçesi özetlenerek teknolojinin yükseköğretimde etkileri şu şekildedir:

- Dağıtık (distributed) öğrenme ve sanal (virtual) üniversiteler,
- Kurumların pazarda konumlanması,
- Öğrenme ve pedagojiyle ilgili veri,
- Kütüphanelerin yeniden yapılanması,
- Örgütsel değişim,
- Öğrenci niteliklerinde değişimler, başlıklarında değerlendirilmektedir. Bununla birlikte bilgi toplumunda uzaktan eğitim hizmeti sağlayan kurumlar olarak(52):
- Sanal üniversiteler,
- Şirket üniversiteler,

- Sertifika programları geliştiren bilgi ve iletişim sektörü firmalar,
- Franchise üniversiteler,
- Medya girişimleri, yayıncı şirketler, kütüphaneler ve müzeler,
- Akademik aracılar (broker) gibi yapıların ortaya çıktığı belirtilmektedir.

Yükseköğretim Kurumu tarafından, Şubat 2007 yılında yayımlanan “Türkiye’nin Yükseköğretim Stratejisi” başlıklı raporda (53), pek çok bölümde olduğu gibi uzaktan eğitim alanında da hedef ve stratejiler ortaya konmaktadır. Raporda dünya genelinde giderek daha yoğun yaşanan bilgi toplumu ve bilgi ekonomisine geçiş sürecinin üniversiteden beklentileri tanımlanıp, globalleşme ve yığınlaşma kavramlarından ve bu kapsamda dolaylı olarak bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitime olan katkılarından bahsedilmektedir.

3.6.5. Türkiye’de Yükseköğretimde Uzaktan Eğitim Süreci

Türkiye’de Yükseköğretim Kuruluşlarında Uzaktan Eğitime İlişkin Usuller ve Esaslar ile faaliyet göstermektedir. Bu kapsamda uzaktan öğretim programlarının açılması, birinci öğretim ve ikinci öğretimde birtakım derslerin uzaktan öğretim yoluyla verilmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir. Uzaktan öğretim programlarının açılacağı alanları, uzaktan öğretimle verilebilecek dersler ve kredilerinin yanı sıra ders materyallerinin hazırlanması, sınav yapma yöntemleri, YÖK kurumları arasındaki protokolleri ve yapılacak ödemeleri kapsamaktadır.

Türkiye’de uzaktan eğitim merkezleri/birimleri olan 74 vakıf üniversitesinin web sitelerinde paylaşılan bilgilere dayanarak üniversitenin bulunduğu şehir,

uzaktan eğitim web sayfası, öğrenme yönetim sistemi girişi, vizyon/misyon açıklaması, uzaktan eğitimle yürütülen ön lisans, lisans, lisans üstü program olup olmadığı kriterlerine göre incelenmiştir. En çok İstanbul, Ankara, İzmir'deki vakıf üniversitelerinde uzaktan eğitim birim ya da merkezlerine ait web sitelerinin olduğu, ağırlıklı olarak İstanbul'da uzaktan eğitim ile ilgili faaliyetlerin yoğunlaştığı görülmektedir. Uzaktan Eğitim faaliyetlerini yürüten birim/merkezlerin vizyon/misyon bildirilerinin Türkiye genelinde sadece 16 üniversitede olduğu görülmektedir (54).

Faaliyetler beş ana başlık altında toplanabilir (54):

- Ön lisans Programları,
- Lisans Programları,
- Yüksek Lisans Programları,
- Sertifika Programları,
- Eğitim-Öğretim Faaliyetleri.

3.6.5.1. Uzaktan Eğitim Yoluyla Yürütülen Programlar

Uzaktan eğitim faaliyetlerinin başlamış olduğu 2000'li yıllardan 2011 yılına kadar uzaktan eğitimin hızlı yükselişi dikkat edilmesi gereken bir noktadır. Uzaktan eğitime karşı olan talebi arttırmak için sadece altyapı çalışmaları oluşturmak yeterli değildir. Yürütülen programların başarısı için ihtiyaç duyulabilecek akademik çalışmalar bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle lisansüstü eğitimde tercih edilen uzaktan eğitim programlarının başarısı, bu programlarda görev alacak öğretim elemanlarının uzaktan eğitim ortamına yönelik bilgi, deneyim, uyum ve becerileri ile doğru orantılıdır (55).

3.6.5.1.1. Ön lisans Programları

Türkiye’de 2000’li yıllardan itibaren uzaktan eğitimle açılan ön lisans programları hızlı bir artış içine girmiştir. 2010-2011 eğitim-öğretim yılı itibari ile ön lisans öğrenci kontenjanı yaklaşık 4000 civarındadır. Uzaktan ön lisans eğitimine devam etmekte olan öğrencileri de hesaba kattığımızda 2011 yılı itibari ile yaklaşık 10.000 ön lisans öğrencisi uzaktan eğitim yolu ile eğitimlerine devam etmektedirler. Ön lisans programları incelendiğinde sayısal ve sözel alanlarda, teknik, tıbbi, sosyal bilimler ve uygulamalı eğitim gerektiren alanlarda uzaktan eğitim programları açılmıştır. Bu durum uzaktan eğitimde kullanılan teknoloji ve altyapının istenilen düzeyde olduğunun bir göstergesidir. Üniversiteler ve üniversiteler bünyesinde yer alan uzaktan eğitim merkezleri uzaktan eğitim ön lisans programlarının yeni yeni uygulanmaya başlamasına rağmen çözüm ortakları ile ya da üniversite bünyesinde yer alan akademik ve idari imkânlarla faaliyetlerine devam etmektedirler (54).

3.6.5.1.2. Lisans Programları

Ön lisans programlarına göre lisans programlarının sayısı daha azdır. 2011 yılı itibari ile uzaktan eğitim ile tamamen uzaktan eğitim kullanarak ya da karma eğitim yöntemiyle uzaktan eğitim yapan 5 üniversite bulunmaktadır. Uzaktan lisans eğitimi veren programları incelendiğinde mühendislik, iktisadi idari bilimler, iletişim ve eğitim alanlarındaki farklı bölümlerde uzaktan eğitim verilmektedir. Bu durum, Türkiye’de uzaktan eğitim lisans programlarının uygulanması için gerekli altyapı ve teknolojilerin yeterli olduğunun bir göstergesidir. 2011 yılı itibari ile lisans eğitimine uzaktan eğitim ya da karma

eğitim ile devam etmekte olan öğrenci sayısı 3000 civarındadır. Birçok uzaktan eğitim merkezi yeni bölüm açma faaliyetlerine devam etmektedir (54).

3.6.5.1.3. Yüksek Lisans Programları

Türkiye’de uzaktan eğitim özellikle yüksek lisans programlarında tercih edilmektedir. Uzaktan eğitim yoluyla yapılan yüksek lisans programları iş yoğunluğu nedeniyle yüksek lisans eğitimini devam ettiremeyen, yaşadığı coğrafya itibari ile yüksek lisans yapma zorluğu çeken ve kariyer eğitimini devam ettirmek isteyen lisans mezunları için önem bir fırsat oluşturmuştur (54).

3.6.5.2. Uzaktan Eğitim Sertifika Programları

Yükseköğretim düzeyindeki öğrencilere yönelik açılan lisans, ön lisans yüksek lisans programlarının yanı sıra uzaktan eğitim merkezlerinde sanayi, ticaret, tarım ve tıbbi iş alanlarına yönelik sertifika programları da düzenlenmektedir. Bu sertifika programları çalışmakta olan bireylerin işlerini aksatmadan eğitim almalarına ve alanlarında gelişimlerine yardımcı olmaktadır. Uzaktan eğitime yönelik olumsuz algıların azalmakta olduğu günümüzde, uzaktan eğitim merkezleri altında faaliyet gösteren sertifika programlarının sayısı sürekli artmaktadır. Türkiye’de uzaktan eğitim özellikle 2000 yılından sonra hızlı bir şekilde gelişmeye başlamıştır. Özellikle lisansüstü düzeyde yaygın olarak kullanılmaya başlayan uzaktan eğitimin, gelişim hızlığı, geliştiği ve yaygınlaştığı alanlar hakkında bilgi sahip olmak, bu alanlarda yaşanabilecek problemlere yönelik çözümler üretmek ve akademik çalışmalar yapma adına bize yardımcı olacaktır. Yukarıda da belirtildiği gibi özellikle yüksek lisans düzeyinde yaygınlaşan uzaktan eğitim programlarında başarıyı elde etmek için YÖK faaliyet

raporunda belirtildiği gibi bir dizi alt yapı çalışması yapmak, uzaktan eğitim ortamlarının pedagojik bileşenlerine ve öğretim elemanları ve öğrencilerin başarısına yönelik çalışmaları yapmak bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır(54).

3.7. Spor Sektörü ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları

Günümüzde hızla gelişen uzaktan eğitim programları spor sektöründe de yerini almaya başlamaktadır. Yoğun iş temposu, hızla gelişen metropol şehirler ve de iyileşen gelir durumu insanları evlerinde spor yapma isteği uyandırmıştır. Bunun yanı sıra fitness salonlarında ki doluluk oranı antrenörlerin yetersizliği gibi etkenlerle beraber insanların özel bir rehber ihtiyacı duymasına neden olmaktadır. Bununla birlikte eğitmen eksiklikleri uzaktan eğitim programları yoluyla giderilmek için çalışmalar başlamıştır. Spor sektöründe de yeni yeni belirli spor sektöründe çalışmalara başlanılmıştır. Başlıca bu konularla ilgili yapılan çalışmaları aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:

3.7.1. Online Sertifikalı Step ve Aerobik Eğitimi

Online Sertifikalı Step ve Aerobik Eğitimi, Uzaktan eğitim programı aracılığıyla internet bağlantısı bulunan her alanda, mekan ve zaman kısıtlaması olmadan katılımcılarımızın istifadesine sunmaktadır. Online Sertifikalı Step ve Aerobik Eğitimi içerisinde bulunan bütün ders araç ve gereçleri tamamıyla elektronik ortamdadır. Bunlara örnek olarak elektronik kitaplar, ses dosyaları, videolar, sunumlar elektronik ortamda verilmektedir. Eğitim programı süresi, ortalamala 9 saat / 1 gün sürmektedir. Bu sürede, eğitim için gün içinde ayrılan saate ve çalışma performansınıza göre azalabilir yada artabilir (56).

3.7.1. Uzaktan Eğitim ile Oyun Terapisi Programı

Çocukların konuşma anahtarı oyundur. Bu anahtarı anladığımız zaman çocukların duygusal evrenine girebilir ve onların sıkıntılarına yardımcı olunmaktadır. Çocuğun terapi de oyun oynaması, bir yetişkin insanın terapide sorunlarını konuşarak dışına vurmasına benzemektedir. Çocuklara oyun terapi odalarında kendilerini oyun yoluyla ifade edebilmeleri için durum yaratılır. Oyun Terapisi Sertifika Programı bu hususta çalışmak isteyen uzmanların çocukları daha iyi anlamadaki becerilerini ve bilgilerini arttırmak hedefi olduğundan yapılmaktadır (57).

3.7.2. Uzaktan Eğitim İle Fitness Eğitimi Programı

Günümüz yeme içme alışkanlıklarından kaynaklanan ve iş hayatının verdiği hareketsiz yaşam insanların bir uzman tarafından destek alma isteğine yönelmiş ve bu doğrultuda yaşam ve spor koçlarına yönlendirmiştir. Bu alanda da uzaktan eğitime yönelme büyük oranda artmaya başlamıştır ve online eğitim alan öğrencilerin sayısı artmaya başlamıştır.

Her ne kadar uzaktan uzağa yapılsa da, öğrenci ve öğretmen arasında uzaklık olsa da, uzaktan eğitim örgün eğitime göre daha az etkisi olan bir eğitim şekli değildir. Öğrenci uzaktan öğretimin boyutunu kavrayabildikten sonra örgün eğitimden farklı bir etkinlikte görebilmektedir.

Fiziksel özellikleriniz ve sportif hedefinize göre hazırlanmış olan programlar dahilinde çalışıp, gün içinde kafanıza takılan soruları e-posta veya telefon yoluyla danışabileceğiniz özel çalışma sistemleridir (58).

Her eğitmenin kendine göre düzenlediği eğitim programları vardır. Kişiler kendine uygun paketi seçmektedir. Paketlerin demeleri yapıldıktan sonra form gönderilip detaylıca doldurulup fotoğraflar birlikte gönderilir. Eğitmenlerde bu bilgiler doğrultusun da uygun program hazırlayıp gönderir. Bunun yanı sıra videolu ve görselli eğitim formatlarını da gönderilmektedir (58).

Daha öncesinde spor geçmişi olmayanların, gittikleri spor salonlarındaki antrenörlerden bekledikleri ilgi ve alakayı göremediğinden uzaktan eğitime yönelmeler başlamıştır. Profesyonel destek ve devamlı olarak iletişim halinde uygulanan uzaktan eğitim sisteminde programlar kişilerin sportif hedefine, sosyal yaşantısına, sağlık durumuna, fiziksel özelliklerine dikkat edilerek hazırlandığından talepler artmaktadır(58).

4. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu araştırmada “*karma yöntem*” kullanılmıştır. Birinci araştırma grubunda “*nicel yöntem*”, ikinci araştırma grubunda ise “*nitel yöntem*” kullanılmıştır. Nicel yöntem de araştırma deseni olarak ilişkisel tarama türü tercih edilmiştir. Karasar (59) ilişkisel tarama modellerini iki ve daha fazla sayıdaki değişkenler arasında beraber değişimin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleri olarak ifade etmektedir. Nitel yöntemde ise olgubilim (fenomonoloji) araştırmasıyla desenlenmiş ve görüşme tekniği kullanılmıştır. Olgubilimi desenini de Yıldırım ve şimsek (60) farkında olunan fakat derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız vakalara odaklanma olarak belirtmektedir.

4.1.Nicel Verilere İlişkin Yöntem

Çalışmaya temel teşkil edecek literatür verileri, konuyla ilgili kapsamlı bir literatür taraması yapılarak elde edilmiştir. Konu, yurt içinde ve yurt dışındaki yapılmış araştırmalar çeşitli boyutları ve yönleriyle incelenerek açıklanmaya çalışılmıştır.

Nicel yöntemle gerçekteştirilen araştırmanın evrenini; Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi’nde spor eğitimi gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise; ise rastgele yöntemle seçilmiş 1198 öğrenciden oluşmaktadır. Spor eğitimi alan öğrencilere yönelik demografik bilgiler şu şekildedir: Cinsiyet değişkenine göre %73.6’sını erkek, %6.4’ünü kadınlar oluşturmaktadır. Yaş değişkenine göre %55.3’ünü 18-21yaş, %39.3’ünü 22-25 yaş, %3.3’ünü 26-29 yaş, %2.2’sini ise 30 yaş ve üzeri yaş grubu öğrenciler oluşturmaktadır.

Öğrencilerin spor eğitimi aldıkları bölümlere göre %15.4'ünü beden eğitimi öğretmenliği, %35.2'sini spor yöneticiliği, %26.1'ini antrenörlük eğitimi ve %23.3'ünün ise rekreasyon bölümünde okudukları tespit edilmiştir. Araştırma grubunun sınıf değişkenine göre dağılımı ise %19.9'u 1 .sınıf, %24.6'sı 2. sınıf, %38.4'ü 3. sınıf ve 17.1'i 4. sınıf olduğu belirlenmiştir.

Spor eğitimi alan öğrencilere Wilkinson ve ark. (61) tarafından geliştirilen ve Haznedar (62) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan, geçerlilik/güvenirlilik çalışması yapılmış olan "E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği" uygulanmıştır. Yine araştırmacı tarafından geliştirilen geçerliliği/güvenirliliği yapılmış "Anket Formu" Bu anket formu 4 bölümden oluşmaktadır: Bölüm A'da, demografik bilgiler Bölüm B'de sosyal özelliklere yönelik maddeler yer almaktadır. Bölüm C'de, uzaktan eğitimin öneminin değerlendirilmesine yönelik maddeler (11 madde) yer almaktadır.

Bölüm D'de yer alan "E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği" (EÖYT) uygulanmıştır (Ek 3). Ölçeğe ait bilgiler ise şu şekildedir: Ölçek, 20 madde ve iki alt boyuttan oluşmaktadır (E-öğrenmeye Yatkınlık(EÖY) ve E-öğrenmeden Kaçınma (ÖYK)). Haznedar (62) ölçeği Türkiye'ye uyarlaması aşamasında yapılan analizlerde ölçeğin güvenirlilik tahmini için Cronbach Alfa katsayısı değerini EÖY alt boyutu için 0.93 ve EÖK alt boyutu için 0.84 olarak belirlemiştir. EÖYT ölçeğinin toplam (20 madde için) Cronbach Alfa katsayı değeri ise 0.93 olarak bulunmuştur. Bu araştırmada ise EÖYT ölçeğinin Cronbach a katsayı değeri 0.89, EÖY alt boyutu 0.90 ve EÖK alt boyutu 0.87 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca EÖYT ölçeğine ait değer aralıkları olumludan olumsuzu doğru,

“Kesinlikle Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” olarak derecelendirilmiştir.

Anket formundan ve ölçek formundan elde edilecek verilerin analizleri, SPSS 22.0 paket programı kullanılarak yapılmıştır.

Tablo 1: Anket Maddelerine Yönelik Normallik Testi Sonuçları (Çarpıklık ve Basıklık Değerleri)

Madde No	İfadeler	Basıklık	Çarpıklık
1	Uzaktan eğitimde mekan sınırlandırması olmaması açısından olumlu görüyorum.	(-.068; .071)	(-1.480; .141)
2	Uzaktan eğitimin genel eğitim giderlerin azalması açısından uygun görüyorum.	(-.126; .071)	(-1.217; .141)
3	Uzaktan eğitimi merkeziyetçi bir sistem olması sebebiyle eğitimde kalitenin artması açısından olumlu görüyorum.	(.078; .071)	(-1.150; .141)
4	Uzaktan eğitimi tüm bireylerin eğitimde eşit oranda faydalanması açısından olumlu buluyorum.	(-.104; .071)	(-1,145; .141)
5	Uzaktan eğitimi yüz yüze öğrenme imkanı bulunmayan öğrencilere ulaşabilmesi açısından olumlu görüyorum.	(-.352; .071)	(-1.018; .141)

6	Uzaktan eğitimi eğitim sürecini hızlandırması açısından uygun buluyorum.	(-.171; .071)	(-1.047; .141)
7	Uzaktan eğitim uygulamasının hedef kitleye hızlı bir şekilde ulaşması açısından olumlu buluyorum.	(-.279; .071)	(-1.074; .141)
8	Uzaktan eğitimle verilecek derslerde sınıf ortamındaki kadar etkili olabileceğini düşünmüyorum.	(-.264; .071)	(-1.167; .141)
9	Uzaktan eğitimi öğrencilerin gerekli olanakları bulamaması açısından etkili bulmuyorum.	(-.170; .071)	(-1.065; .141)
10	Uzaktan eğitimi öğrencileri daha aktif halde olması bağlamında olumlu bulmuyorum.	(-.153; .071)	(-1.113; .141)
11	Uzaktan eğitimi öğrencilere, dünyanın farklı yerlerinde bulunan üniversitelere eğitim imkanları sunması açısından olumlu buluyorum.	(-.344; .071)	(-1.048; .141)

Öncelikle verilerin normallik varsayımını gerçekleştirip gerçekleştirmediğini görmek için “Normallik Testi” yapıldı (Tablo Anket maddelerine normallik testi uygulanmış basıklık ve çarpıklık değerlerinin +2 ile -2 arasında olduğu görülmüş dolayısıyla da normalliğin gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Verilerin dağılımlarının, mod, medyan, aritmetik ortalama, basıklık ve çarpıklık katsayıları gibi istatistikler açısından incelenmesi, betimsel yöntemler olarak göstermektedir (63). Bu kapsamda, aritmetik ortalama, mod ve medyanın eşit ya da yakın olması, basıklık ve çarpıklık katsayılarının ± 1 sınırları içinde 0’a

yakın olması, çarpıklık ve basıklık katsayılarının kendi standart hatalarına bölünmesi ile hesaplanan çarpıklık ve basıklık indekslerinin ± 2 sınırları içinde 0'a yakın olması, standart sapma ile ortalamanın oranını yüzde olarak ifade eden bağıl değişim katsayısının 20 ile 25 aralığının da olması normal dağılımın varlığına kanıt olarak değerlendirilmektedir (64, 65, 66, 67, 68). Normallik varsayımına yönelik incelemelerde betimsel yöntemlerin de diğer yöntemlerle birlikte kullanılması ve sonuçların birlikte değerlendirilmesi önerilmektedir (65, 63, 69).

Tablo 2: Ölçeğin Normallik Testi Sonuçları (Çarpıklık ve Basıklık Değerleri)

Boyutlar	Basıklık	Çarpıklık
E-öğrenmeye Yatkınlık(EÖY)	(-.127; .071)	(-.355; .141)
E-öğrenmeden Kaçınma(ÖYK)	(-.020; .071)	(.002; .141)
Tüm Ölçek(EÖYT)	(-.075; .071)	(1.137; .141)

*EÖY maddeleri: 1, 5, 6, 7, 9, 12, 15, 16, 17, 20

*ÖYK maddeleri: 2, 3, 4, 8, 10, 11, 13, 14, 18, 19

Daha sonra Ölçek formu için normallik testi yapılmış basıklık ve çarpıklık değerlerinin +2 ile -2 arasında olduğu görülmüş dolayısıyla da normalliğin gerçekleştirildiği tespit edilmiştir (Tablo 2).

Bağımsız değişkenlere bağlı farklılaşma düzeyini değerlendirmek için parametrik verilerde “independent sample t-testi” ve “tek yönlü varyans analizi (ANOVA)” kullanılmıştır. Non-parametrik verilerde ise “Kruskal Wallis Testi” ve “Mann-Whitney U testleri” kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık derecesi (alfa (α)) yanılma düzeyi) ise $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Ayrıca örneklem grubun değişkenlerinde yer alan değerler 30 ve altında olmasından dolayı parametrik değerler çıksa da bundan dolayı non-parametrik testler uygulanmıştır. Her testin uygulanabilmesi için gerekli koşulların neler olduğu ve verilerin bu koşullara uygunluğunun nasıl saptanacağına mutlaka iyi bilinmesi gerekir. Eğer koşulların sağlanıp sağlanmadığı bilinmiyorsa, verilerin analizinde non-parametrik test kullanılması daha güvenli olacağı ifade edilmektedir (70).

4.2. Nitel Verilere İlişkin Yöntem

Nitel yöntemle gerçekleştirilen araştırma grubunu Fırat Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Fakültesi'nde görev yapan akademik personelle (20 kişi) oluşturularak yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Akademik personelle ilgili "araştırmacı" tarafından geliştirilen "*Akademik Personel Görüşme Formu*" (görüşmede kullanılan açık uçlu sorular "EK 3" bölümünde verilmiştir) kullanılmıştır. Bu görüşme formu, 7 sorudan oluşmaktadır. Bu soruların oluşturulması aşamasında, alanında uzman akademik personellerin görüşleri de dikkate alınmıştır. Araştırma grubuyla görüşmeler, 5 ile 15 dakika arası sürmüştür. Görüşme verilerini çözümlenmek amacıyla ses kaydıyla birlikte not alma da tercih edilmiştir. Gerekli dönütler sağlandıktan sonra elde edilen verilerin çözümlenmesi nitel içerik analiz süreçleriyle yürütülmüştür. Verilerin analizi ve çıkan durumun modellenmesi ise QSR NVIVO-10 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırma grubunun demografik ve şu şekildedir. Araştırma cinsiyet değişkenine göre 19 erkek akademik personel ve 1 kadın akademik personelden oluşmaktadır. Meslekteki unvan durumu değişkenine göre 3 profesör, 10 doçent, 5

doktor öğretim üyesi, 2 araştırma görevlisidir. Mesleki hizmet değişkenine göre 5 akademik personel 0-5 yıl arasında, 4 akademik personel 6-10 yıl arasında, 2 akademik personel 11-15 yıl arasında, 6 akademik personel 16-20 yıl arasında, 5 akademik personel 21 yıl ve üzeri hizmete sahiptir.

Bu açık uçlu sorular ile akademik personelin uzaktan eğitime yönelik görüşlerini belirlemek için ele alınmıştır. Bu sorular aşağıdaki gibidir;

- Derslerinizde bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanıyor musunuz? Ne şekilde yararlanıyorsunuz? Lütfen açıklayınız?
- Uzaktan eğitim konusunda ne tür bilgiye sahipsiniz? Lütfen açıklayınız?
- Uzaktan eğitimin geleceğine yönelik görüşleriniz nelerdir? Lütfen açıklayınız?
- Derslerinizi uzaktan eğitim ile ilgili yürütmeye yönelik görüşleriniz nelerdir? Lütfen açıklayınız?
- Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin size ve öğrencilere ne gibi faydalarının olacağını düşünüyorsunuz? Lütfen açıklayınız?
- Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin spor bilimlerin de uygulanmasının öğrenciye faydaları sizce nelerdir? Lütfen açıklayınız?
- Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin spor bilimlerin de uygulanmasının öğrenciye dezavantajları sizce nelerdir? Lütfen açıklayınız?

Bu sorular hazırlanırken Baş(2010)'ın çalışmasından da yararlanılmıştır. Gerekli dönütler sağlandıktan sonra elde edilen verilerin çözümlenmesi nitel içerik analiz süreçleri ile yürütülmüştür. Görüşme verileri

özümlenirken ğretim elamanlarının görüşleri, ifade ettikleri biçimde kullanılmıştır.

Araştırma grubunun görüşleri akademik personelleri temsilen Akademik Personel 1 Erkek(ÖE1E), Akademik Personel 1 Kadın (ÖE1K),.. şeklinde kodlanmış ve veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde bilgisayar destekli nitel veri analizi kullanılmıştır. Bu kapsamda verilere içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi, verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması biçimin de yürütülmüştür (60). Verilerin analizi ve çıkan durumun modellenmesi QSR NVIVO-8 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir (Şekil 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7). Ayrıca araştırma grubunun bazı önemli görüşleri direk olarak bulgular bölümünde sunulmuştur.

5. BULGULAR

Araştırma amaçları doğrultusunda yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi alan öğrencilerin e-öğrenmeye yönelik tutumları ve bu kurumlarda görev yapan akademik personelin görüşlerini ortaya koymak amacıyla elde edilen bulgular aşağı da verilmiştir.

5.1.Spor Eğitimi Gören Öğrencilerden Elde Edilen Bulgular

Araştırma amaçları doğrultusunda yükseköğretim kurumlarında spor eğitimi alan öğrencilerin e-öğrenmeye yönelik tutumlarını ortaya koymak amacıyla elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

5.1.1. Araştırmaya Katılanların Demografik Özellikleri İle İlgili Bulgular

Tablo 3: Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre Genel Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	882	73.6
Kadın	316	26.4
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun cinsiyet değişkenindeki dağılımına bakıldığında, % 73.6'sını erkek (f=882), % 26.4 ünü kadın öğretmenlerin oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 4: Araştırma Grubunun Yaşlarına Göre Genel Dağılımı

Yaş	f	%
18-21	662	55.3
22-25	471	39.3
26-29	39	3.3
30 ve zeri	26	2.2
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun yaş değişkenindeki dağılımına bakıldığında, % 55.3'ünün 18-21 yaş grubunda, % 39.3 nn 22-25 yaş grubunda, % 3.3 ünün 26-29 yaş grubunda, % 2.2'nin ise 30 ve üzeri yaş grubunda yer aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 5: Araştırma Grubunun Medeni Duruma Göre Genel Dağılımı

Medeni Durum	f	%
Evli	49	4.1
Bekar	1143	95.4
Dul	6	.5
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun medeni durum dağılımına bakıldığında, % 4.1'inin evli, % 95.4'ünün bekar, % 0.5'inin dul olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6: Araştırma Grubunun Bölümüne Göre Genel Dağılımı

Bölüm	f	%
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	184	15.4
Spor Yöneticiliği Bölümü	422	35.2
Antrenörlük Bölümü	313	26.1
Rekreasyon Bölümü	279	23.3
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun buldukları bölüm dağılımına bakıldığında, %15.4'ünün beden eğitimi ve spor öğretmenliği, %35.2'nin spor yöneticiliği, %26.1'inin antrenörlük eğitimi ve %23.3'ünün rekreasyon bölümü oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 7: Araştırma Grubunun Sınıfa Göre Genel Dağılımı

Sınıf	f	%
1.Sınıf	238	19.9
2.Sınıf	295	24.6
3.Sınıf	460	38.4
4.Sınıf	205	17.1
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun buldukları sınıf dağılımına bakıldığında, %19.9'unun 1.sınıf, %24.6 sınıfın 2. Sınıf, %38.4'ünün 3.sınıf, %17.1'inin 4.sınıf oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 8: Araştırma Grubunun Bilgisayar Kullanma Konusunda Kendilerini Nasıl Gördüklerine İlişkin Genel Dağılımı

Kullanım Düzeyi	f	%
Hiç Kullanmıyorum	73	6.1
Başlangıç Düzeyinde	105	8.8
Orta	493	41.2
İyi	413	34.5
Profesyonel	114	9.5
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun bilgisayar kullanma düzeylerine bakıldığında, %6.1'i hiç kullanmıyorum, %8.8'i başlangıç düzeyinde, %41.2'nin orta, %34.5'i iyi, %9.5'i profesyonel düzeyde oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 9: Araştırma Grubunun İnterneti Kullanma Konusunda Kendilerini Nasıl Gördüklerine İlişkin Genel Dağılımı

İnternet Kullanım Düzeyi	f	%
Hiç kullanmıyorum	19	1.6
Başlangıç Düzeyinde	40	3.3
Orta	321	26.8
İyi	596	49.7
Profesyonel	222	18.5
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun internet kullanma düzeylerine bakıldığında, %1.6'sı hiç kullanmıyorum, %3.3'ü başlangıç düzeyinde, %26.8'i orta, %49.7'si iyi, %18.5'i profesyonel düzeyde oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 10: Araştırma Grubunun Bilgisayarı Ne Kadar Süredir Kullandıklarına İlişkin Genel Dağılımı

Yıl Düzeyi	f	%
0-3 Yıl	179	14.9
4-6 Yıl	300	25.0
7-9 Yıl	326	27.2
10 Yıl ve üzeri	386	32.2
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun bilgisayarı ne kadar süredir kullandıklarına bakıldığında, %14.9'u 0-3 yıl, %25.0'ı 4-6 yıl, %27.2'si 7-9 yıl, %32.2'si 10 yıl ve üzeri kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 11: Araştırma Grubunun İnterneti Ne Kadar Süredir Kullandıklarına İlişkin Genel Dağılımı

Yıl Düzeyi	f	%
0-3 Yıl	92	7.7
4-6 Yıl	349	29.1
7-9 Yıl	386	32.2
10 Yıl ve üzeri	362	30.2
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun interneti ne kadar süredir kullandıklarına bakıldığında, %7.7'si 0-3 yıl, %29.1'i 4-6 yıl, %32.2'si 7-9 yıl, %30.2'si 10 yıl ve üzeri kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 12: Araştırma Grubunun Bilgisayarı Günlük Kaç Saat Kullandıklarına İlişkin Genel Dağılımı

Saat	f	%
0-1 Saat	459	38.3
1-3 Saat	351	29.3
3-5 Saat	247	20.6
5-7 Saat	88	7.3
7 Saat ve üzeri	53	4.4
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun bilgisayarı günlük kaç saat kullandığına bakıldığında, %38.3'ü 0-1 saat, %29.3'ü 1-3 saat, %20.6'sı 3-5 saat, %7.3'ü 5-7 saat, %4.4'ü 7 saat ve üzeri kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 13: Araştırma Grubunun İnterneti Günlük Kaç Saat Kullandıklarına İlişkin Genel Dağılımı

Saat	f	%
0-1 Saat	102	8.5
1-3 Saat	306	25.5
3-5 Saat	374	31.2
5-7 Saat	209	17.4
7 Saat ve üzeri	207	17.3
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun bilgisayarı günlük kaç saat kullandığına bakıldığında, %8,5'i 0-1 saat, %25.5'i 1-3 saat, %31.2'si 3-5 saat, %17.4'ü 5-7 saat, %17.3'ü 7 saat ve üzeri kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 14: Araştırma Grubunun İnterneti Kullanmada İletişim Kurma Amacına İlişkin Genel Dağılımı

İletişim Kurma	f	%
Hiç	52	4.3
Çok Seyrek	103	8.6
Bazen	293	24.5
Sıkça	492	41.1
Çok Sık	258	21.5
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun interneti kullanmada iletişim kurma amacına bakıldığında, %4.3'ü hiç, %8.6'sı çok seyrek, %24.5'i bazen, %41.1'i sıkça, %21.5'i çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 15: Araştırma Grubunun İnterneti Kullanmada Sosyalleşme Amacına İlişkin Genel Dağılımı

Sosyalleşme Durumu	f	%
Hiç	81	6.8
Çok Seyrek	123	10.3
Bazen	327	27.3
Sıkça	455	38.0
Çok Sık	212	17.7
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun interneti kullanmada sosyalleşme amacına bakıldığında, %6.8'i hiç, %10.3'ü çok seyrek, %27.3'ü bazen, %38.0'ı sıkça, %17.7'si çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 16: Araştırma Grubunun İnterneti Kullanmada Eğlence ve Oyun Amacına İlişkin Genel Dağılımı

Eğlence ve Oyun Durumu	f	%
Hiç	111	9.3
Çok Seyrek	168	14.0
Bazen	385	32.1
Sıkça	338	28.2
Çok Sık	196	16.4
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun interneti kullanmada eğlence ve oyun amacına bakıldığında, %9.3'ü hiç, %14.0'ı çok seyrek, %32.1'i bazen, %28.2'si sıkça, %16.4'ü çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 17: Araştırma Grubunun İnterneti Kullanmada Araştırma ve Bilgilendirme Amacına İlişkin Genel Dağılımı

Araştırma ve Bilgilendirme Durumu	f	%
Hiç	50	4.2
Çok Seyrek	105	8.8
Bazen	367	30.6
Sıkça	451	37.6
Çok Sık	225	18.8
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun interneti kullanmada araştırma ve bilgilendirme amacına bakıldığında, %4.2'si hiç, %8.8'i çok seyrek, %30.6'sı bazen, %37.6'sı sıkça, %18.8'i çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 18: Araştırma Grubunun İnterneti Kullanmada Diğer Amaçlarına İlişkin Genel Dağılımı

Diğer Amaçlar	f	%
Hiç	133	11.1
Çok Seyrek	120	10.0
Bazen	655	54.7
Sıkça	171	14.3
Çok Sık	119	9.9
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun interneti kullanmada diğer amaçlarına bakıldığında, %11.1'i hiç, %10.0'ı çok seyrek, %54.7'si bazen, %14.3'ü sıkça, %9.9'u çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 19: Araştırma Grubunun İnternet Uygulaması Olan Facebook'u Kullanma Sıklığına İlişkin Genel Dağılımı

Facebook Kullanım Sıklığı	f	%
Hiç	369	30.8
Çok Seyrek	273	22.8
Bazen	302	25.2
Sıkça	165	13.8
Çok Sık	89	7.4
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun internet uygulaması olan facebook’u kullanma sıklığına bakıldığında, %30.8’i hiç, %22.8’i çok seyrek, %25.2’si bazen, %13.8’i sıkça, %7.4’ü çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 20: Araştırma Grubunun İnternet Uygulaması Olan Twitter’ı Kullanma Sıklığına İlişkin Genel Dağılımı

Twitter Kullanım Sıklığı	f	%
Hiç	610	50.9
Çok Seyrek	154	12.9
Bazen	206	17.2
Sıkça	139	11.6
Çok Sık	89	7.4
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun internet uygulaması olan twitter’ı kullanma sıklığına bakıldığında, %50.9’u hiç, %12.9’u çok seyrek, %17.2’si bazen, %11.6’sı sıkça, %7.4’ü çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 21: Araştırma Grubunun İnternet Uygulaması Olan Instagram'ı Kullanma Sıklığına İlişkin Genel Dağılımı

Instagram Kullanım Sıklığı	f	%
Hiç	132	11.0
Çok Seyrek	78	6.5
Bazen	202	16.9
Sıkça	386	32.2
Çok Sık	400	33.4
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun internet uygulaması olan instagram'ı kullanma sıklığına bakıldığında, %11.0'ı hiç, %6.5'i çok seyrek, %16.9'u bazen, %32.2'si sıkça, %33.4'ü çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 22: Araştırma Grubunun İnternet Uygulaması Olan Messenger'ı Kullanma Sıklığına İlişkin Genel Dağılımı

Messenger Kullanım Sıklığı	f	%
Hiç	427	35.6
Çok Seyrek	225	18.8
Bazen	287	24.0
Sıkça	171	14.3
Çok Sık	88	7.3
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun internet uygulaması olan Messenger'ı kullanma sıklığına bakıldığında, %35.6'sı hiç, %18.8'i çok seyrek, %24.0'ı bazen, %14.3'ü sıkça, %7.3'ü çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 23: Araştırma Grubunun İnternet Uygulaması Olan Skype'ı Kullanma Sıklığına İlişkin Genel Dağılımı

Skype Kullanım Sıklığı	f	%
Hiç	763	63.7
Çok Seyrek	145	12.1
Bazen	166	13.9
Sıkça	80	6.7
Çok Sık	44	3.7
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun internet uygulaması olan Skype'ı kullanma sıklığına bakıldığında, %63.7'si hiç, %12.1'i çok seyrek, %13.9'u bazen, %6.7'si sıkça, %3.7'si çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 24: Araştırma Grubunun İnternet Uygulaması Olan E-posta'yı Kullanma Sıklığına İlişkin Genel Dağılımı

E-posta Kullanım Sıklığı	f	%
Hiç	326	27.2
Çok Seyrek	249	20.8
Bazen	94	24.5
Sıkça	217	18.1
Çok Sık	112	9.3
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun internet uygulaması olan E-posta'yı kullanma sıklığına bakıldığında, %27.2'si hiç, %20.8'i çok seyrek, %24.5'i bazen, %18.1'i sıkça, %9.3'ü çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 25: Araştırma Grubunun Birebir Öğrenme Durumuna İlişkin Genel Dağılımı

Birebir Öğrenme Durumu	f	%
Hiç	51	4.3
Çok Seyrek	85	7.1
Bazen	277	23.1
Sıkça	422	35.2
Çok Sık	363	30.3
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun birebir öğrenme durumuna bakıldığında, %4.3'ü hiç, %7.1'i çok seyrek, %23.1'i bazen, %35.2'si sıkça, %30.3'ü çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 26: Araştırma Grubunun Yapararak Yaşayarak Öğrenme Durumuna İlişkin Genel Dağılımı

Yapararak Yaşayarak Öğrenme Durumu	f	%
Hiç	42	3.5
Çok Seyrek	71	5.9
Bazen	170	14.2
Sıkça	308	25.7
Çok Sık	607	50.7
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun yapararak yaşayarak öğrenme durumuna bakıldığında, %3.5'i hiç, %5.9'u çok seyrek, %14.2'si bazen, %25.7'si sıkça, %50.7'si çok sık kullandıkları görülmüştür.

Tablo 27: Araştırma Grubunun Diğer Öğrenme Durumlarına İlişkin Genel Dağılımı

Diğer Öğrenme Durumları	f	%
Hiç	175	14.6
Çok Seyrek	118	9.8
Bazen	660	55.1
Sıkça	147	12.3
Çok Sık	98	8.2
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun diğer öğrenme durumlarına bakıldığında, %14.6'sı hiç, %9.8'i çok seyrek, %55.1'i bazen, %12.3'ü sıkça, %8.2'si çok sık kullandıkları görülmüştür.

5.1.2. Uzaktan Eğitimin Öneminin Değerlendirilmesine Yönelik

Bulgular

Tablo 28: Araştırma Grubun Anketin 1. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Katılım Düzeyi	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	322	26.9
Katılıyorum	150	12.5
Kararsızım	205	17.1
Katılmıyorum	227	18.9
Kesinlikle Katılmıyorum	294	24.5
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun anketin 1. Maddesine (Uzaktan eğitimde mekan sınırlandırması olmaması açısından olumlu görüyorum) vermiş oldukları cevaplara bakıldığında %26.9'u kesinlikle katılıyorum, %12.5'i katılıyorum, %17.1'i kararsızım, %18.9'u katılmıyorum, %24.5'i kesinlikle katılmıyorum yanıtını verdikleri görülmüştür.

Tablo 29: Araştırma Grubun Anketin 2. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Katılım Düzeyi	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	183	15.3
Katılıyorum	243	20.3
Kararsızım	243	20.3
Katılmıyorum	280	23.4
Kesinlikle Katılmıyorum	249	20.8
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun anketin 2. maddesine (Uzaktan eğitimin genel eğitim giderlerin azalması açısından uygun görüyorum) vermiş oldukları cevaplara bakıldığında %15.3'ü kesinlikle katılıyorum, %20.3'ü katılıyorum, %20.3'ü kararsızım, %23.4'ü katılmıyorum, %20.8'i kesinlikle katılmıyorum yanıtını verdikleri görülmüştür.

Tablo 30: Araştırma Grubun Anketin 3. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Katılım Düzeyi	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	240	20.0
Katılıyorum	259	21.6
Kararsızım	280	23.4
Katılmıyorum	254	21.2
Kesinlikle Katılmıyorum	165	13.8
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun anketin 3. maddesine (Uzaktan eğitimi merkeziyetçi bir sistem olması sebebiyle eğitimde kalitenin artması açısından olumlu görüyorum) vermiş oldukları cevaplara bakıldığında %20.0'ı kesinlikle katılıyorum, %21.6'sı katılıyorum, %23.4'ü kararsızım, %21.2 katılmıyorum, %13.8'i kesinlikle katılmıyorum yanıtını verdikleri görülmüştür.

Tablo 31: Araştırma Grubun Anketin 4. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Katılım Düzeyi	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	219	18.3
Katılıyorum	208	17.4
Kararsızım	287	24.0
Katılmıyorum	295	24.6
Kesinlikle Katılmıyorum	189	15.8
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun anketin 4. Maddesine (Uzaktan eğitimi tüm bireylerin eğitimde eşit oranda faydalanması açısından olumlu buluyorum) vermiş oldukları cevaplara bakıldığında %18.3'ü kesinlikle katılıyorum, %17.4'ü katılıyorum, %24.0'ı kararsızım, %24.6'sı katılmıyorum, %15.8'i kesinlikle katılmıyorum yanıtını verdikleri görülmüştür.

Tablo 32: Araştırma Grubun Anketin 5. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Katılım Düzeyi	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	154	12.9
Katılıyorum	188	15.7
Kararsızım	248	20.7
Katılmıyorum	346	28.9
Kesinlikle Katılmıyorum	262	21.9
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun anketin 5. Maddesine (Uzaktan eğitimi yüz yüze öğrenme imkanı bulunmayan öğrencilere ulaşabilmesi açısından olumlu görüyorum) vermiş oldukları cevaplara bakıldığında %12.9'u kesinlikle katılıyorum, %15.7'si katılıyorum, %20.7'si kararsızım, %28.9'u katılmıyorum, %21.9'u kesinlikle katılmıyorum yanıtını verdikleri görülmüştür.

Tablo 33: Araştırma Grubun Anketin 6. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Katılım Düzeyi	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	162	13.5
Katılıyorum	224	18.7
Kararsızım	293	24.5
Katılmıyorum	309	25.8
Kesinlikle Katılmıyorum	210	17.5
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun anketin 6. Maddesine (Uzaktan eğitimi eğitim sürecini hızlandırması açısından uygun buluyorum) vermiş oldukları cevaplara bakıldığında %13.5'i kesinlikle katılıyorum, %18.7'si katılıyorum, %24.5'i kararsızım, %25.8'i katılmıyorum, %17.5'i kesinlikle katılmıyorum yanıtını verdikleri görülmüştür.

Tablo 34: Araştırma Grubun Anketin 7. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Katılım Düzeyi	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	190	15.9
Katılıyorum	180	15.0
Kararsızım	266	22.2
Katılmıyorum	343	28.6
Kesinlikle Katılmıyorum	219	18.3
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun anketin 7. maddesine (Uzaktan eğitim uygulamasının hedef kitleye hızlı bir şekilde ulaşması açısından olumlu buluyorum) vermiş oldukları cevaplara bakıldığında %15.9'u kesinlikle katılıyorum, %15.0'ı katılıyorum, %22.2'si kararsızım, %28.6'sı katılmıyorum, %18.3'ü kesinlikle katılmıyorum yanıtını verdikleri görülmüştür.

Tablo 35: Araştırma Grubun Anketin 8. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Katılım Düzeyi	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	176	14.7
Katılıyorum	193	16.1
Kararsızım	255	21.3
Katılmıyorum	274	22.9
Kesinlikle Katılmıyorum	300	25.0
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun anketin 8. Maddesine (Uzaktan eğitimle verilecek derslerde sınıf ortamındaki kadar etkili olabileceğini düşünmüyorum) vermiş oldukları cevaplara bakıldığında %14.7'si kesinlikle katılıyorum, %16.1'i katılıyorum, %21.3'ü kararsızım, %22.9'u katılmıyorum, %25.0'ı kesinlikle katılmıyorum yanıtını verdikleri görülmüştür.

Tablo 36: Araştırma Grubun Anketin 9. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Katılım Düzeyi	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	179	14.9
Katılıyorum	195	16.3
Kararsızım	317	26.5
Katılmıyorum	272	22.7
Kesinlikle Katılmıyorum	235	19.6
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun anketin 9. maddesine (Uzaktan eğitimi öğrencilerin gerekli olanakları bulamaması açısından etkili bulmuyorum) vermiş oldukları cevaplara bakıldığında %14.9'u kesinlikle katılıyorum, %16.3'ü katılıyorum, %26.5'i kararsızım, %22.7'si katılmıyorum, %19.6'sı kesinlikle katılmıyorum yanıtını verdikleri görülmüştür.

Tablo 37: Araştırma Grubun Anketin 10. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Katılım Düzeyi	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	178	14.9
Katılıyorum	219	18.3
Kararsızım	285	23.8
Katılmıyorum	288	24.0
Kesinlikle Katılmıyorum	228	19.0
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun anketin 10. Maddesine (Uzaktan eğitimi öğrencileri daha aktif halde olması bağlamında olumlu bulmuyorum) vermiş oldukları cevaplara bakıldığında %14.9'u kesinlikle katılıyorum, %18.3'ü katılıyorum, %23.8'i kararsızım, %24.0'ı katılmıyorum, %19.0'ı kesinlikle katılmıyorum yanıtını verdikleri görülmüştür.

Tablo 38: Araştırma Grubun Anketin 11. Maddesine Vermiş Oldukları Cevapların Dağılımı

Katılım Düzeyi	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	167	13.9
Katılıyorum	172	14.4
Kararsızım	261	21.8
Katılmıyorum	317	26.5
Kesinlikle Katılmıyorum	281	23.5
Toplam	1198	100.0

Araştırma grubunun anketin 11. Maddesine (Uzaktan eğitimi öğrencilere, dünyanın farklı yerlerinde bulunan üniversitelere eğitim imkanları sunması açısından olumlu buluyorum) vermiş oldukları cevaplara bakıldığında %13.9'u kesinlikle katılıyorum, %14.4'ü katılıyorum, %21.8'i kararsızım, %26.5'i katılmıyorum, %23.5'i kesinlikle katılmıyorum yanıtını verdikleri görölmüştür.

Tablo 39: Araştırma Grubun Anket Maddelerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Madde No	İfadeler	N	X	SS
1	Uzaktan eğitimde mekan sınırlandırması olmaması açısından olumlu görüyorum.	1198	3.02	1.540
2	Uzaktan eğitimin genel eğitim giderlerin azalması açısından uygun görüyorum.	1198	3.14	1.364
3	Uzaktan eğitimi merkeziyetçi bir sistem olması sebebiyle eğitimde kalitenin artması açısından olumlu görüyorum.	1198	2.87	1.329
4	Uzaktan eğitimi tüm bireylerin eğitimde eşit oranda faydalanması açısından olumlu buluyorum.	1198	3.02	1.335
5	Uzaktan eğitimi yüz yüze öğrenme imkanı bulunmayan öğrencilere ulaşabilmesi açısından olumlu görüyorum.	1198	3.31	1.319
6	Uzaktan eğitimi eğitim sürecini hızlandırması açısından uygun buluyorum.	1198	3.15	1.291
7	Uzaktan eğitim uygulamasının hedef kitleye hızlı bir şekilde ulaşması açısından olumlu buluyorum.	1198	3.18	1.330
8	Uzaktan eğitimle verilecek derslerde sınıf ortamındaki kadar etkili olabileceğini düşünmüyorum.	1198	3.27	1.380
9	Uzaktan eğitimi öğrencilerin gerekli olanakları bulamaması açısından etkili bulmuyorum.	1198	3.16	1.322
10	Uzaktan eğitimi öğrencileri daha aktif halde olması bağlamında olumlu bulmuyorum.	1198	3.14	1.327
11	Uzaktan eğitimi öğrencilere, dünyanın farklı yerlerinde bulunan üniversitelere eğitim imkanları sunması açısından olumlu buluyorum.	1198	3.31	1.345

Tablo 39 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin 5. madde olan “*Uzaktan eğitimi yüz yüze öğrenme imkanı bulunmayan öğrencilere ulaşabilmesi açısından olumlu görüyorum.*” görüş maddesine en yüksek ortalama olarak “katılıyorum” düzeyinde bildirimde bulunmuşlardır ($X=3.31+1.345$). Araştırmaya katılan öğrencilerin en az katıldıkları madde olan 3.madde “*Uzaktan eğitimi merkezietçi bir sistem olması sebebiyle eğitimde kalitenin artması açısından olumlu görüyorum*” ifadesine “kararsızım” ($X=2.87+1.329$) düzeyinde bildirimde buldukları görülmüştür.

Tablo 40: Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenleri Arasında Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan İlişkili Grup t Testi Sonuçları

M ad	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	t Testi		
						t	Sd	p
1	Erkek	882	3.06	1.538	.052	1.641	1196	.101*
	Kadın	316	2.90	1.545	.087			
2	Erkek	882	3.19	1.378	.046	2.194	1196	.028*
	Kadın	316	3.00	1.315	.074			
3	Erkek	882	2.92	1.333	.045	2.180	1196	.029*
	Kadın	316	2.73	1.309	.074			
4	Erkek	882	3.07	1.341	.045	2.022	1196	.043*
	Kadın	316	2.89	1.312	.074			
5	Erkek	882	3.36	1.326	.045	2.124	1196	.034*
	Kadın	316	3.18	1.290	.073			
6	Erkek	882	3.21	1.290	.043	2.533	1196	.011*
	Kadın	316	2.99	1.282	.072			
7	Erkek	882	3.24	1.314	.044	2.286	1196	.022*
	Kadın	316	3.04	1.366	.077			
8	Erkek	882	3.26	1.375	.046	-.580	1196	.562
	Kadın	316	3.31	1.396	.079			
9	Erkek	882	3.14	1.316	.044	-.850	1196	.395
	Kadın	316	3.21	1.341	.075			
10	Erkek	882	3.15	1.331	.045	.424	1196	.672
	Kadın	316	3.11	1.316	.074			
11	Erkek	882	3.36	1.339	.045	2.265	1196	.024
	Kadın	316	3.16	1.352	.076			

*p<0.05

Tablo 40’da görüldüğü üzere cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan t testi analizi sonucunda 2.(t= 2.194; p= .028; p<.05), 3.(t=2.180; p=.29; p<.05) 4.(t=2.022; p=.043; p<<.05), 5.(t=2.124; p=.034; p<.05) 6.(t=2.533; p=.011; p<.05), 7.(t=2.286; p=.022; p<.05) ve 11.(t=2.265; p=.024; p<5) sorularında erkekler ve kadınlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Tablo 41: Araştırma Grubun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Madde No	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	sd	P	Fark
1	(a) 18-21 yaş	662	608.12	3.704	3	.295	-
	(b) 22-25 yaş	471	594.30				
	(c) 26-29 yaş	39	594.32				
	(d) 30 yaş ve üzeri	26	481.98				
	Toplam	1198					
2	(a) 18-21 yaş	662	591.03	1.903	3	.593	-
	(b) 22-25 yaş	471	613.20				
	(c) 26-29 yaş	39	559.45				
	(d) 30 yaş ve üzeri	26	627.02				
	Toplam	1198					
3	(a) 18-21 yaş	662	598.79	1.270	3	.736	-
	(b) 22-25 yaş	471	606.29				
	(c) 26-29 yaş	39	566.94				

	(d) 30 yaş ve üzeri	26	543.33				
	Toplam	1198					
	(a) 18-21 yaş	662	607.03				
	(b) 22-25 yaş	471	592.98				
4	(c) 26-29 yaş	39	629.91	4.052	3	.256	-
	(d) 30 yaş ve üzeri	26	480.19				
	Toplam	1198					
	(a) 18-21 yaş	662	596.19				
	(b) 22-25 yaş	471	602.49				
5	(c) 26-29 yaş	39	566.63	1.908	3	.592	-
	(d) 30 yaş ve üzeri	26	678.81				
	Toplam	1198					
	(a) 18-21 yaş	662	586.99				
	(b) 22-25 yaş	471	614.09				
6	(c) 26-29 yaş	39	630.29	2.123	3	.547	-
	(d) 30 yaş ve üzeri	26	607.44				
	Toplam	1198					
	(a) 18-21 yaş	662	575.95				
	(b) 22-25 yaş	471	631.29				
7	(c) 26-29 yaş	39	640.63	8.306	3	.040*	
	(d) 30 yaş ve üzeri	26	561.46				a, b
	Toplam	1198					
	(a) 18-21 yaş	662	595.60				
	(b) 22-25 yaş	471	602.49				
8	(c) 26-29 yaş	39	561.31	3.004	3	.391	-
	(d) 30 yaş ve üzeri	26	701.85				
	Toplam	1198					

	(a) 18-21 yaş	662	606.04				
	(b) 22-25 yaş	471	593.33				
9	(c) 26-29 yaş	39	529.94	2.619	3	.454	-
	(d) 30 yaş ve üzeri	26	649.23				
	Toplam	1198					
	(a) 18-21 yaş	662	594.14				
	(b) 22-25 yaş	471	608.25				
10	(c) 26-29 yaş	39	571.29	.847	3	.838	-
	(d) 30 yaş ve üzeri	26	619.85				
	Toplam	1198					
	(a) 18-21 yaş	662	581.60				
	(b) 22-25 yaş	471	623.35				
11	(c) 26-29 yaş	39	617.88	4.329	3	.228	-
	(d) 30 yaş ve üzeri	26	595.69				
	Toplam	1198					

*p<0.05

Tablo 41’de görüldüğü üzere yaş değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda 7.($\chi^2 = 8.306$; $p=.040$; $p<.05$) soruda a(18-21 yaş) ile b(22-25 yaş) arasında p değeri .05’in altında olduğundan anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 42: Araştırma Grubun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Madde No	Gruplar	<i>N</i>	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	<i>sd</i>	<i>p</i>	Fark
1	(a) Evli	49	592.45	.493	2	.781	-
	(b) Bekar	1143	578.78				
	(c) Dul	6	578.78				
	Toplam	1198					
2	(a) Evli	49	578.81	1.724	2	.422	-
	(b) Bekar	1143	600.50				
	(c) Dul	6	548.00				
	Toplam	1198					
3	(a) Evli	49	584.60	.533	2	.766	-
	(b) Bekar	1143	591.89				
	(c) Dul	6	553.53				
	Toplam	1198					
4	(a) Evli	49	591.37	.766	2	.682	-
	(b) Bekar	1143	577.40				
	(c) Dul	6	613.86				
	Toplam	1198					
5	(a) Evli	49	584.91	.449	2	.799	-
	(b) Bekar	1143	591.27				
	(c) Dul	6	555.88				

	Toplam	1198					
6	(a) Evli	49	574.46				
	(b) Bekar	1143	600.92	2.099	2	.350	
	(c) Dul	6	616.65				
	Toplam	1198					
7	(a) Evli	49	562.66				
	(b) Bekar	1143	616.74	7.951	2	.019	a,c
	(c) Dul	6	625.88				
	Toplam	1198					
8	(a) Evli	49	584.86				
	(b) Bekar	1143	591.72	.576	2	.750	-
	(c) Dul	6	551.24				
	Toplam	1198					
9	(a) Evli	49	593.98				
	(b) Bekar	1143	581.54	2.050	2	.359	
	(c) Dul	6	519.41				
	Toplam	1198					
10	(a) Evli	49	581.69				
	(b) Bekar	1143	595.51	.751	2	.687	-
	(c) Dul	6	559.37				
	Toplam	1198					
11	(a) Evli	49	568.97				
	(b) Bekar	1143	609.66	4.295	2	.117	-
	(c) Dul	6	604.38				
	Toplam	1198					

*p<0.05

Tablo 42’de görüldüğü gibi medeni durum değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda 7.($x^2=7.951$; $p=.019$; $p<.05$) soruda p değeri .05’in altında olduğundan anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 43: Araştırma Grubunun Bölümlerine Göre Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları						
Madde No	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	LSD
1	a	184	2.85	1.507							
	b	422	3.20	1.498	G.Arası	22.845	3	7.615			
	c	313	2.97	1.546	G.İçi	2817.787	1194	2.360	3.227	.022*	a, b b, d
	d	279	2.91	1.600	Toplam	2840.632	1197				
	Toplam	1198	3.02	1.540							
2	a	184	2.97	1.309							a, b
	b	422	3.37	1.279	G.Arası	42.106	3	14.035			
	c	313	3.12	1.387	G.İçi	2185.054	1194	1.830	7.669	.000*	b, c b, d
	d	279	2.92	1.447	Toplam	2227.159	1197				

	Toplam	1198	3.14	1.364						
	a	184	2.86	1.317						
	b	422	2.97	1.286	G.Arası	6.866	3	2.289		
3	c	313	2.80	1.347	G.İçi	2106.079	1194	1.764	1.298	.274 -
	d	279	2.80	1.376	Toplam	2112.946	1197			
	Toplam	1198	2.87	1.329						
	a	184	3.06	1.306						
	b	422	3.14	1.299	G.Arası	11.001	3	3.667		
4	c	313	2.93	1.311	G.İçi	2123.391	1194	1.778	2.062	.104 -
	d	279	2.93	1.425	Toplam	2134.391	1197			
	Toplam	1198	3.02	1.335						
	a	184	3.32	1.351						
	b	422	3.41	1.241	G.Arası	7.247	3	2.416		
5	c	313	3.25	1.351	G.İçi	2073.995	1194	1.737	1.391	.244 -
	d	279	3.23	1.371	Toplam	2081.242	1197			
	Toplam	1198	3.31	1.319						
	a	184	3.09	1.309						
6	b	422	3.26	1.251	G.Arası	7.517	3	2.506	1.506	.211 -

	c	313	3.09	1.279	G.İçi	1986.136	1194	1.663		
	d	279	3.10	1.345	Toplam	1993.654	1197			
	Toplam	1198	3.15	1.291						
	a	184	3.11	1.355						
	b	422	3.36	1.305	G.Arası	24.145	3	8.048		a, b
7	c	313	3.16	1.284	G.İçi	2094.086	1194	1.754	4.589	.003* b, c
	d	279	3.00	1.377	Toplam	2118.231	1197			b, d
	Toplam	1198	3.18	1.330						
	a	184	3.45	1.350						
	b	422	3.31	1.342	G.Arası	11.787	3	3.929		
8	c	313	3.14	1.428	G.İçi	2268.862	1194	1.900	2.068	.103
	d	279	3.25	1.394	Toplam	2280.649	1197			
	Toplam	1198	3.27	1.380						
	a	184	3.26	1.288						
	b	422	3.18	1.331	G.Arası	4.158	3	1.386		
9	c	313	3.14	1.315	G.İçi	2089.025	1194	1.750	.792	.498 -
	d	279	3.08	1.340	Toplam	2093.183	1197			

	Toplam	1198	3.16	1.322						
	a	184	3.16	1.331						
	b	422	3.15	1.287	G.Arası	.419	3	.140		
10	c	313	3.15	1.352	G.İçi	2106.741	1194	1.764		
	d	279	3.11	1.361	Toplam	2107.159	1197	.079	.971	-
	Toplam	1198	3.14	1.327						
	a	184	3.48	1.267						
	b	422	3.36	1.352	G.Arası	10.593	3	3.531		
11	c	313	3.22	1.349	G.İçi	2154.272	1194	1.804	1.957	.119 -
	d	279	3.23	1.372	Toplam	2164.866	1197			
	Toplam	1198	3.31	1.345						

a: Beden Eğitimi Öğretmenliği, b: Spor Yöneticiliği, c: Antrenörlük Eğitimi, d: Rekreasyon; p<0.05

Tablo 43’de görüldüğü üzere spor eğitimi aldıkları bölüm değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla ANOVA analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda 1. (F=.3.227; p=.022; p<.05), 2. (F=7.669; p=.000; p<.05) ve 7. (F=4.589; p=.003; p<.05) maddelerde öğrencilerin okudukları bölümler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmüştür. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit edilmesi için yapılan Post Hoc

testlerinden LSD analizi sonucunda farklılığın, 1. soruda a ve b ile b ve d, 2. soruda a ile b, b ile c ve b ile d bölümlerinde okuyan öğrenciler arasında olduğu görülmüştür. Yine başka bir anlamlı farklılığın 7. soruda a ile b, b ile c ve b ile d bölümlerinde okuyan öğrenciler arasında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 44: Araştırma Grubunun Sınıf Düzeylerine Göre Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

		<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri			ANOVA Sonuçları						
Madde No	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>	LSD
	1	(a)1. Sınıf	238	3.29	1.672						
(b)2. Sınıf		295	3.02	1.524	G.Arası	24.411	3	8.137			
(c)3. Sınıf		460	2.90	1.510	G.İçi	2816.221	1194	2.359	3.450	.016*	a, c a, d
(d)4. Sınıf		205	2.97	1.441	Toplam	2840.632	1197				
Toplam		1198	3.02	1.540							
2	(a)1. Sınıf	238	3.32	1.498							
	(b)2. Sınıf	295	3.02	1.371	G.Arası	14.866	3	4.955			
	(c)3. Sınıf	460	3.08	1.302	G.İçi	2212.294	1194	1.853	2.674	.046*	a, b a, c
	(d)4. Sınıf	205	3.22	1.309	Toplam	2227.159	1197				
	Toplam	1198	3.14	1.364							
3	(a)1. Sınıf	238	2.95	1.418							
	(b)2. Sınıf	295	2.82	1.316	G.Arası	4.753	3	1.584			
	(c)3. Sınıf	460	2.82	1.299	G.İçi	2108.193	1194	1.766	.897	.442	
	(d)4. Sınıf	205	2.96	1.306	Toplam	2112.946	1197				
	Toplam	1198	2.87	1.329							

	(a)1. Sınıf	238	3.11	1.518								
	(b)2. Sınıf	295	2.98	1.361	G.Arası	2.793	3	.931				
4	(c)3. Sınıf	460	3.02	1.236	G.İçi	2131.598	1194	1.785	.522	.668	-	
	(d)4. Sınıf	205	2.98	1.291	Toplam	2134.391	1197					
	Toplam	1198	3.02	1.335								
	(a)1. Sınıf	238	3.31	1.448								
	(b)2. Sınıf	295	3.26	1.337	G.Arası	1.090	3	.363				
5	(c)3. Sınıf	460	3.34	1.268	G.İçi	2080.152	1194	1.742	.209	.890	-	
	(d)4. Sınıf	205	3.32	1.254	Toplam	2081.242	1197					
	Toplam	1198	3.31	1.319								
	(a)1. Sınıf	238	3.21	1.405								
	(b)2. Sınıf	295	2.97	1.365	G.Arası	13.208	3	4.403				
6	(c)3. Sınıf	460	3.18	1.184	G.İçi	1980.446	1194	1.659	2.654	.047*	a, b b, c b, d	
	(d)4. Sınıf	205	3.26	1.255	Toplam	1993.654	1197					
	Toplam	1198	3.15	1.291								
	(a)1. Sınıf	238	3.12	1.451								
	(b)2. Sınıf	295	3.08	1.375	G.Arası	8.993	3	2.998				
7	(c)3. Sınıf	460	3.22	1.259	G.İçi	2109.238	1194	1.767	1.697	.166	-	
	(d)4. Sınıf	205	3.33	1.266	Toplam	2118.231	1197					
	Toplam	1198	3.18	1.330								
	(a)1. Sınıf	238	3.23	1.472								
	(b)2. Sınıf	295	3.33	1.411	G.Arası	2.070	3	.690				
8	(c)3. Sınıf	460	3.25	1.338	G.İçi	2278.579	1194	1.908	.362	.781	-	
	(d)4. Sınıf	205	3.31	1.324	Toplam	2280.649	1197					
	Toplam	1198	3.27	1.380								
	(a)1. Sınıf	238	3.13	1.384								
	(b)2. Sınıf	295	3.27	1.318	G.Arası	5.800	3	1.933				
9	(c)3. Sınıf	460	3.10	1.316	G.İçi	2087.383	1194	1.748	1.106	.346	-	
	(d)4. Sınıf	205	3.16	1.266	Toplam	2093.183	1197					

	Toplam	1198	3.16	1.322						
	(a)1. Sınıf	238	2.99	1.470						
	(b)2. Sınıf	295	3.17	1.330	G.Arası	7.502	3	2.501		
10	(c)3. Sınıf	460	3.16	1.281	G.İçi	2099.658	1194	1.759	1.422	.235 -
	(d)4. Sınıf	205	3.23	1.242	Toplam	2107.159	1197			
	Toplam	1198	3.14	1.327						
	(a)1. Sınıf	238	3.33	1.488						
	(b)2. Sınıf	295	3.24	1.299	G.Arası	7.477	3	2.492		
11	(c)3. Sınıf	460	3.28	1.277	G.İçi	2157.388	1194	1.807	1.379	.247 -
	(d)4. Sınıf	205	3.47	1.381	Toplam	2164.866	1197			
	Toplam	1198	3.31	1.345						

a: 1. sınıf, b: 2. sınıf, c:3. sınıf, d: 4.sınıf; $p < 0.05$

Tablo 44’de görüldüğü üzere spor eğitimi aldıkları sınıf değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla ANOVA analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda 1.($F=3.450$; $p=.016$; $p < .05$), 2. ($F=2.674$; $p=.046$; $p < .05$) ve 6. ($F=2.654$; $p=.047$; $p < .05$) maddelerde öğrencilerin buldukları sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmüştür. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi için yapılan Post Hoc testlerinden LSD analizi sonucunda farklılığın, 1. soruda a ile c ile a ile d, 2. soruda a ile b ve a ile c sınıflarında okuyan öğrenciler arasında olduğu görülmüştür. Yine başka bir anlamlı farklılığın 6. soruda a ile b, b ile c ve b ile d sınıflarında okuyan öğrenciler arasında olduğu tespit edilmiştir.

5.1.3. E-Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeğiyle İlgili Bulgular

Tablo 45: E-öğrenmeye Yatkınlık Alt Boyutunda Yer Alan Maddelerin Tanımlayıcı İstatistikleri

Madde No	İfade	N	X	Ss
1	E-öğrenme ortamında öğrenmek isterim.	1198	2.78	1.440
5	E-öğrenme eğlencelidir.	1198	3.14	1.255
6	E-öğrenme, öğrenmeyi kolaylaştırır.	1198	3.11	1.282
7	E-öğrenme ile ilgili gelişmeleri takip ederim.	1198	3.03	1.302
9	E-öğrenme yaygınlaşmalıdır.	1198	3.08	1.293
12	E-öğrenme ilgimi çeker.	1198	3.11	1.284
15	E-öğrenme motivasyonu artırır.	1198	3.07	1.289
16	E-öğrenme başarıyı artırır.	1198	3.06	1.284
17	E-öğrenme öğrenenin üretkenliğini artırır.	1198	3.05	1.269
20	E-öğrenme ile kendi hızımda çalışmak hoşuma gider.	1198	3.25	1.314

Ölçekte yer alan iki farklı boyutun maddeleri ayrı ayrı betimleyici istatistiğe tabi tutulmuştur (ortalama ve standart sapmaları alınmıştır). Tablo incelendiğinde E-öğrenmeye yatkınlık alt boyutlarında yer alan maddelere cevap veren öğrencilerin 1. madde olan” E-öğrenme ortamında öğrenmek istiyorum” maddesine düşük ortalama olarak “Katılmıyorum” düzeyinde görüş bildirmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla katıldıkları 20. madde “e-öğrenme ile

kendi hızım da çalışmak hoşuma gidiyor” ifadesine “katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri görülmüştür.

Tablo 46: E-öğrenmeden Kaçınma Alt Boyutunda Yer Alan Maddelerin Tanımlayıcı İstatistikleri

Madde No	İfade	N	X	Ss
2	E-öğrenmenin yararlı olacağını düşünmüyorum.	1198	2.96	1.326
3	E-öğrenme gereksizdir.	1198	2.80	1.311
4	E-öğrenme ile eğitim alma fikri kendimi kötü hissetmeme sebep olur.	1198	2.93	1.259
8	E-öğrenme ile ders aldığımda çok fazla sorunla karşılaşacağımı düşünüyorum.	1198	3.09	1.279
10	E-öğrenme sosyalleşmeyi engeller.	1198	2.96	1.287
11	E-öğrenme ders çalışma şeklime uymuyor.	1198	3.03	1.273
13	E-öğrenmede değerlendirme işlemi sağlıklı bir şekilde yapılamaz.	1198	3.02	1.279
14	E-öğrenmede yüz-yüze etkileşim olmaması beni rahatsız eder.	1198	3.11	1.290
18	E-öğrenmede yeterli öğretmen desteği alabileceğimi düşünmüyorum.	1198	3.15	1.283
19	E-öğrenme ortamında öğrenmeyi sevmiyorum.	1198	3.07	1.325

Tablo 46 incelendiğinde e-öğrenmeden kaçma alt boyutunda yer alan maddelere cevap veren öğrencilerin 3. maddeye (E-öğrenme gereksizdir) maddesine düşük ortalama olarak “Katılmıyorum” düzeyinde bildirim de bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla katıldıkları 18. madde (E-öğrenmede yeterli öğretmen desteği alabileceğimi düşünmüyorum) ifadesine “Katılıyorum” düzeyinde bildirimde buldukları belirlenmiştir.

Tablo 47: Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenleri Arasında Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan İlişkili Grup t Testi Sonuçları

Boyutlar	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	t Testi		
						t	Sd	p
E-öğrenmeye Yatkınlık	Erkek	882	3.137	.926	.0312	4.309	1196	.000*
	Kadın	316	2.870	.991	.0557			
E-öğrenmeden Kaçınma	Erkek	882	3.014	.822	.0276	.266	1196	.791
	Kadın	316	3.000	.820	.0461			
Tüm Ölçek	Erkek	882	3.076	.684	.0230	3.181	1196	.002*
	Kadın	316	2.935	.642	.0361			

*p<,05 düzeyinde ilişki

Tablo 47’de görüldüğü üzere EÖYT ölçeğinin ve alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan ilişki grup t testi analizi sonucunda EÖY alt boyutunda (t=4.309;

$p=.000$; $p<.05$) ve EÖY ölçeğinde ($t=3.181$; $p=.002$; $p<.05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerinin EÖY alt boyutu puanları ($\bar{x}=3.137$) ve EÖYT ölçeği puanlarının ($\bar{x}=3.076$) kadınların puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 48: Araştırma Grubun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Boyutlar	Gruplar	<i>N</i>	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	<i>sd</i>	<i>P</i>	Fark
E-öğrenmeye Yatkınlık	(a)18-21 yaş	662	575.86	7.207	3	.066	-
	(b)22-25 yaş	471	631.64				
	(c)26-29 yaş	39	603.83				
	(d)30 yaş	26	612.58				
	Ve üzeri	26	612.58				
	Toplam	1198					
E-öğrenmeden Kaçınma	(a)18-21 yaş	662	615.58	5.417	3	.144	-
	(b)22-25 yaş	471	577.07				
	(c)26-29 yaş	39	548.76				
	(d)30 yaş	26	672.50				
	ve üzeri	26	672.50				
	Toplam	1198					
Tüm Ölçek	(a)18-21 yaş	662	588.13	1.990	3	.575	-
	(b)22-25 yaş	471	614.88				
	(c) 26-29 yaş	39	583.60				
	(d)30 yaş	26	634.06				
	ve üzeri	26	634.06				
	Toplam	1198					

Tablo 48’de görüldüğü üzere yaş değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 49: Araştırma Grubun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşmış Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Boyutlar	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	sd	P	Fark
E-öğrenmeye Yatkınlık	(a)Evli	49	499.68	9.524	2	.009*	a, b a, c b, c
	(b)Bekar	1143	602.06				
	(c)Dul	6	926.83				
	Toplam	1198					
E-Öğrenmeden Kaçınma	(a)Evli	49	618.09	2.659	2	.265	
	(b)Bekar	1143	599.88				
	(c)Dul	6	375.67				
	Toplam	1198					
Tüm Ölçek	(a) Evli	49	539.28	2.408	2	.300	
	(b) Bekar	1143	601.38				
	(c) Dul	6	732.50				
	Toplam	1198					

*p<.05 düzeyinde ilişki

Tablo 49’da görüldüğü gibi EÖYT ölçeğinin ve alt boyutlarının medeni durum değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Kruskal Wallis H analizi yapılmıştır. EÖK alt boyutunda ($x^2=2.408$; $p=.300$; $p>.05$) gruplar arasında (evli, bekar ve dul) istatistiksel olarak anlamlı

farklılık görülmemiştir. EÖY alt boyutunda ise bütün gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p = .009$; $p < .05$).

Tablo 50: Araştırma Grubunun Bölümlerine Göre Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları						
Boyut	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	LSD
E-öğrenmeye Yatkınlık	a	184	3.031	.941							
	b	422	3.186	.904	G.Arası	9.810	3	3.270			
	c	313	3.016	.999	G.İçi	1073.021	1194	.899	3.639	.012*	c, b
	d	279	2.966	.956	Toplam	1082.831	1197				d, b
	Toplam	1198	3.066	.951							
E-öğrenmeden Kaçınma	a	184	3.050	.803							
	b	422	2.982	.795	G.Arası	.702	3	.234			
	c	313	3.011	.914	G.İçi	806.977	1194	.676	.346	.792	
	d	279	3.026	.761	Toplam	807.679	1197				
	Toplam	1198	3.010	.821							
Tüm Ölçek	a	184	3.040	.681							
	b	422	3.084	.630	G.Arası	1.554	3	.518			
	c	313	3.014	.743	G.İçi	546.128	1194	.457	1.133	.335	
	d	279	2.996	.659	Toplam	547.682	1197				
	Toplam	1198	3.038	.676							

a: Beden Eğitimi Öğretmenliği, b: Spor Yöneticiliği, c: Antrenörlük Eğitimi, d: Rekreasyon; * $p < .05$ düzeyinde ilişki

Tablo 50’de görüldüğü üzere EÖYT ölçeğinin ve alt boyutlarının spor eğitimi aldıkları bölüm değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla ANOVA analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda EÖK alt boyutunda ($F=.346$; $p=.792$; $p>.05$) ve EÖYT ölçeğinde ($F=1.133$; $p=.335$; $p>.05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemiştir. EÖY alt boyutunda ise öğrencilerin okudukları bölümler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmüştür ($p= .12$; $p<.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi için yapılan Post Hoc testlerinden LSD analizi sonucunda farklılığın, spor yöneticiliği (b) ve antrenörlük eğitimi (c) bölümlerinde okuyan öğrenciler arasında olduğu görülmüştür. Diğer bir anlamlı farklılığın spor yöneticiliği (b) ve rekreasyon (d) bölümlerinde okuyan öğrenciler arasında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 51: Araştırma Grubunun Sınıf Düzeylerine Göre Puanlarının Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları						
Boyutları	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>	LSD
E-öğrenmeye Yatkınlık	(a)1.Sınıf	238	3.017	1.02							
	(b)2.Sınıf	295	2.988	1.00	G.Arası	4.357	3	1.452			
	(c)3. Sınıf	460	3.110	.905	G.İçi	1078.474	1194	.903	1.608	.186	
	(d)4.Sınıf	205	3.139	.881	Toplam	1082.831	1197				
	Toplam	1198	3.066	.951							
E-öğrenmeden Kaçınma	(a)1.Sınıf	238	2.966	.899							
	(b)2.Sınıf	295	2.985	.827	G.Arası	3.390	3	1.130			
	(c)3.Sınıf	460	3.076	.775	G.İçi	804.289	1194	.674	1.678	.170	
	(d)4.Sınıf	205	2.950	.814	Toplam	807.679	1197				
	Toplam	1198	3.010	.821							
Tüm Ölçek	(a)1.Sınıf	238	2.992	.703							
	(b)2.Sınıf	295	2.986	.672	G.Arası	2.713	3	.904			
	(c)3.Sınıf	460	3.093	.650	G.İçi	544.969	1194	.456	1.982	.115	
	(d)4.Sınıf	205	3.044	.702	Toplam	547.682	1197				
	Toplam	1198	3.038	.676							

Tablo 51’de görüldüğü üzere sınıf değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonucunda anlamlı farklılık tespit edilmemiştir

5.2. Spor Eğitimi Kurumlarında Görev Yapan Akademik Personelden

Elde Edilen Bulgular:

Araştırmaya katılan akademik personelle yapılan görüşmelerde, yöneltile sorulara bağlı olarak cevaplar analiz edilmiştir. Yapılan yüklemeler aşağıda modellerle gösterilmiş ve değerlendirilmiştir.

1.Akademik Personelin Derslerde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinden Yararlanma Durumuna İlişkin Görüşleri

Akademik Personellerin bilgi ve iletişim teknolojilerini yararlanma durumunu tespit etmek için “*Derslerinizde bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanıyor musunuz? Ne şekilde yararlanıyorsunuz? Lütfen açıklayınız?*” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya ilişkin oluşturulan temaya ait alt temalar ve yükleme sayılarını gösteren model aşağıda verilmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. Birinci Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yüklemeye Sayılarını Gösteren Model

Şekil 1’de görüldüğü gibi Akademik Personellerin, derslerde bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma durumuna ilişkin görüşlerinde farklılıklar belirlenmiştir. Akademik Personellerin verdikleri cevaplar

incelendiğinde; akademik personellerin bilgi ve iletişim teknolojilerinden “telefon”, “bilgisayar ve internet”, “Microsoft programları”, “SPSS”, “projeksiyon” gibi teknolojilerden yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca “hepsinden yararlanıyorum” diyen 2 öğretim elamanı bulunmaktadır. Bu verilere göre bütün akademik personellerin derslerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden farklı araçlar yoluyla da olsa yararlandıkları söylenebilir. Araştırmaya katılan akademik personellerin bu soruya ilişkin olarak verdikleri cevaplardan bazıları aşağı da verilmiştir:

ÖE8E: *Yararlanıyorum. Dersin kapsam ve içeriğine uygun bir şekilde hazırlanmış görseller (grafik,şekil) ve programlar(spss,Microsoft ofis programları) kullanıyorum.*

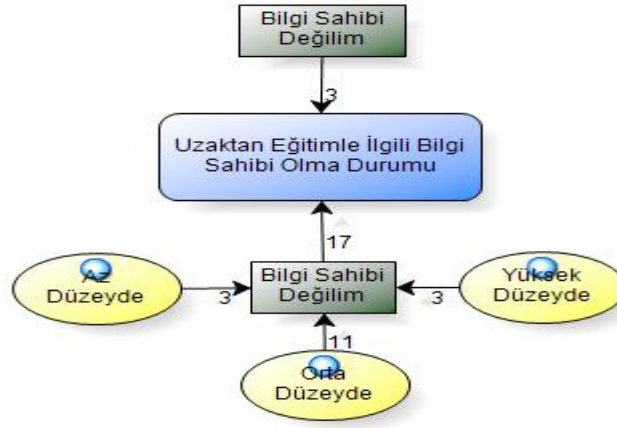
ÖE16E: *Evet. Projeksiyon cihazından, SPSS programından yararlanıyorum.*

ÖE11E: *Evet. Pc, Laptop, Tablet, Telefon, derslerde ve öğrencilerle iletişimde çok faydalı oluyor.*

ÖE19E: *Eğitim materyallerinin hepsini kullanıyorum.*

2. Akademik Personellerin Uzaktan Eğitim Konusunda Ne Tür Bilgiye Sahip Olma Düzeyine İlişkin Görüşleri

Bu kapsamda akademik personelle “Uzaktan eğitim konusunda ne tür bilgiye sahipsiniz? Lütfen açıklayınız?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya ilişkin oluşturulan temaya ait alt temalar ve yükleme sayılarını gösteren model aşağıda verilmiştir (Şekil 2).

Şekil 2. İkinci Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model

Şekil 2’de görüldüğü gibi akademik personellerin bu soruya verdikleri cevaplarda farklılık belirlenmiştir. Araştırmaya katılan akademik personelden 3’ü bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu soruya bilgi sahibiyim diyenlerden 3’ü “az düzeyde”, 11’i “orta düzeyde”, 3’ü de “yüksek düzeyde” bilgi sahipleri olduklarını ifade etmişlerdir. Bu cevaplara bakılarak akademik personellerin yüksek düzeyde bilgi sahibi olmadıkları, orta düzeyde bilgi sahibi oldukları söylenebilir. Araştırmaya katılan akademik personellerin bu soruya ilişkin olarak verdikleri cevaplardan bazıları şu şekildedir:

ÖE20E: *Herhangi bir bilgiye sahip değilim.*

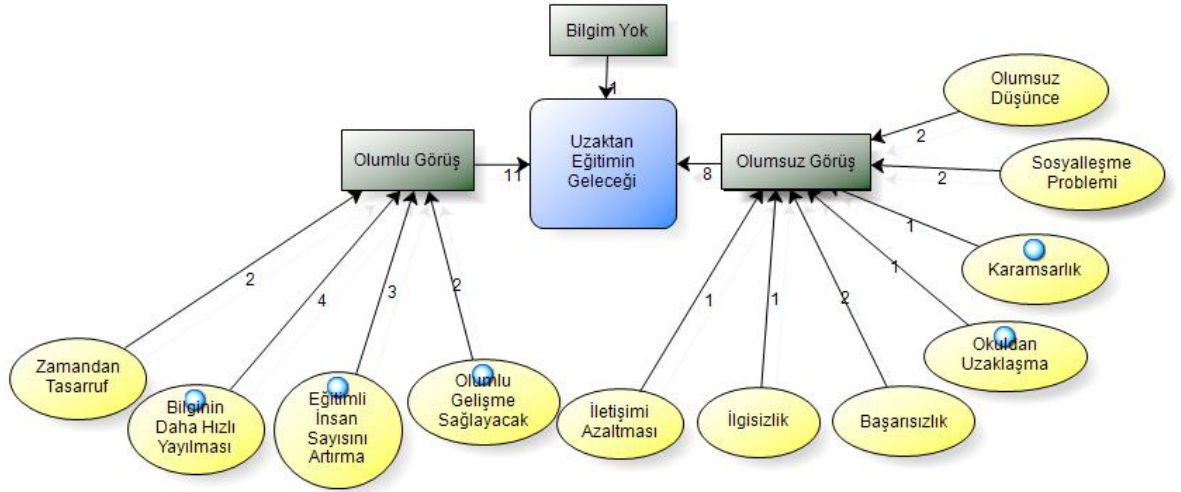
ÖE7E: *Öğrencilerin daha önceden kaydedilmiş videolar aracılığı ile gördüğü dersler, bilgisine sahibim.*

ÖE14E: *Öğrencinin kampüse gelmeden sanal ortamda canlı olarak ya da daha sonra istediği zaman izleyebileceği eğitimdir.*

ÖE19E: Uzaktan eğitim ile her türlü bilgiye sahibim. Sistemin işleyiş metodu hakkında bilgim var.

3.Akademik Personelin Uzaktan Eğitimin Geleceğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Görüşleri

Akademik personele, “Uzaktan eğitimin geleceğine yönelik görüşleriniz nelerdir? Lütfen açıklayınız?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya ilişkin oluşturulan temaya ait alt temalar ve yükleme sayılarını gösteren model aşağıda verilmiştir (Şekil 3).

Şekil 3. Üçüncü Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model

Şekil 3’de görüldüğü gibi, akademik personelin uzaktan eğitimin geleceğine yönelik düşüncelerine yönelik görüşler farklılık göstermektedir. Akademik personelin bu soruya verdiği cevaplar incelendiğinde; akademik personelin uzaktan eğitimin geleceğine yönelik görüşleri “ *Fayda sağlayacak*”, “ *zamandan tasarruf*”, “ *teorik derslerde fayda*” ve “ *sistemle entegre*” şeklinde

cevaplar vermişlerdir. Ayrıca akademik personeller “*fayda sağlamayacak*”, “*olumsuz sosyalleşme*”, “*iletişimde zayıflık*”, “*karamsarlık*”, “*okul atmosferinden yoksunluk*”, “*ilgisizlik*”, “*başarısızlık*” şeklinde yararsız olacağını belirtmişlerdir. Akademik personelden 1’i ise “*tahmin edemiyorum*” cevabını vermiştir. Bu verilere göre akademik personellerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerinde kısa sürede yaygınlaşacağı ve sistemle entegre olacağı söylenebilir. Araştırmaya katılan akademik personellerin bu soruya ilişkin olarak verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir:

ÖE19E: *Uzun vadede sistemin uzaktan eğitim ile entegre olacağını düşünüyorum.*

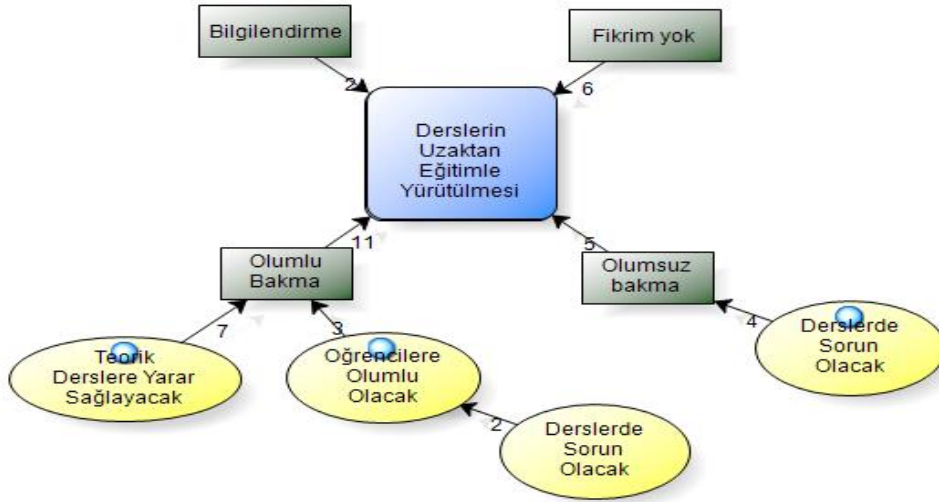
ÖE17B: *Sosyalleşme sürecini olumsuz etkileyip, okul ortamında öğrenilmesi gereken yaşantıların ötelenmesini ve sağlıksız nesillere sebep olabileceği kanaatindeyim.*

ÖE2E: *Gelişen teknolojisiyle birlikte bireylerin interneti çok etkin bir biçimde kullanması ve eğitim hayatıyla ilgili gelişimini de yine bir yönde uzaktan eğitim ile yapması bireyin okulda ve yolda harcayacağı zamanı daha farklı ve yaşamında kullanacağı bilgileri öğrenmesine daha katkı sağlayacağı kanaatindeyim.*

ÖE6E: *İnsanların iş yoğunluğu artması nedeniyle tercih edilme oranı yükselecektir.*

4) Akademik Personelin Derslerini Uzaktan Eğitim ile İlgili Yürütmeye Yönelik Görüşleri

Akademik personellerin derslerini uzaktan eğitimle yürütmeye yönelik görüşlerini tespit etmek için “*Derslerinizi uzaktan eğitimle ilgili yürütmeye yönelik görüşleriniz nelerdir? Lütfen açıklayınız.*” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya ilişkin oluşturulan temaya ait alt temalar ve yükleme sayılarını gösteren model aşağıdaki verilmiştir (Şekil 4).

Şekil 4. Dördüncü Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model

Şekil 4’de görüldüğü gibi akademik personellerin, derslerini uzaktan eğitimle yürütmeye yönelik görüşlerinde farklılık belirlenmiştir. Akademik personellerin bu soruya verdiği cevaplar incelendiğinde; öğretim elamanlarının dersleri uzaktan eğitimle yürütmeye yönelik görüşlerinde “*detaylı çalışma*”, “ *fayda sağlayacak*”, “*teorik derslerde*”, “*milli sporculara*” gibi ifadeler kullandıkları görülmüştür. Ayrıca akademik personeller eksileri olarak

“uygulamalı derslerde” ve “sorunlar yaratacak” ifadelerini kullanmışlardır. akademik personellerden 1tanesi ise “düşüncem yok” ifadesini kullanmışlardır. Bu verilere göre akademik personellerin derslerini uzaktan yürütmeye yönelik görüşlerinin olumlu olduğu ve detaylı çalışmayla geliştirilmesi gerektiğini belirttikleri söylenebilir. Araştırmaya katılan akademik personellerin bu soruya ilişkin olarak verdikleri cevaplardan bazıları aşağı da verilmiştir:

ÖE5E: Bazı dersler uzaktan eğitim için uygun olmayabilir. Uzaktan eğitime uygun olan dersler bu sisteme geçmesinin iyi olacağı düşüncesindeyim.

ÖE8E: Öğrenciye bire bir anlatılan derslerin daha etkili olduğuna inanıyorum. bu yüzden sınıf ortamı daha etkin olacaktır. Uzaktan eğitim olarak düşünmüyorum.

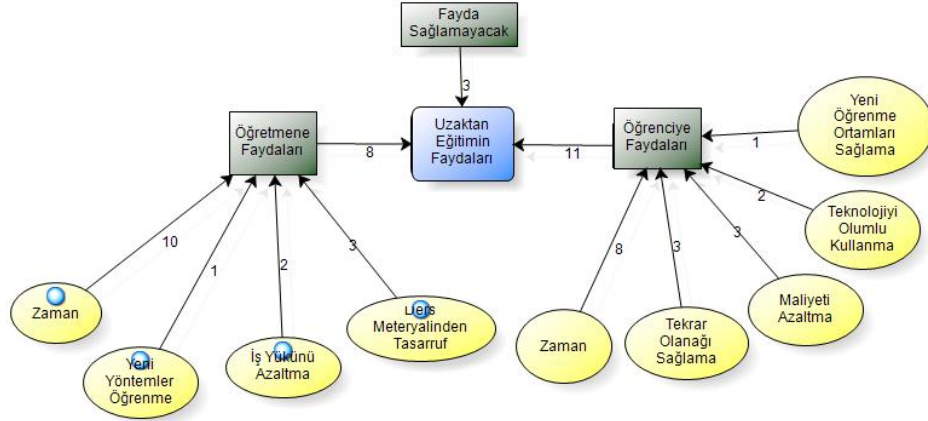
ÖE12E: Spor bilimleri alanında milli sporcuların derse katılımları açısından teorik derslerin hepsinde başarılı olacaktır.

ÖE10E: Teorik ve araştırma projeleri, workshop uygulamaları online olarak sunulabilir.

5)Akademik Personellerin Uzaktan Eğitim ile Verilecek Derslerin Kendilerine ve Öğrencilere Ne Gibi Faydalarının Olacağına İlişkin Görüşleri

Akademik personellerin, uzaktan eğitimle verilecek derslerin kendilerine ve öğrencilere ne gibi faydaları olacağına ilişkin görüşlerini tespit etmek için “Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin size ve öğrencilere ne gibi faydalarının olacağını düşünüyorsunuz? Lütfen açıklayınız?” Sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya

ilişkin oluşturulan temaya ait alt temalar ve yükleme sayılarını gösteren model aşağıdaki verilmiştir (Şekil 5).

Şekil 5. Beşinci Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model

Şekil 5’de görüldüğü gibi akademik personellerin, uzaktan eğitimle verilecek derslerin kendilerine ve öğrencilerine ne gibi faydası olacağına ilişkin vermiş oldukları cevaplar farklılık göstermektedir. Akademik personeller bu konuda kendilerine “zaman”, “yeni yöntemler”, iş yükü azalma” ve “materyal sıkıntısından kurtulma” faydalar sağlayacağını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrenciye ise “zaman”, “yeni yöntemler”, “olumsuz faktörlerde azalma”, “tekrarlama”, “maliyet”, “fırsat eşitliği”, “teknolojiyi faydalı kullanma” gibi faydalar sağlayacağını belirtmişler. Akademik personellerden 1 i ise “bir fayda sağlamayacak” demiştir. Bu verilere göre öğretim elamanlarının uzaktan eğitimle verilecek derslerin kendilerine ve öğrencilerine birçok alanda fayda sağlayacağı söylenebilir. Araştırmaya katılan akademik personellerin bu soruya ilişkin olarak verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir:

ÖE2E: Akademik personellerin yeni öğretim yaklaşımları, teknoloji, öğrenciye rehberlik etme, destek noktasında daha farklı yöntemler, uygulama noktasında kendini geliştirecekleri, öğrenciler için ise yeni öğretim materyalleri ve öğrenme etkinlikleri üst düzeye çıkmaktadır.

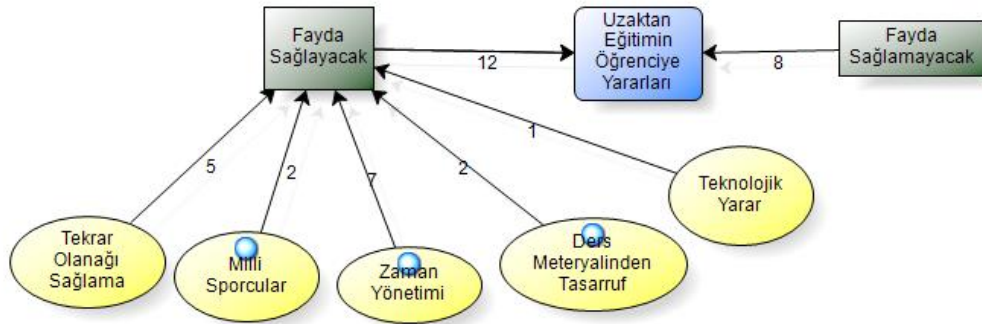
ÖE4E: Uzaktan eğitimle verilen derslerin akademik personeller üzerindeki iş yükünü azaltmak, sınıf, derslik, tesis, araç-gereç sıkıntısı çekilen bölüm ve fakültelerde ciddi anlamda yardımcı olacağını düşünüyorum.

ÖE6E: Zaman, maliyet, teknolojileri kullanma, fırsat eşitliği.

ÖE12E: Pek faydalarının olacağını düşünmüyorum.

6) Akademik Personellerin Uzaktan Eğitim İle Verilecek Derslerin Spor Bilimlerin de Uygulanmasının Öğrenciye Faydalarına İlişkin Görüşleri

Araştırma kapsamında akademik personele “Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin spor bilimlerin de uygulanmasının öğrenciye faydaları sizce nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya ilişkin oluşturulan temaya ait alt temalar ve yükleme sayılarını gösteren model aşağıda gösterilmiştir (Şekil 6).

Şekil 6. Altıncı Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model

Şekil 6’da görüldüğü gibi akademik personellerin uzaktan eğitim ile verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının öğrenciye faydalarına ilişkin

vermiş oldukları cevaplar farklılık göstermektedir. Akademik personellerin bu soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde; fayda sağlayacak durumlar arasında “istenildiğinde ulaşılabilir”, “teorik derslerde”, “profesyonel sporcularda”, “görsel anlatımın tekrarlanmasında”, “tekrarlamada”, “zamandan”, “web verimli kullanmada” ve “birçok alanda” gibi durumları ifade etmişlerdir. Ayrıca 8’i “fayda sağlamayacak” ifadesi kullanmıştır. Buna göre uzaktan eğitim ile verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının öğrenciye birçok farklı alanda fayda sağlayacağı söylenebilir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin bu soruya ilişkin olarak verdikleri cevaplardan bazıları aşağıdaki gibidir;

ÖE19E: *Teorik dersler ve uygulamalı derslerin teorik kısımlarının uzaktan eğitim ile olması öğrenci için her zaman ulaşılabilir bir bilgi kaynağı olması açısından önemlidir.*

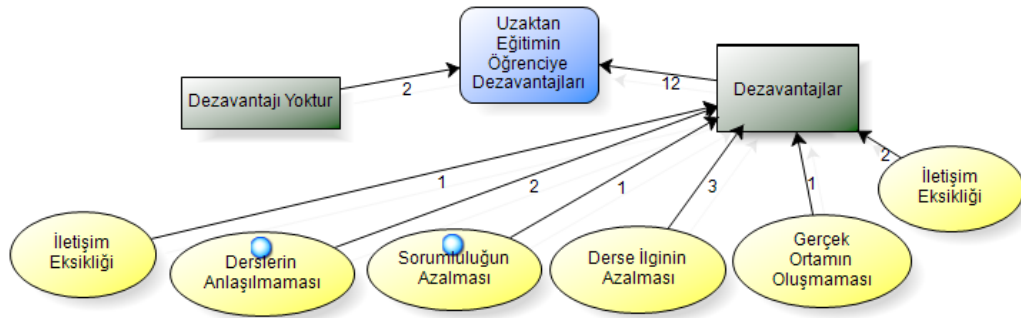
ÖE14E: *Faydası olacağını düşünmüyorum. Çünkü her ders uzaktan eğitime uygun olmayabilir. Tüm ders aktiviteleri saklanabilir olması ilerleyen yıllarda kullanabilmesi avantajı olabilir.*

ÖE10E: *Öğrenciler dünyadaki gelişmeleri daha iyi takip edeceklerdir. Bilgi ve kıyaslama yaparak teknoloji kullanımında kendilerini geliştireceklerdir.*

ÖE8E: *Spor bilimleri alanı çok geniş bir yelpazeye sahiptir. Bazı dersler açısından fayda sağlayabilir ancak özellikle performans dersleri ve uygulama dersleri açısından yetersiz kalacaktır.*

7) Akademik Personellerin Uzaktan Eğitim ile Verilecek Derslerin Spor Bilimlerin de Uygulanmasının Öğrenciye Dezavantajlarına İlişkin Görüşleri

Şekil 7’de görüldüğü gibi akademik personellerin, uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının öğrenciye dezavantajlarını tespit etmek için “Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin spor bilimlerin de uygulanmasının öğrenciye dezavantajları sizce nelerdir? Lütfen açıklayınız?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya ilişkin oluşturulan temaya ait alt temalar ve yükleme sayılarını gösteren model aşağıda verilmiştir (Şekil 7).

Şekil 7. Yedinci Soruya Yönelik Oluşturulan Temaya Ait Alt Temalar ve Yükleme Sayılarını Gösteren Model

Şekil 7’de görüldüğü gibi akademik personellerin uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının öğrenciye dezavantajlarına ilişkin verdikleri cevaplar farklılık göstermektedir. Akademik personellerin bu soruya verdiği cevaplar incelendiğinde; dezavantaj sağlayacak durumlar olarak “yüz yüze iletişim eksikliği”, “derslerin anlaşılmasında”, “sorumluluk”, “uygulanmalı derslerde”, “ilgisiz öğrencide uzaklaşma”, “derse ilgide azalma”, “okul ortamından yoksunluk”, “iletişimde azalma” ve “bilgisayar kullanımı” gibi cevaplar vermişlerdir. Ayrıca 2 akademik personel de “dezavantajı yoktur”

cevabını vermiştir. Bu verilere göre uzaktan eğitimin farklı açılardan bazı dezavantajları da olduğu söylenebilir. Araştırmaya katılan akademik personellerin bu soruya ilişkin olarak verdikleri cevaplardan bazıları aşağıdaki gibidir:

ÖE3E: *Derslerin anlaşılması hususunda problemler yaşanabilir. Konunun tam anlaşılabilir olabilmesi için bire bir görüşmeleri daha faydalıdır. Bire bir görüşme olmaması bir dezavantajdır.*

ÖE6E: *Uygulamalı derslerde beceriyi öğrenme ve öğretme noktasında dezavantajları olabilir.*

ÖE7E: *Ortak derslerin dışında bölüm derslerinde bir tür uygulama hali hazırda ilgisiz olan öğrenci profilini daha az görünür kılarak, ilgilerini arttırmak yerine daha da uzaklaşmalarına sebep olabilir. Eğitim süreçleri açısından dezavantajdır.*

ÖE2E: *Öğrenci açısından herhangi bir dezavantajı olmadığı kanaatindeyim.*

6.TARTIŞMA

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgulara ilişkin yorumlar yapılarak literatür bilgileri ışında değerlendirmeler yapılmıştır.

Uzaktan eğitim, öğreten ve öğrenen aynı mekan da bulunmasını gerektirmeden eğitim öğretim faaliyetlerinin yürütülmesine imkan sağlamaktadır. Uzaktan eğitim yöntemiyle uygulanmakta olan programlar hazırlanırken öncelikli amaç uzaktan eğitimin artı yönlerinden faydalanılması öncelikli amaç olmalıdır. Öğrencilerin alacakları eğitimle ilgili her türlü ihtiyacına cevap verilmesi sağlanmalıdır. Bu nedenle yükseköğretim düzeyinde değerlendirilecek olunursa akademik personel ve öğrencilerin görüşleri önem arz etmektedir.

6.1.Spor Eğitimi Gören Öğrencilerin Tutumlarına Yönelik Tartışmalar

Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde eğitim alan öğrencilerin Teknolojiye yönelik görüşleri incelendiğinde; kişisel özelliklerine bakıldığında; araştırmaya katılan öğrencilerin;

- ✓ Bilgisayarı kullanma konusunda çoğunluğun kendini orta düzeyde gördüğü,
- ✓ İnterneti kullanma konusunda kendilerini iyi düzeyde gördükleri,
- ✓ Çoğunluğun bilgisayarı 10 yılın üzerinde kullandığı,
- ✓ İnterneti 7-9 yıl arası çoğunun kullandığı,
- ✓ Günlük ortalama 0-1 saat bilgisayarı kullandıkları,
- ✓ Günlük ortalama 3-5 saat internet kullandıkları,
- ✓ İnterneti kullanmada İletişim kurma amacı olarak sıkça kullandıkları,

- ✓ İnterneti kullanmada sosyalleşmek için sıkça kullandıkları,
- ✓ İnterneti kullanmada eğlence ve oyun için bazen kullandıkları,
- ✓ İnterneti kullanmada araştırma ve bilgilendirme için sıkça kullandıkları,
- ✓ İnterneti kullanmada diğer amaçları için bazen kullandıklarına yönelik görüşlerin yer aldığı görülmektedir. Teknolojiye yönelik görüşleri doğrultusunda, her bir öğrencinin günlük minimum 1 saatini internet ortamında geçirdiği, internette geçirilen zamanın ise sosyalleşme, iletişim kurma, araştırma, eğlence, oyun ve diğer amaçlar için kullandıkları belirlenmiştir.

Öğrencilerin internet uygulamaları hakkındaki görüşlerine bakıldığında;

- ✓ Facebook'a fazla ilginin olmadığı,
- ✓ Twitter'ı öğrencilerin her iki öğrenciden birinin kullanmadığı,
- ✓ Instagram'ı çok sık kullandıkları,
- ✓ Messenger'ı çoğunluğun kullanmadığı,
- ✓ Skype'ı sadece 3'te 1'inin kullandığı,
- ✓ E-posta'yı her 4 kişiden 1'inin kullanmadığına yönelik görüşlerin yer aldığı tespit edilmiştir. Bu durum öğrencilerin sosyal medya hesaplarını kullanmaya uzak olmadıklarını, çoğunluğun sosyal medya da aktif oldukları söylenebilir.

Öğrencilerin öğrenme durumuna yönelik görüşlerine bakıldığında;

- ✓ Öğrencilerin sıkça bire bir öğrenmeye başvurdukları,
- ✓ Öğrencilerin yarısı yaparak yaşayarak öğrenmeyi çok sık kullandıkları,

- ✓ Öğrencilerin diğer öğrenme durumlarına bazen başvurduklarına yönelik görüş belirttikleri görülmüştür. Bu durumun genel alışkanlık ve imkanların etkisiyle halen devam ettiğini söylemek mümkündür.

Cinsiyet değişkenine göre erkek öğrenciler ve kadın öğrencilerin sonuçlarına bakıldığında, istatistikler arasında anlamlı farklılıklar görülmüştür. Erkek öğrencilerin alt boyut puanları ve kadın öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 47). Erkek öğrencilerin e-öğrenmeye yönelik tutumlarının fazla olması, erkek öğrencilerin bayan öğrencilere oranla fazla ılımlı olması ve e-öğrenmenin faydalarının daha iyi bildiklerinden dolayı imkan zamanı iyi kullanmada daha olumlu yaklaştıkları şeklinde düşünülmektedir. Tekinarslan (72)'in çalışmasında, erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre internet tabanlı öğrenmeye yönelik daha olumlu sonuç gösterdiklerini belirtmiştir. Örneğin, temel teknoloji yeterlikleri ve cinsiyet hususunda erkek öğrenciler lehine elde edilen bulgular daha öncesinde de yapılan benzer şekildeki çalışmalar araştırma bulgularını (73, 74, 75, 76) destekler niteliktedir. Bu çalışmaların aksine çalışmalar olduğu da görülmektedir. Demir (77)'in yaptığı çalışma da öğretmen adaylarının, e-öğrenme araçlarını kabul düzeylerinde cinsiyetin anlamlı bir etkiye sahip olmadığını ortaya koymaktadır. Yani, e-öğrenme araçlarının kullanımında erkeklerin ve kadınların benzer seviyede kullanım gösterebilecekleri söylenebilir. Bu sonuç, Kışla (78) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla tutarlılık göstermektedir.

Araştırma grubunun yaş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan testte istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır (Tablo 48). Bu sonuca benzer başka bir çalışma da ise Kılınc

(79)'in yaptığı e-öğrenmenin etkililiğini ölçmeye yönelik çalışmasında da ön test ve son testte istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırma grubunun medeni hal değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir. EÖY alt boyutunda ise gruplar arasında (evli, bekar, ve dul) istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Tablo 49). Evliler, bekarlar ve dullar arasında e-öğrenmeye yatkınlıkları arasında anlamlı farklılıkların olmasının nedeni araştırma grubunun aile yaşantılarıyla ve üniversite eğitimlerini aksatmamaya yönelik düşüncelerinden dolayı olduğu varsayılmıştır. Kılınç(79)'ın yaptığı araştırma da, Uzaktan Eğitim Merkezi İlahiyat Lisans Tamamlama Programı İslam Ahlak Felsefesi dersine katılan öğrencilerin ön ve son uygulamada medeni durumları açısından İslam Ahlak Felsefesi dersinin başarı testinde anlamlı farklılık göstermediğini belirtmiştir.

Araştırma grubunun eğitim aldıkları bölümlere göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. E-öğrenmeye yatkınlık alt boyutunda ise öğrencilerin eğitim aldıkları bölümler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar görülmüştür (Tablo 50). Spor yöneticiliği bölümündeki öğrencilerin antrenörlük eğitimi ve rekreasyon bölümündeki öğrencilere göre e-öğrenmeye yönelik tutumlarındaki farklılıkların olmasının nedeni doğal karşılanmalıdır. Çünkü, her bölümde spor eğitimi alan öğrencilerin görüşlerinin farklı olmasının nedeninin bölümlerin farklı müfredata sahip olmasıyla alakalı olduğu düşünülmektedir. Konuyla alakalı bölümlere göre yapılan diğer çalışmalar incelendiğinde şu sonuçlara varıldığı görülmüştür: Demir (77)'in e-öğrenme araçlarının kabul düzeylerini incelediği çalışmasında, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının e-öğrenme araçlarıyla ilgili algılanan fayda, algılanan kullanım kolaylığı,

kullanımına yönelik tutum, kullanımına yönelik niyetlerinde öğrenim gördükleri bölüm değişkeni bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur. Özgür (80)'ün eğitim fakültesinde yürüttüğü araştırmasında öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ile medya teknolojiye yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak bir farklılık tespit etmiş ve tespit edilen bu farkın Yabancı Diller Eğitimi ile Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler lehine olduğunu belirtmiştir. Benzer biçimde Abdullah ve ark (81) yaptıkları çalışmada Sanat ve Fen bilgisi öğrencilerinin teknolojiye yönelik tutumlarının istatistiksel olarak farklılaştığını ve bu farkın fen bilgisi öğrencilerinin lehine olduğunu ortaya koymuşlardır.

Yukarıdaki bulgular ve önceden yapılan araştırmalar göstermiştir ki bilişim teknolojisi hızla gelişmekte olup önümüzde ki yıllarda da kendini yenileyip kullanılmaya devam edecektir. Bundan dolayı yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi, katlanarak artan küresel bilgi miktarına cevap verebilecek dinamik bir yapıya sahip olmalıdır. E-öğrenmeye yönelik spor eğitim sistemlerinin kaliteli bir şekilde uygulanabilmesi için öğrencilerin bilgisayar okur-yazarlığına da sahip olması gerekmektedir. Yapılan bu araştırmalar sonucunda, araştırma grubunun bilişim teknolojilerine yönelik yatkınlıklarının da yeterli düzey de olduğu düşünülmektedir. Öğrenciler üzerinde yapılacak sonraki araştırmalarda öğrencilerin e-öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluklarının ve tutumlarının sebeplerinin daha yoğun anlaşılması ve daha detaylı incelemeler yapılması için nitel verilerden de faydalanılabilir. Bu araştırmanın, spor eğitimi yaşam tarzlarında olumlu e-öğrenme tecrübesini çoğaltacak ve sporcu öğrencilerin öğrenme düzeylerine olumlu yönde katkı sunacaktır. Bu nedenle iyi düzeyde, e-

öğrenme tecrübesini artıracak kaliteli e-öğrenme imkanları oluşturularak sürecin spor eğitimi veren araştırmacılar tarafından takip edilmesi e-öğrenme araştırmalarının kalitesinin artırılmasında da katkı sağlayacaktır.

6.2. Spor Eğitimi Kurumlarında Görev Yapan Akademik Personellerin Görüşlerine Yönelik Tartışmalar

Bu bölümde de, spor eğitimi kurumlarında görev yapan akademik personellerin bulgular bölümünde verilen veriler literatür ışığında tartışılmış ve öneriler sunulmuştur. Akademik personellerin derslerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma durumları farklılık göstermiştir (şekil 1). Akademik personellerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmada Microsoft Office programlarını sıklıkla kullandıkları görülmüştür. Akademik personellerin, derslerini anlatmada projeksiyon cihazına fazlasıyla ihtiyaç duyduklarını ve projeksiyon cihazıyla sunum yaparak anlattıklarını ifade etmişlerdir. Bilgi ve iletişim teknolojileri ders anlatmanın dışında öğrenciyle daha sık iletişim kurabildiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin konuyu kavraması ve zaman yönetimi açısından da çok faydalı olduğunu savunmuşlardır. Memmedova ve Seferoğlu (82), konuyla ilgili görüşlerini şu şekilde açıklamışlardır: Kişilere bilgi okuryazarlığı yeteneği kazandırılması, bir tek bilgi okuryazarlığı eğitim programlarının düzeltilmesiyle değil, bu programları başarılı bir şekilde öğrenme ortamına entegre edecek ve bu öğrenme sürecinde öğrencilere rehberlik edebilecek öğretmenler vasıtasıyla gerçekleştirilebilecektir. Öğrenme ortamları ile ilgili yapılan düzenlemeler, sadece hazırlanan programın içeriği, yöntemi veya teknolojisi ile değil, aynı zamanda öğretmenin bu hususlarda olumlu davranışları ve yeniliği kabul edip uygulamaya dönüştürmesiyle olumlu sonuçlar vermektedir.

Demirel (83), bu konu da Őu g6r6Őlere yer vermiŐtir: 6Đretmenin sınıf y6netimi becerilerinden bahsederken 6Đretim teknik ve y6ntemlerinden yararlanma alt baŐlıĐı altında, teknik ve y6ntemleri kullanmanın yanında ona uygun araç- gereç ve son bilgi iŐlem teknolojilerinden internetten ve bilgisayardan yararlanma ve bunları sınıf içerisinde kullanma, 6Đretmen de bulunması gereken mesleki nitelikler arasında yer aldığını belirtmiŐtir. Rıza (84)'ın yaptığı araŐtırmaya g6re bilgi ve iletiŐim teknolojilerinin eğitim amaçlı kullanımı, 6Đrenci baŐarisını arttırmak, 6st d6zey d6Őunme, iŐbirlikçi çalıŐma ve problem ç6zme becerilerini geliŐtirmek, sınıf ortamında yapılması pahalı ya da tehlikeli etkinlikleri d6zenlemek, sanal misafirlerden bilgi almak ve fırsat eŐitliĐi sağlamak gibi birçok yarara sahiptir. Son olarak Usluer ve ark.(85)'nın yaptığı araŐtırmalarda da Bilgi ve İletišim Teknolojileri sayesinde 6Đrencilerin baŐarılarının ve becerilerine olumlu y6nde etkilediği belirtmiŐlerdir.

Akademik personellerin uzaktan eğitim konusunda farklı ve orta bilgiye sahip oldukları g6r6lmüŐt6r (Şekil 2). Akademik personeller genel olarak uzaktan eğitimin, y6z y6ze olmadığını 6Đrencinin istediği zaman da ve yerde internet 6zerinden bilgiye sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca bazılarının çok fazla bilgiye sahip olmadıklarını ve birkaç akademik personelinde desteklemediklerini belirtmişlerdir. Bu konuyla ilgili Kaya (86)'nın, uzaktan eğitime bakıŐı aynı fırsatlara sahip olunmamasına 6nemli oranda ç6z6m sunan, isteyen kişilere 6m6r boyu eğitim fırsatı sağlayan, akabinde eğitimin bireysel ve toplumsal hedeflerin yerine getirilmesinde faydası olan, eğitim teknolojilerinden yararlanmaya ve daha çok insanın kendi kendine 6Đrenmesine dayalı olan bir disiplin olduğunu belirtmiştir. Berk (87) ise bu konuyla ilgili çalışmasında olan ifadeleri ise bu

zamandalar da Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin hızlı bir biçimde gelişmesi ile geleneksel olarak kabul edilen ve kullanılmakta olan metotlarda değişmektedir. Öğrenmenin birçok alanında planlı veya plansız bir biçimde, bilerek veya bilmeyerek insanların uzaktan eğitime olan ilgisinin artmaya başladığı ve etkin bir biçimde kullandığı bilinmektedir. Bazen insanların, uzaktan eğitime olan algıları olumsuz olmasına rağmen, meslekleriyle ilgili bir videoyu sosyal paylaşım sayfalarında görmesi sonucunda konuya olan yatkınlığı artmakta ve asenkron (eş zamansız) bir uzaktan eğitim materyalinden yararlanmaktadır. Tekrar bilişim alanında kullanıcıların birbirleriyle değişik yazılımların sunduğu fırsatlarla etkileşim kurup sorunları çözebilmektedirler. Uzak masaüstü teması kurarak, kullanıcı kişiler bir hususu bilgisayar ekranında uzaktan el atarak öğrenme, sorun giderme gibi faaliyetlerini yapabilmektedirler. Bu emsallere de bakarak bireylerin değişik alanlardaki öğrenme ihtiyacı duymaları ve geleneksel öğrenme stilleri ile gerçekleştiremedikleri öğrenmeler günümüzde sadece uzaktan eğitim aracılığıyla gerçekleşebileceğini belirtmektedir. Bazı araştırma sonuçlarına göre de, bu zamandaki eğitimcilerin ve şu anda eğitim-öğretim hizmeti veren öğretmenlerin bilgi teknolojileri hakkında bilgi sahibi olmadıklarını veya bu konuyla ilgili çok az bilgi sahibi olduklarını göstermektedir (88). Bu nedenle eğitimcilerin ve öğretmenlerin, bilgi teknolojileri hakkında bilgilendirilmeleri, bilgilerini de devamlı olarak geliştirmeleri ve eğitim-öğretim alanlarında kullanmaları zorunlu hale gelmektedir (46).

Akademik personellerin uzaktan eğitimin geleceğine yönelik görüşleri incelendiğinde kısa sürede geniş kitleye yayılacağını ifade ettikleri tespit edilmiştir (Şekil 3). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin artmasıyla ilerde daha çok

yaygınlaşacağını belirten öğretmenler, ileri de daha çok kullanılacak öğretim modeli olduğunu belirtmişler. Konuyla ilgili Kılınç (79), hayat boyu öğrenmenin vazgeçilmez olduğu yüzyılda dünyada hızlı ve yoğun toplumsal, teknolojik ve ekonomik gelişimlere paralel olarak, fiziksel ve zaman yetersizliği gibi sebeplerle eğitime devam etme fırsatı olmayan kişilere, eğitim alabileceği uygun imkanları sağlamak ve öğrenimde fırsat eşitsizliğini kaldırmak ülkelerin en mühim sosyal politikaları arasında yer aldığını belirtmiştir. Bu durum da uzaktan eğitimin gelecekte daha çok yayılacağını göstermektedir.

Akademik personellerin derslerini uzaktan eğitimle yürütmeye yönelik görüşleri incelendiğinde teorik derslerde fayda sağlayacağını belirttikleri görülmüştür (Şekil 4). Bunun yanı sıra her dersin uzaktan eğitimle yürütülemeyeceği, uygulamalı derslerde dezavantaj sağlayacağını belirtmişlerdir. Ayrıca akademik personeller çağın teknolojik gelişmelerine ayak uydurması gerektiğini ve teknolojik gelişmelerle değişen öğrenci profillerini göz önünde bulundurarak sürekli kendini yenilemesi gerektiğini savundukları görülmüştür. Ögüt(89) yapmış olduğu çalışmasında şu görüşleri paylaşmaktadır: Yeni nesli bu tür ortama hazırlayacak olan öğreticiler, değişen yeni görevlerini yadırgamamalıdır. Öğreticiler hizmet öncesi ve hizmet içi kurslarla beraber artık kaçınılmaz duruma gelen çağın gerekli kıldığı bilgisayar destekli öğretim ve nasıl öğretilmesi hakkında bilgi sahibi olmak zorundadır. Yıldız (90) ise yaptığı çalışmasında şu görüşleri dile getirmiştir: Çalışmasında senkron uzaktan öğrenme ortamlarında tecrübe kazanan katılımcılar, ileri zamanda bu sistemlerden yararlanmak istemektedirler. Bu sistemlerin bütün eğitim aşamalarındaki öğretmenlere tanıtılması ve kullanılmasının özendirilmesi, uzun vadede olabilecek

teknolojik yeniliklerin öğrenme ortamlarına hızla bir şekilde entegre edilmesine destek olacaktır. Senkron uzaktan öğrenme ortamlarında tecrübe yaşayan katılımcılar da senkron uzaktan eğitim sistemlerinin kullanımının fazlalaşacağını düşünülmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı değişme ve gelişme ülkemizde de aynı sürat da kullanılmaya başlanması için senkron uzaktan eğitim ve uzaktan eğitim uygulamalarıyla ilgili bir kamuoyu oluşturmak gereklidir.

Akademik personelleri uzaktan eğitimle verilecek derslerin kendilerine ve öğrencilerine zaman ve mekan kısıtlaması açısından çok faydalı olacağını belirtmişlerdir (Şekil 5). Hızlı etkileşim ve bilgi alışverişi için ayrıca faydaları olacağını belirtmişlerdir. Şakar (91) konuyla ilgili şu görüşlere yer vermiştir: Uzaktan eğitimle yüz yüze eğitim arasında olan en büyük iki fark, öğrenci ve öğretmen arasındaki mekân ve zaman engelini ortadan kalkmasıdır. Toplumda bulunan bütün bireylerin eğitim fırsatlarından hayat boyu faydalanabilmelerinin olanaklı kılınması, eğitimin toplumsal ve bireysel amaçlara yardım da bulunmasını ve eğitimin coğrafi sınırlarını, eğitim için kullanılacak medyayla beraber çok geniş topluluklara ulaşmasını sağlamak, öte yandan örgün ve geleneksel öğretimin oluşturduğu yüksek harcamaları aşağıya çekerek eğitimde fırsat eşitliği sağlamaktır. Kaya (92) ise konuyla ilgili şu görüşlere yer vermiştir: Uzak mekânların ulaşım problemlerine çözüm bulması, eğitimde fırsat eşitliği sağlanması, engellilere ve birçok nedenle eğitim alamamış veya yarıda bırakmış olan kişilere şans tanınması, yaşam düzenini bozmadan zamanı ekonomik kullanımını sağlanması, öğrencilerin kendi kendilerine eğitimi gerçekleştirmesine yardım sağlanması, uzaktan eğitimin cazibesini ve gelişimini artırmaktadır.

Akademik personellerin uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerin de uygulanmasının öğrenciye faydaları olarak en çok zamandan tasarruf sağlayacağını belirtmişlerdir (Şekil 6). Ayrıca maliyet, fırsat eşitliği, teknolojilere yatkınlık ve kullanma becerileri sağlama gibi faydaları olacağını belirtmişlerdir. Uşun (17) yaptığı çalışmada, konuyla ilgili şu görüşlere yer vermiştir: Bireysel, yaşam boyu, sürekli ve bağımsız öğrenme fırsatı sağlar. Öğrenme sorumluluğunun kişide olması, insanların bilgiye ulaşma ve girişimcilik taraflarını ve kendi kendilerine karar verme kabiliyetlerini geliştirir. Öğretme ve öğrenme süreçlerinde; öğrenme ve öğretme ortamı, öğretim amaçları, öğrenim yaşı, yöntem ve teknikleri vb. yönünden çeşitlilik ve esneklik sağlar. Bazı öğretim üyeleri ise fayda sağlamayacağını belirtmişlerdir. Ural (93) yaptığı çalışmada, öğrencilerin uzaktan eğitim sistemine ve teknolojilerine karşı olumlu tutum sahibi olmadıklarını hatta öğrencilerin, uzaktan eğitimin bireysel öğrenmeyi desteklemektedir düşüncesine katılmadıklarını belirtmişlerdir. Buna karşılık Aydın (94), Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi'nde 56 öğrenciyle gerçekleşmiş olduğu video konferans tabanlı uzaktan eğitim uygulamasında, öğrencilerin çoğunun eğitimcilere, içerik ve uygulanan stratejiye karşı pozitif yönde tutumda oldukları tespit edilmiştir. Ojo ve Olakuluhin (95) çalışmada, Nijerya'daki üniversite öğrencilerinin açık uzaktan eğitime yönelik tutumlarının ve de görüşlerinin genel olarak pozitif eğilimde olduğunu belirlemişlerdir.

Akademik personeller uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerin de uygulanmasının öğrenciye dezavantajının uygulamalı derslerde fayda sağlamayacağını söyledikleri görülmüştür (Şekil 7). Yüz yüze etkileşimin etkili olmadığını ve ayrıca asosyalliğin çoğalacağını belirtmişlerdir. Swan (96) yapmış

olduđu çalıřmasında řu bilgilere yer vermiřtir: Hazırlanan bu uygulama ile ilgili ğrenci dūřuncelerinden elde edilen cevaplar dođrultusunda öğrencilerin uygulama hakkında olumsuz grūřlerinin fazla olması göze çarpmaktadır. Bu olumsuz fikirler arasında, eđitmenle ğrenci arasında yūz yūze iletiřim eksikliđinden dolayı bir takım sorunların derse olan ilgi ve alakayı azalttıđına dair dūřunceler yer almaktadır. Etkileřimin uzaktan eđitimdeki önemi literatūrede sık sık vurgulanmaktadır. Yapılan alıřma sonrasında öğrencilerin sahip olduđu iletiřimle ilgili olumsuz fikirler, Moore (97) ve Ali, Ramay ve Shahzad (98)'nin çalıřmalarında belirttiđi uzaktan eđitim yönteminin etkisi ve bařarısında, eđitimci ve ğrenci arasında iletiřim durumu ortaya çıkan etkileřimin önemli rolūnū olduđu grūřūyle tutarlılık göstermektedir. Uzaktan eđitim programıyla gerçekleřtirilen eđitim-đretim çalıřmalarında, öđretici-đrenci arasındaki etkileřimi etkileyen bir takım faktörlerin bulunduđu belirtilmektedir. Bu faktörlerden biri de ğrenci-öđretici arasında yūz yūze etkileřimin olmamasından kaynaklı endiřelerin öğrencilerin öđrenmeleri ūzerine olan etkileriyle açıklanabilir (99, 100). Nitekim arařtırma boyutunda ortaya çıkan “đretmenle yūz yūze olmadıkça derse adapte olmakta problem yařıyorum” ve “ders sorumlusu ile sınıf içinde yūz yūze olmayınca dikkatim dađılabiliyor” řeklindeki ğrenci fikirleri senkron olarak gerçekleřtirilen uzaktan eđitim sūrecinde yařanılan problemleri ortaya çıkarmaktadır. Berge (101) ve Jin (100), uzaktan eđitim ortamlarında eđitimcilerden anında dnūt alınmaması durumu öğrenciler arasında bir takım sorunlar yařanmasına sebep olabileceđi řeklindeki sonucu arařtırmamız boyutunda elde edilen verileri destekler niteliktedir.

Genel olarak araştırmanın sonuçları incelendiğinde akademik personellerin derslerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlandığı görülmüştür. Uzaktan eğitim konusunda yarından fazlasının yüzeysel olarak bilgi sahibi olduğu görülmekte, belli bir kısmının da hiçbir bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir. Uzaktan eğitimin geleceğine yönelik görüşlerinde ilerleme kat edeceği ve sistemle entegre olacağını söyledikleri görülmüştür. Fakat bazı akademik personeller ise problemler yaratacağı ve faydalı olmayacağını belirtmişlerdir. Derslerini uzaktan eğitimle yönetmeye yönelik belirttikleri görüşler arasında bazı akademik personellerin uzaktan eğitimle yürütmek istemediği görülmüş ancak çoğunluğun teorik derslerde olabileceğini ve fayda sağlayacağını belirttikleri görülmüştür. Uzaktan eğitimle verilecek derslerin kendilerine ve öğrencilerine sağlayacağı faydalar arasında zaman , mekan, materyal sıkıntısını gidereceğini belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının faydaları olarak da aynı şekilde zamandan tasarruf, teorik derslerde ve milli sporcuların eğitimlerinde aksama sağlamayacağını belirtmişlerdir. Dezavantajları olarak da etkileşim de sıkıntılar, asosyal öğrenciler, derslerin anlaşılması gibi problemler yaratacağını belirttikleri görülmüştür. Sonuç olarak, Spor Bilimleri Fakültesi'nde uzaktan eğitimin faaliyetinin etkili bir şekilde yerleşmesi ve uygulanması için öncelikli olarak akademik personellerin detaylı ve derinlemesine eğitim verilmesi gerekmektedir. Akademik personellere verilecek eğitim öğrencilerin uzaktan eğitime olan bakış açılarını ve derse yaklaşımlarını büyük oranda etkileyecektir. Ayrıca spor eğitimi gören öğrencilere e-öğrenme hakkında özendirici ve teşvik edici seminerler verilip, e- öğrenmenin faydalarının bilincine varmaları için de

gerekli çalışmalar yapılmalıdır. E-öğrenmenin Spor Bilimleri Fakóltesi'nde teorik derslerde zamandan ve mali açıdan büyük fayda sağlayacağı için spor eğitimi kurumlarına katkı sağlayacağından, bu kurumlara büyük görev düşmektedir. Akademik personellerin uyum süreçlerinin tamamlamasında, öğrencileri bilinçlendirme de ve bulunan kurumun gerekli alt yapının oluşmasında spor eğitimi kurumlarının desteği önem arz etmektedir. Çünkü e-öğrenme spor eğitimi kurumlarının ve üniversitelerin kalitesinin artmasında ve de gelişmesinde önemli bir katkıya sahip olacağı düşünölmektedir. Buna ek olarak, e-öğrenmeye yönelik spor eğitimi, öđđün eğime seçenek olarak değil, destekleyici bir unsur olarak görölmelidir. Dolayısıyla, teknolojinin her geçen gün tüm hızıyla geliştiği günümüz akademik personellerinin ve eğitim alan öğrencilerin verimli ve yaratıcı bir ortamda çalışmalarını sürdürmelerini; üniversitedeki bilimsel faaliyetlerin kalitesinin artmasını sağlaması için spor eğitimi kurumlarının, daha esnek, daha hızlı olabilmek ve sürekli yeni beceriler kazanabilmesi için e-öğrenmeyle entegre olmalı ve etkin bir şekilde kullanılmalıdır.

7. KAYNAKLAR

- 1) Webster F. Theories of the Information Age. 2. Basım. S. 30. Routledge, 2001.
- 2) Morgan C. Psikolojiye Giriş, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayınları, 1993.
- 3) Özden Y. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 2002.
- 4) Kör H. Çataloğlu E. Erbay H. Uzaktan ve Örgün Eğitimin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisinin Araştırılması. Gaziantep University Journal of Social Sciences (<http://jss.gantep.edu.tr>) 2013; 12 (2) Technology Special Issue: 267-279.
- 5) Akkoyunlu B. Öğretmenlerin İnternet kullanımı ve bu konudaki öğretmen görüşleri: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2002: 1-8.
- 6) Becker HJ. Ravitz J. The Influence of Computer and Internet Use on Teachers' Pedagogical Practices and Perceptions. Journal of Research on Computing in Education, 1999: 31(4): 356-384.
- 7) Yılmaz B. Türkiye'nin Bilgi Toplumu Politikasında Kütüphane Kurumuna Yaklaşım. Bilgi Dünyası, 2010; 11(2) : 263-289.
- 8) Arslan Ö. Öğrenmenin Yeni Yolu: E-öğrenme, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2006; 6 (2): 121-131.
- 9) Duran N. Önal A. Kurtuluş C. E-öğrenme ve Kurumsal Eğitimde Yeni Yaklaşım Öğrenim Yönetim Sistemleri, Bilgi Teknolojileri Kongresi IV, Akademik Bilişim, Bildiriler Kitabı. 2006: 97-101.
- 10) Öztürk MF. Talas M. Sosyal Medya ve Eğitim Etkileşimi. Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks, 2015; 7(1) : 101-120.

- 11) Mutlu ME. Yılmaz R. Öztürk C. ve Özöğüt Ö. Dünyanın en büyük on açık üniversitesinde internete dayalı eğitim uygulamaları, BTIE'2000 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Sempozyumu, Ankara, 2000.
- 12) Berge ZL ve Clark T. Virtual schools: Planning for Success. New York, NY: Teachers College Press. 2005.
- 13) Yalçın-tepe FD. Eğitim kurumlarında teknoloji ile değişim: bir yüksek öğretim kurumu örneği. İstanbul, 2015.
- 14) Balaban ME. <http://erdalbalaban.com.tr>. <http://erdalbalaban.com.tr>: http://erdalbalaban.com.tr/wpcontent/uploads/2012/12/UE_UzaktanE%C4%9Fitim_EB.pdf 22 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir, 2012.
- 15) Ertuğrul E. Uzaktan eğitim nedir? Uzaktan eğitimin kurumsal ilkeleri, yöntemleri, kullanım alanları, amaçları, faydaları, teknikleri nelerdir? Birinci Uzaktan Eğitim Sempozyumu. Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı. 15-16 Kasım, Ankara. 7-14, 1999.
- 16) Alkan C. Açık öğretim: uzaktan eğitim sistemlerinin karşılaştırılması olarak incelenmesi. Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 1987; No.137.
- 17) Uşun S. Uzaktan eğitim, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 1.Basım, 2006; s.11-21.
- 18) Ayvazreis Z. Dünyada ve Türkiye'de Uzaktan Eğitim Uygulamaları. XII. Eğitim Bilimleri Kongresinde sunulan bildiri. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bildiri Özetleri Kitabı, Ankara, 2003.

- 19) Milli Eğitim Bakanlığı. Uzaktan Eğitim. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (<http://egitek.meb.gov.tr/kapaklink/uzaktanegitim/uzaktanegitim.html>, 11 Ekim 2010 tarihinde erişildi), 2002.
- 20) Çukurova Üniversitesi. Uzaktan Eğitimin tanımı. Enformatik Bölümü & BBUAM, Çukurova Üniversitesi. <http://e.cu.edu.tr/tanitim/distEdu.asp>, 07 Kasım 2018 tarihinde erişildi, 2007.
- 21) Çamlıfıdan M. İnternete dayalı uzaktan eğitim ve uzaktan hizmet içi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi hakkında öğretmen görüşleri (Tuzla örneği). Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- 22) Özer B. uzaktan eğitim programlarının öğrenci ve öğretim üyesi görüşleri açısından değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet baysal Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bolu, 2011.
- 23) Cebeci Z. “Türkiye Ulusal E-Üniversitesi için Bir Model Çalışması”, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi, 2004; Sayı 13,No:2 s.75.
- 24) Beydağ Ü. Önal A. “Uzaktan Öğrenim Tasarımının Ana Hatları”, Bilgi Teknolojileri Kongresi IV, Akademik Bilişim 2006, 9-11 Şubat 2006, Bildiriler Kitabı, s. 5-10, 2006.
- 25) Sharples M, Taylor J. Vavoula G. Towards a Theory of Mobile Learning. In Proceedings of mLearn 2005 Conference, Cape

Town,SouthAfrica.<http://www.mlearn.org.za/CD/papers/Sharples%20Theory%20of%20Mobile.pdf>, 2005.

26) Yaman E. Hamedoğlu MA. Bilgisayarlı Öğretim ,I.Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu, 28-30 Kasım, Sakarya, 2001.

27) Şahin MC. Web Tabanlı Öğretimde Etkileşim, Akademik Bilişim 2003, 3-5 Şubat 2003, Çukurova Üniversitesi, Adana, s. 45-49, 2003.

28) Noe A. Raymond İnsan Kaynaklarının Eğitim ve Gelişimi, (Çev.: Canan ÇETİN), Beta Yay. NO:938, İstanbul, .s. 229, 1999.

29) Şahin Z. E-Öğrenme Yatırım Getirisini Nasıl Artırıyor?, 2006.

30) Nemli E. E-öğrenme: Kurumsal Eğitim ve Geliştirmede Bir Devrim, First International Conference on Innovations in Learning for the Future: E-learning, Ed. Mesut Yalvaç, Sevinç Gülseven, İstanbul University Rectorate Publication, İstanbul, Turkey,October. 2004; 26-27, s.681-68

31) <http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/388170.asp>, 05.08.2013.

32) Welsh ET. E-learning:emerging uses, empirical results and future directions, International Journal of Training and Development, Blackwell publishing Ltd.,Vol.VII, No:4, .2003; 248.

33) Semiz T. Sağlıkta E-öğrenme kabul ve kullanımını etkileyen faktörler. Sakarya, 2013.

34) Kaba GD. Elektronik tabanlı E-öğrenmenin İşletmelerde Kullanımı, Etkinliği ve Bir Uygulama, Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005.

- 35) Özen Ü. Karaman Selçuk, İşletmelere için bir E-Learning Sistemi Geliştirme Modeli, <http://ab.org.tr/ab03/tammetin/98.doc>, 06.08.2013.
- 36) Hacettepe Üniversitesi. Uzaktan Eğitim. (http://www.bote.hacettepe.edu.tr/wiki/index.php/Uzaktan_Egitim, 15 Aralık 2009 tarihinde erişildi), 2009.
- 37) İşman A. Uzaktan Eğitim. Ankara: Pegem Akademi, 2008.
- 38) Çetiner MH. Gencil Ç. Erten YM. İnternete dayalı uzaktan eğitim ve çoklu ortam uygulamaları. V. Türkiye'de İnternet Konferansında sunulan bildiri (19-21 Kasım, Ankara) Ankara Üniversitesi, 1999.
- 39) Özdil İ. Uzaktan Öğretimin Evrensel Çerçevesi ve Türk Eğitim Sisteminde Uzaktan Öğretimin Yeri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, 1986.
- 40) Özkul AE. Türkiye'de açık ve uzaktan yükseköğretim, Türkiye de üniversite anlayışının gelişimi 2 (1961-2007), 677-720. TÜBA Yayınları: Ankara, 2009.
- 41) Alkan C. Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi. Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu. Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, 1997.
- 42) İşman A. Diffusion of distance education in Turkish higher education. Educational Technology Research and Development, v.45, n.2. A quarterly publication of the Association for Educational Communication and Technology, 1997.
- 43) Dewey J. Türkiye Maarifi hakkında rapor, T.C. Maarif Vekilliği, Devlet Basımevi, İstanbul, 1939.
- 44) Alkan C. Açık Üniversite, Eğitim Fakültesi Dergisi. 1981; Sayı 1-2.

- 45) Alkan C. Açık Üniversite, Uzaktan Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi, Ankara, 1939.
- 46) İşman A. Uzaktan eğitim, Ankara: Pegem Akademi Yayınları, 2011.
- 47) Fidan N. Mektupla öğretim üzerine, Ankara, 1975.
- 48) Kaya Z. ve Odabaşı F. Türkiye’de uzaktan eğitimin gelişimi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (6/1), Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 1996.
- 49) Büyükerşen Y. Açık öğretim konusunda 1978 yılında hükümete verilen rapor, 1989.
- 50) Büyükerşen Y. Tahir Ö. Açık öğretim Fakültesi ve Türk eğitim sisteminin sorunlarına çözüm imkanları, Anadolu Üniversitesi Yayın No: 463, Eskişehir, 1990.
- 51) Moore MG. Kearsley G. Distance education: a systems view of online learning, Third Edition, Wadsworth, Cengage Learning, CA, USA, 2012.
- 52) Gürüz K. Higher education in the global knowledge economy, Ekim 2003,(<http://www.yok.gov.tr/eğitim/raporlar/raporlar.htm>)
- 53) Yüksek Öğretim Kurulu. “Türk yüksek öğretiminin bugünkü durumu”, Ankara, YÖK, 2004.
- 54) Berigel M. Öğretim elamanlarının uzaktan eğitim ortamlarına uyum süreçlerinin incelenmesi. orta öğretim fen ve matematik alanları eğitimi anabilim dalı. Trabzon, 2013.
- 55) Poehlein GW. Universities and information technologies for instructional programs: issues and potential impacts. Technology Analysis & Strategic Management. 8(3), 1996; 283-90.

- 56) Naature Akademi. <https://www.sertifikam.com/sertifikali-egitim/142/online-sertifikali-step-aerobik-egitimi.html>, 24.04.2007.
- 57) Ulusem. Uludağ Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi <http://ulusem.uludag.edu.tr/egitim-69-oyun-terapisi--sertifika-programi>.
- 58) Akhan İC. Uzaktan eğitim. <https://isacanakhan.com/>, 19.12.2018.
- 59) Karasar N. (2009). Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler, 7. Printing, 3A Research Education, Danışmanlık Ltd. Com., Ankara.
- 60) Yıldırım A. Şimşek H. Sosyal bilimlerde nitel araştırma, Seçkin Publishing, Ankara, 2005.
- 61) Wilkinson A. Roberts J. While AE. Öğrenci bilgi ve iletişim teknolojisi becerilerini ölçmek için bir araç oluşturulması, e-öğrenme deneyim ve tutumları, İnsan Davranışında Bilgisayarlar, 26, s. 1369-1376, 2010.
- 62) Haznedar Ö. Lisans öğrencilerinin bilgi ve iletişim teknolojisi becerilerinin ve e-öğrenmeye yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans Tezi, İzmir, p. 53. 2012.
- 63) Abbott ML. Understanding educational statistics using Microsoft Excel and SPSS. United States: John Wiley & Sons, Inc, 2011.
- 64) Tabachnick BG. Fidell LS. Using multivariate statistics (Sixth edition). United States: Pearson Education, 2013.
- 65) McKillup S. Statistics explained: An introductory guide for life scientists (Second edition). United States: Cambridge University Press, 2012.

- 66) Wilcox RR. Modern statistics for the social and behavioral sciences: A practical introduction. United States: Chapman & Hall/CRC Press, 2012.
- 67) Howitt D. Cramer D. Introduction to SPSS statistics in psychology: For version 19 and earlier (Fifth edition). London: Pearson Education Limited.
- 68) Lind DA. Marchal WG. Wathen SA. Basic statistics for business and economics (Fifth edition). United States: McGraw-Hill Companies, 2006.
- 69) Gnanadesikan R. Methods for statistical data analysis of multivariate observations (Second edition). United States: John Wiley & Sons, Inc, 1997.
- 70) Kalaycı Şeref VD. SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti, Ankara, 2006.
- 71) Baş Ö. Qualitative research on analysis of verbal expressions and nonverbal behaviours teachers use in classroom, Gazi University, Institute of Education Sciences, Department of Primary Education, Ph.D. Dissertation, pp. 24, 45. ,2010.
- 72) Tekinaraslan E. Eğitimciler için temel teknoloji yeterlilikleri ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. 2008; C.7 S.26: 186-205.
- 73) Işıksal M. Aşkar P. İlköğretim Öğrencileri için Matematik ve Bilgisayar Öz-Yeterlik Algısı Ölçekleri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2003; 25: 109-118.
- 74) Orhan F. Akkoyunlu B. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Öz Yeterlik İnancı ile Demografik Özellikleri Arasındaki İlişki. The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET, Volume 2 (3), Article 11. Available: 2003.

- 75) Murphy C. Coover D. Owen S. Development and validation of the computer self efficacy scale. *Education and Psychological Measurement*, 1989; 49: 893-899.
- 76) Torkzadeh G. Koufteros X. Factorial validity of a computer self-efficacy scale and the impact of computer training, *Education and Psychological Measurement*, 1994; 54(3): 813-821.
- 77) Demir M. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin E-öğrenme Araçlarını Kabul Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek lisans Tezi, Sakarya; Sakarya üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,2013.
- 78) Kışla T. Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, S.B.E., İzmir, 2005.
- 79) Kılınç M. Uzaktan eğitim uygulamalarının etkililiği üzerine bir araştırma. Doktora Tezi, Malatya. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2015.
- 80) Özgür H. Sosyal Ağların Benimsenmesi ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2013; 10: 169-181.
- 81) Abdullah ZD, Ziden ABA, Aman RBC. Mustafa KI. Students' Attitudes towards Information Technology and the Relationship with Their Academic Achievement. *Contemporary Educational Technology*, 2015; 6(4): 338-54.
- 82) Memmedova A, Seferoğlu SS. Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE)'de Rol Alan Formatör Öğretmenlerin Görevlerini Gerçekleştirme Düzeylerine ve BDE Uygulamalarına İlişkin Görüşleri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2002; 4, 351-358.

- 83) Demirel Ö. Planlamadan Uygulamaya Öğretme Sanatı. Ankara: Pegem Yayıncılık, 2000.
- 84) Rıza ET. Eğitimde Bilgisayar Teknolojisi. İzmir: Anadolu Mat, 2001.
- 85) Koçak UY. Kuşkaya MF. Demiraslan Y. Öğrenme Öğretme Sürecinde Bilgi ve İletişim Teknolojileri: Öğretmenlerin Entegrasyon Süreci ve Engelleriyle İlgili Görüşleri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2007; 32: 164-178.
- 86) Kaya Z. Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme. Ankara: Pegem Akademi, 2006.
- 87) Berk A. Uzaktan eğitim yaklaşımı. Mersin Üniversitesi ÖYP-YUUP Uzaktan Eğitim Çalıştayı, 2004.
- 88) Schrum L. Berenfeld B. Teaching and Learning in the Information Age: A Guide to Educational Telecommunications., Allyn and Bacon. MA, USA, 1997.
- 89) Öğüt H. Altun AA. Sulak SA. Koçer HE. Bilgisayar destekli, internet erişimli interaktif eğitim cd'si ile E-egitim, The Turkish Online Journal of Educational Technology, 3(1), 2004.
- 90) Yıldız E. Web tabanlı senkron derslerin öğretmen adaylarının uzaktan eğitime karşı tutumları ve senkron teknolojileri kabulleri üzerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir; Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2011.
- 91) Şakar AN. Anadolu Üniversitesi Uzaktan Öğretimde Bilgi Sistemi-Bir Model Önerisi. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları. 1997; 554.
- 92) Kaya Z. Önder H. İnternet Yoluyla Öğretimde Ergonomi. Türk Online Eğitim Teknolojileri Dergisi. 2002; 8: 1303–6521.

- 93) Ural O. Attitudes of graduate students toward distance education, educational technologies and independent learning, Turkish Online Journal of Distance Education, 2007; 8(4), 34-43
- 94) Aydın İE. Relationship between affective learning, instructor attractiveness and instructor evaluation in videoconference-based distance education courses. The Turkish Online Journal of Educational Technology, 2012; 11(4), 247-252.
- 95) Ojo DO. Olakulihin FK. Attitudes and perceptions of students to open and distance learning in Nigeria, International Review of Research in Open and Distance Learning, 2006; 7(1), 1-10.
- 96) Swan K. Building learning communities in online courses: the importance of interaction. Education, Communication & Information, 2002; 2(1), 23-49.
- 97) Moore MG. Theory of transactional distance. In D. Keegan (Ed.), Theoretical principles of distance education, New York: Routledge, 1993: 22-38.
- 98) Ali A. Ramay M. Shahzad M. Key factors for determining student satisfaction in distance learning courses: A study of Allama Iqbal Open University (AUOU) Islamabad, Pakistan, Turkish Online Journal of Distance Education, 2011; 12(2), 114-127.
- 99) Chen GD. Ou KL. Liu CC. Liu BJ. Intervention and strategy analysis for web group-learning, Journal of Computer Assisted Learning, 2001. 17, 58-71.
- 100) Jin SH. Analyzing student-student and student-instructor interaction through multiple communication tools in web-based learning, International Journal of Instructional Media, 2005; 32, 1, 59-67
- 101) Berge Z. Active, interactive, and reflective elearning, Quarterly Review of Distance Education, 2002; 3(2), 181-190.

8. EKLER

EK 1: Etik Kurul Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 11/10/2017-224567

T.C.

FIRAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu

Sayı :97132852/050.01.04/

Konu :Yrd. Doç. Dr. Yunus Emre KARAKAYA (Yük. Lis. Öğr. Emine ARAS)

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALINA

İlgi :23/08/2017 tarihli, 216093 sayılı ve "Emine ARAS-Etik Kurul Hk." konulu yazı

Anabilim Dalınız Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Yunus Emre KARAKAYA yönetiminde, Yük. Lis. Öğr. Emine ARAS'a ait "**Spor Eğitimi Kurumlarında Görev Yapan Akademik Personel ve Spor Eğitimi Gören Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi**" konulu çalışma ile ilgili Etik Kurul Kararı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalıdır.
Prof. Dr. Mustafa KAPLAN
Kurul Başkanı

Not : Araştırmacıların TÜBİTAK'a yapılacak başvurular için, tüm üyelerin ıslak imzalarının bulunduğu etik kurul kararını talep etmeleri gerekmektedir.

EK :
Etik Kurul Kararı 1(bir) sayfa

Firat Üniversitesi Rektörlüğü 23119 ELAZIĞ/TÜRKİYE Ayrıntılı bilgi için irtibat : Teslime ÖZKILIÇ
Tel: 0 (424) 237 00 00 Faks: 0 424 2122717
E-Posta : Elektronik ağ:http://www.firat.edu.tr
halklaileskiler@firat.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK 2: Etik Kurul Kararı

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı

ETİK KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR NO	ÇALIŞMACININ ADI SOYADI
05.10.2017	13	25	Yrd. Doç. Dr. Yunus Emre KARAKAYA

KARAR

"Spor Eğitimi Kurumlarında Görev Yapan Akademik Personel ve Spor Eğitimi Gören Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi" konulu çalışma etik kurulumuzda görüşülmüş olup; çalışmanın etik kurallara uygun olduğuna oybirliğiyle karar verilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa KAPLAN (Başkan)			
Prof. Dr. Demet ÇİÇEK (Üye)	İmza	Prof. Dr. Figen DEVECİ (Üye)	İmza
Prof. Dr. Erdal TAŞKIN (Üye)	İmza	Prof. Dr. Nuri GÖMLEKSİZ (Üye)	İmza
Doç. Dr. Funda GÜLCÜ BULMUŞ (Üye)	İmza	Doç. Dr. Süleyman İLHAN (Üye)	İmza
Doç. Dr. İrfan EMRE (Üye)	İmza	Doç. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU (Üye)	İmza
Doç. Dr. Özge HANAY (Üye)	İmza	Doç. Dr. Taner YILDIRIM (Üye)	Bulunmadı
Yrd. Doç. Dr. Nurhan HALİSDEMİR (Üye)	İmza	Yrd. Doç. Dr. Mehmet TUZCU (Üye)	İmza

EK 3:Ölçek Formu ve Açık Uçlu Sorular

Değerli Öğrenci,

“*Spor Eğitimi Kurumlarında Görev Yapan Akademik Personel ve Spor Eğitimi Gören Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi*” adlı bu çalışma Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanlığı’nda yüksek lisans tez çalışmamda kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Yanıtlamış olduğunuz anketteki bilgileriniz üçüncü kişilerle kesinlikle paylaşılmayacaktır. Vakit ayırıp katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederim. Saygılarımla...

Emine ARAS
Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM A:

- 1-Cinsiyet: () Erkek () Kadın
2-Yaş: () 18-21 yaş () 22-25 yaş () 26-29 yaş () 30 yaş ve üzeri
3-Medeni Durum: () Evli () Bekar () Dul
4-Bölüm:
() Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
() Spor Yöneticiliği
() Antrenörlük Eğitimi
() Rekreasyon
5-Sınıf:
() 1. Sınıf
() 2. Sınıf
() 3. Sınıf
() 4. Sınıf

BÖLÜM B:

6-Bilgisayarı ve interneti kullanma konusunda kendinizi nasıl görüyorsunuz?

Kullanım Düzeyi	Hiç Kullanmıyorum	Başlangıç Düzeyinde	Orta	İyi	Profesyonel
Bilgisayar					
İnternet					

7-Bilgisayar ve interneti ne kadar süredir kullanıyorsunuz?

Kullanım Düzeyi	0-3 yıl	4-6 yıl	7-9 yıl	10 yıl ve üzeri
Bilgisayar				
İnternet				

8-Günlük ortalama kaç saat bilgisayar ve internet kullanıyorsunuz?

Kullanım Düzeyi	0-1 saat	1-3 saat	3-5 saat	5-7 saat	7 saat ve üzeri
Bilgisayar					
İnternet					

9-İnterneti daha çok hangi amaçlarla kullanıyorsunuz?

	Hiç	Çok Seyrek	Bazen	Sıkça	Çok Sık
İletişim kurma					
Sosyalleşme					
Eğlence ve Oyun					
Araştırma ve Bilgilendirme					
Diğerleri:.....					

10-Aşağıdaki internet uygulamalarını ne sıklıkla kullanırsınız?

Kullanım düzeyi	Hiç	Çok seyrek	Bazen	Sıkça	Çok sık
Facebook					
Twitter					
Instagram					
Messenger					
Skype					
e-posta					

11-Hangi yöntemle daha iyi öğrendiğinizi düşünüyorsunuz?

	Hiç	Çok Seyrek	Bazen	Sıkça	Çok Sık
Birebir (yüzyüze)					
Yaparak yaşayarak					
Diğerleri (Sanal ortam vb):					

BÖLÜM C:

UZAKTAN EĞİTİMİN ÖNEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ		Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Uzaktan eğitimde mekan sınırlandırması olmaması açısından olumlu görüyorum.					
2	Uzaktan eğitimin genel eğitim giderlerin azalması açısından uygun görüyorum.					
3	Uzaktan eğitimi merkeziyetçi bir sistem olması sebebiyle eğitimde kalitenin artması açısından olumlu görüyorum.					
4	Uzaktan eğitimi tüm bireylerin eğitimde eşit oranda faydalanması açısından olumlu buluyorum.					
5	Uzaktan eğitimi yüz yüze öğrenme imkanı bulunmayan öğrencilere ulaşabilmesi açısından olumlu görüyorum.					
6	Uzaktan eğitimi eğitim sürecini hızlandırması açısından uygun buluyorum.					
7	Uzaktan eğitim uygulamasının hedef kitleye hızlı bir şekilde ulaşması açısından olumlu buluyorum.					
8	Uzaktan eğitimle verilecek derslerde sınıf ortamındaki kadar etkili olabileceğini düşünmüyorum.					
9	Uzaktan eğitimi öğrencilerin gerekli olanakları bulamaması açısından etkili bulmuyorum.					
10	Uzaktan eğitimi öğrencileri daha aktif halde olması bağlamında olumlu bulmuyorum.					
11	Uzaktan eğitimi öğrencilere, dünyanın farklı yerlerinde bulunan üniversitelere eğitim imkanları sunması açısından olumlu buluyorum.					

BÖLÜM D:

E-ÖĞRENMEYE YÖNELİK TUTUM		Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	E-öğrenme ortamında öğrenmek isterim.					
2	E-öğrenmenin yararlı olacağını düşünmüyorum.					
3	E-öğrenme gereksizdir.					
4	E-öğrenme ile eğitim alma fikri kendimi kötü hissetmeme sebep olur.					
5	E-öğrenme eğlencelidir.					
6	E-öğrenme, öğrenmeyi kolaylaştırır.					
7	E-öğrenme ile ilgili gelişmeleri takip ederim.					
8	E-öğrenme ile ders aldığım çok fazla soruyla karşılaşacağımı düşünüyorum.					
9	E-öğrenme yaygınlaşmalıdır.					
10	E-öğrenme sosyalleşmeyi engeller.					
11	E-öğrenme ders çalışma şeklime uymuyor.					
12	E-öğrenme ilgimi çeker.					
13	E-öğrenmede değerlendirme işlemi sağlıklı bir şekilde yapılamaz.					
14	E-öğrenmede yüz-yüze etkileşim olmaması beni rahatsız eder.					
15	E-öğrenme motivasyonu artırır.					
16	E-öğrenme başarıyı artırır.					
17	E-öğrenme öğrenenin üretkenliğini artırır.					
18	E-öğrenmede yeterli öğretmen desteği alabileceğimi düşünmüyorum.					
19	E-öğrenme ortamında öğrenmeyi sevmiyorum.					
20	E-öğrenme ile kendi hızımda çalışmak hoşuma gider.					

Değerli Hocam;

“Spor Eğitimi Kurumlarında Görev Yapan Akademik Personel ve Spor Eğitimi Gören Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi” adlı bu çalışma Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanlığı’nda yüksek lisans tez çalışmamda kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Zaman ayırıp katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederim. Saygılarımla...

Emine ARAS
Yüksek Lisans Öğrencisi

- 1- Cinsiyet:** () Erkek () Bayan
2- Yaş: () 21-30 yıl () 31-40 yıl () 41-50 yıl () 51 ve üstü
3-Medeni Durum: () Evli () Bekar () Dul
4-Meslekteki Hizmet Yılı: () 0-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 21 yıl ve üzeri
5- Akademik Deneyiminiz: () 0-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 21 yıl ve üzeri
6- Ünvanınız:
() Prof. Dr.
() Doç. Dr.
() Yrd. Doç. Dr.
() Diğerleri.....
7- Bölüm:
() Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü
() Spor Yöneticiliği Bölümü
() Antrenörlük Eğitimi Bölümü
() Rekreasyon Bölümü
8- Günlük ortalama kaç saat bilgisayar kullanıyorsunuz?
9- Günlük ortalama kaç saat internet kullanıyorsunuz?.....

No	Soru	Cevabınız
1	Derslerinizde bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanıyor musunuz? Ne şekilde yararlanıyor sunuz? Lütfen açıklayınız?	
2	Uzaktan eğitim konusunda ne tür bilgiye sahipsiniz? Lütfen açıklayınız?	
3	Uzaktan eğitimin geleceğine yönelik görüşleriniz nelerdir? Lütfen açıklayınız?	

4	Derslerinizi uzaktan eğitimle ilgili yürütmeye yönelik görüşleriniz nelerdir? Lütfen açıklayınız?	
5	Uzaktan eğitimle verilecek derslerin size ve öğrencilere ne gibi faydalarının olacağını düşünüyorsunuz? Lütfen açıklayınız?	
6	Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin spor bilimlerin de uygulanmasının öğrenciye <u>faydaları</u> sizce nelerdir? Lütfen açıklayınız?	
7	Uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerin de uygulanmasının öğrenciye <u>dezavantajları</u> sizce nelerdir? Lütfen açıklayınız?	

9. ÖZGEÇMİŞ

1992 yılında Aydın-Söke’de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Söke ilçesinde tamamladı. 2011-2015 yılları arasında Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği bölümünde Lisans eğitimini tamamladı. 2016 yılında Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans eğitimine başlayan araştırmacı, Mayıs 2013 tarihinden itibaren Gençlik ve Spor Bakanlığı’nda gönüllü lider olarak görev yapmakta ve aktif olarak gençlik projelerini sürdürmektedir. Ocak 2019 tarihinden itibaren ise Gençlik ve Spor Bakanlığı’nda gençlik lideri olarak görev yapmaktadır.